

Αγρ κτημα

ΤΕΥΧΟΣ 91

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ AGRENDA

Αύγουστος 2012

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:

Κτηνοτροφία

σελ. 19-54

ΧΟΡΗΓΟΣ

Πρόδος στη χοιροτροφία

Η TOPIGS είναι από τους μεγαλύτερους προμηθευτές γενετικού υλικού παγκοσμίως, με την παραγωγή της να ξεπερνά τις 1.100.000 πρωτόρες χοιρομήτρες και τα 7 εκατομμύρια δόσεις σπέρματος ετησίως. Σε αρκετές χώρες η TOPIGS κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς. Η TOPIGS αντιπροσωπεύει την πρόοδο στη χοιροτροφία. Αυτό σημαίνει ότι η έρευνα, η καινοτομία και η γενετική βελτίωση είναι οι θεμέλιοι λίθοι της εταιρίας και μέσω της συνεχής βελτίωσης των προϊόντων μας παρέχουμε στους πελάτες μας την δυνατότητα να επιτυγχάνουν μέγιστα αποτελέσματα

περισσότεροι χοίροι

περισσότερο κρέας

λιγότερος χρόνος

υψηλότερα κέρδη

pissasfarm

2ο χλμ. Λάρισας - Κοζάνης, 41500 Λάρισα
 Κιν.: 6937 211 687
 Fax: +30 2410 538 022
 www.pissasfarm.gr,
 e-mail: info@pissasfarm.gr

Η εμπειρία συναντά την ποιότητα

Η επιχείρησή μας με πολύχρονη εμπειρία στην εμπορία ζώντων παραγωγικών ζώων και κυρίως προβάτων και αιγών, προμηθεύει κάθε ενδιαφερόμενο κτηνοτρόφο με νέες φυλές προβάτων και αιγών που χαρακτηρίζονται από υψηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Assaf πρόβατα & κριάρια

Τα ASSAF θεωρούνται ως τα πιο γαλακτοπαραγωγικά πρόβατα της Ευρώπης. Δεν προσβάλλονται εύκολα από ασθένειες. Είναι ευπροσάρμοστα τόσο σε περιοχές με χαμηλές όσο και σε περιοχές με υψηλές θερμοκρασίες.

Αποδόσεις:

- Δείκτης πολυδυμίας: 1,5%
- Κατά μέσο όρο 500 λίτρα γάλακτος (σε τυπική γαλακτική περίοδο 210 ημερών)
- Μέσος όρος λιποπερικτικότητα: 6,8%
- Μέσος όρος πρωτεΐνης: 5,4%

Awassi κριάρια

Τα Awassi στην φυσιολογία του ζώου διαθέτουν μοναδικά χαρακτηριστικά. Μπορούν να επιβιώσουν σε ακραίες θερμοκρασίες και σε ανυψωτές συνθήκες διατροφής. Ακόμα και σε περιβάλλον που δεν είναι οικείο μπορούν να προσαρμοστούν πολύ εύκολα. Επίσης έχουν καταπληκτική άμυνα στον οργανισμό τους για τις αρρώστιες και τα παράσιτα.

Αποδόσεις:

- Δείκτης πολυδυμίας: 1,5%
- Κατά μέσο όρο 500 λίτρα γάλακτος (σε τυπική γαλακτική περίοδο 257 ημερών)
- Μέσος όρος λιποπερικτικότητας: 7-7,5%
- Μέσος όρος πρωτεΐνης: 5,6%

Murcia Granadina

Χαρακτηρίζονται κυρίως για την υψηλή γαλακτοπαραγωγή και προσαρμογή τους ακόμη και σε ξηρές και θρεπτικά πτωχές περιοχές. Κατά μέσο όρο ανά γέννα γεννούν 2 νεαρά, τα οποία έρχονται σε αναπαραγωγική ηλικία στους 7 με 8 μήνες.

Αποδόσεις:

- Γαλακτική περίοδος: 210 μέρες (κατά μέσο όρο)
- Μέση παραγωγή γάλακτος κατά τη γαλακτική περίοδο 600 λίτρα (ημερικής κατανάλωσης μπορεί να φτάσουν σε διπλάσια του μέσου όρου γαλακτοπαραγωγή)
- Λιπαρά: 5,6 % • Πρωτεΐνες: 3,6 %

EDITORIAL & ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έχει κι ηφή στο χωριό

Είναι γλυκιά η «καραμέλα» της αγροτικής ανάπτυξης, που ανακάλυψε πρόσφατα ο πολιτικός κόσμος σαν τον εύκολο δρόμο για την έξοδο από την κρίση και πχούν ευχάριστα στ' αυτιά των πολιτών οι εξαγγελίες περί της «αυτάρκειας», που οφείλουμε να έχουμε στον τομέα των τροφίμων. Βέβαια, τα δείγματα γραφής των τελευταίων δεκαετιών οδήγησαν ακριβώς στην αντίθετη κατεύθυνση, πράγμα το οποίο γεννά σοβαρή κρίση εμπιστοσύνης.

Η Πολιτεία οφείλει να βλέπει έγκαιρα που πηγαίνουν τα πράγματα και να προβαίνει στις απαραίτητες διορθώσεις αυτής της πορείας.

Έτσι, κάποιος όφειλε να έχει δει τις δραματικές αλλαγές που παρουσίαζε χρόνο με το χρόνο -τις τελευταίες δεκαετίες- το καταναλωτικό μοντέλο στη χώρα μας και να διευκολύνει κατ' αντιστοιχία και τις απαραίτητες προσαρμογές στο μοντέλο της αγροτικής παραγωγής.

Αν, λοιπόν, οι νέες καταναλωτικές συνήθειες που έφερνε και φέρνει η τηλεόραση, οδηγούσαν σε αύξηση της κατανάλωσης μοσχαρίσιου κρέατος (σε βάρος, μάλιστα, της ντόπιας παραγωγής αμνοεριφίων), κάποιος όφειλε να εντοπίσει έγκαιρα αυτό το φαινόμενο και να διευκολύνει την κάλυψη των αναγκών από αντίστοιχη αύξηση της εγχώριας

παραγωγής μοσχαρίσιου κρέατος.

Μένοντας αποκλειστικά στον τομέα της ζωικής παραγωγής, που είναι και το θέμα στο σημερινό αφιέρωμα του «Αγροκτίματος», γίνεται εύκολα αντιληπτό πως το διατροφικό μοντέλο των Ελλήνων καταναλωτών (κρέατα, τυριά, ζυμαρικά κ.α.) έχει αλλάξει θεαματικά, χωρίς αυτό να έχει συνοδευθεί από αντίστοιχη προσαρμογή στον τομέα της αγροτικής παραγωγής. Κι εδώ είναι σαφές ότι οι στρεβλώσεις που υπάρχουν, τόσο στις παραγωγικές δομές όσο και στις συνθήκες της αγοράς, δεν αφήνουν περιθώρια στην ιδιωτική πρωτοβουλία να κινηθεί δραστήρια για την κάλυψη αυτών των κενών. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο μόνος τομέας που έμεινε όρθιος ήταν αυτός του φρέσκου γάλακτος, κι αυτό γιατί η απόσταση και ο χρόνος δεν αφήναν περιθώρια σε αντίστοιχες εισαγωγές. Καλά και άγια τα όσα επαγγέλλεται η νέα πολιτική ηγεσία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, πριν όμως από τη μετατροπή ολόκληρης της εγχώριας παραγωγής γάλακτος και κρέατος που προέρχεται από ζώα ελεύθερης βοσκής σε βιολογική, καλό θα ήταν να υπήρχε οργάνωση ενός συστήματος πιστοποίησης της παραγωγής, έτσι ώστε να ξέρει ο κάθε γονιός με τι θρέφει τα παιδιά του! Κι εδώ δεν υπάρχει φως...

Η κτηνοτροφία αρχίζει να αποκτά εμπορικό χαρακτήρα με την πλήρη εγκατάσταση των ανθρώπων σε ένα μέρος. Τότε η αξία κάθε αντικειμένου μεταφραζόταν σε ζώα.

Στη χώρα μας, η «Ζώσα γεωργία», όπως ονομάζει ο Αριστοτέλης την κτηνοτροφία, ήταν το κυριότερο στοιχείο πλούτου του Έλληνα.

Αγροκτίμα

Κτηνοτροφία

Μηνιαία έκδοση για την αγροτική επιχειρηματικότητα και τα τρόφιμα

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου του περιοδικού με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλων, χωρίς προηγούμενη άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ Green Box Εκδοτική Α.Ε.
Νίκης 24, Σύνταγμα, 105 57,
Τηλ: 2103232905, Fax: 2103232967
E-Mail: agroktima@agronews.gr
www.agronews.gr

**ΕΚΔΟΤΗΣ
-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ** Γιάννης Πανάγος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ Ελένη Δούσκα
Ειρήνη Σκρέκν

**ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ** Πέτρος Αλεξανδρίδης
Νίκος Κατσόνιος
Ηλίας Εμμανουηλίδης
Γιάννης Τσατσάκης
Έλενα Ταγκαλάκη
Γιώργος Ξένος

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ/
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ** Αθηνά Βέν

**ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ/
ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ** Παναγιώτης Αραβαντινός
Ζωή Μπουλέρου
Ελισάβετ Μπουζαλάκου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Κατερίνα Μαντζαφού
Ετήσια συνδρομή: 100 ευρώ
(συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.)

ΔΙΑΝΟΜΗ Ευρώπη Πρακτορείο
Διανομής Τύπου Α.Ε.

**ΕΚΤΥΠΩΣΗ-
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ** Εκτυπώσεις
ΙΡΙΣ Α.Ε.Β.Ε.

Στην Ελλάδα το ζωικό κεφάλαιο αντιπροσωπεύει μόλις το 1/4 της ακαθάριστης αξίας της αγροτικής παραγωγής.

Εισάγουμε το 70% των ειδών διατροφής

ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΑΤΕΞΟΧΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΧΩΡΑ, ΠΟΥ ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΘΕΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (38,7 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ), ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΗΜΕΡΑ ΝΑ ΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΜΟΛΙΣ ΤΟ 30% ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΜΑΣ ΣΕ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΡΑ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΕ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (-3 ΔΙΣ ΕΥΡΩ). **σελ. 22-25**

Μια νέα φιλοσοφία για την αγροτική ανάπτυξη, με λιγότερες εισροές και περισσότερη αμειψισπορά, με αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της χώρας, ειδικά σε τομείς όπως η βιολογική κτηνοτροφία, προωθεί το υπουργείο. Είδαμε! **σελ. 26-29**

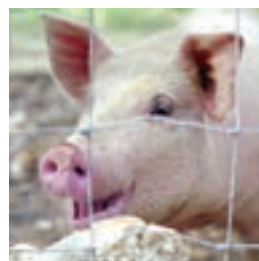
Η κτηνοτροφία σαν κλάδος έχει σφραγιστεί όσο κανείς άλλος και απειλείται με συρρίκνωση. Ωστόσο ζητούμενο αποτελεί η διαχρονική ανάπτυξή της, καθώς προσφέρει στο ΑΕΠ. **σελ. 20-25**

Τα δικαιώματα των κτηνοτρόφων μετά το 2013 θα ορίζονται με βάση τις εκτάσεις των βοσκότοπων και όχι με τον αριθμό των ζώων. Ξεχάστε τα «ειδικά» δικαιώματα. **σελ. 36-41**

Αυξημένη αντοχή για την ελληνική παραδοσιακού τύπου προβατοτροφία, με όχημα τη φέτα, ενώ αιγοτροφία και αγελαδοτροφία συνεχίζουν υπό πίεση στη χώρα μας. **σελ. 42-45**

Η χοιροτροφία συμβάλει κατά 30% στη συνολική παραγωγή ελληνικού κρέατος, καλύπτει το 60% των ετήσιων αναγκών σε χοιρινό και συμμετέχει 10% στη ζωική παραγωγή. **σελ. 46-53**

Το κρέας παραμένει ο «βασιλιάς» στις διατροφικές προτιμήσεις των καταναλωτών, χωρίς να πτοείται από τις παντός τύπου...κρίσεις, παρά μόνο από τη μόδα των καιρών. **σελ. 55-65**

Στα λόγια η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας **ΗΜΟΥΝ ΝΙΟΣ ΚΑΙ ΓΕΡΑΣΑ**

Για ενίσχυση της εγχώριας κτηνοτροφίας με στόχο την αποκατάσταση της ισορροπίας στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων και το χαρακτηρισμό ως βιολογικών όλων των προϊόντων που προέρχονται από ζώα ελεύθερης βοσκής, ευαγγελίζεται ο νέος υπουργός Αθανάσιος Τσαυτάρης, όμως οι παραγωγοί εκπέμπουν SOS.

Του Γιάννη Πανάγου

Δύο μήνες δεν είναι επαρκές διάστημα για να αξιολογήσει κανείς το βηματισμό και την προσφορά μιας πολιτικής ηγεσίας σε ένα «εξαθλιωμένο» διοικητικά υπουργείο, όπως είναι αυτό της Αγροτικής Ανάπτυξης και των Τροφίμων, είναι όμως αρκετός χρόνος, τουλάχιστον για να αντιληφθούν, οι έχοντες την τελική ευθύνη για την άσκηση της πολιτικής στο συγκεκριμένο υπουργείο, το που βρίσκονται και τι καλούνται να αντιμετωπίσουν. Με αυτή την έννοια, τόσο ο υπουργός Αθανάσιος Τσαυτάρης όσο και ο αναπληρωτής υπουργός Μάξιμος Χαρακόπουλος, δύο μήνες τώρα στο «στρατηγείο» της πλατείας Βάθνη, δεν δείχνουν να αντιλαμβάνονται το πραγματικό μέγεθος της ευθύνης που έχουν αναλάβει και τον αντίκτυπο που θα έχει η θητεία τους όχι μόνο στην πορεία των αγροτικών θεμάτων, αλλά και στη γενικότερη προσπάθεια για την οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας!

Βέβαια, ο δρόμος προς την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις, τις οποίες οι εν λόγω υπουργοί έχουν καθημερινά την ευκαιρία να δημοσιοποιούν και να επαναλαμβάνουν από τα μέσα ενημέρωσης! Μόνο που οι πολιτικοί κρίνονται εκ του αποτελέσματος. Κι αν σε περιόδους «ευημερίας» υπάρχει σ' αυτούς η πολυτέλεια για λάθη, καθυστερήσεις και παραλήψεις, σε περιόδους κρίσης ο χρόνος είναι αμείλικτος! Γιατί, πόσος χρόνος χρειαζόταν για να αντιμετωπισθούν μια-δύο αδυναμίες που ενδεχομένως είχε ο νόμος 4015/2011 για τους συνεταιρισμούς και πόσο πολιτικό θάρρος χρειαζόταν για να επιβεβαιωθεί η συνέχεια του κράτους σε μια υπόθεση τόσο κρίσιμη για την επιβίωση των αγροτών και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων; Άλλωστε, οι παρεπιδημούντες στην Ιερουσαλήμ γνωρίζουν ότι λίγες μόνο μέρες πριν τις εκλογές της 6ης Μαΐου, δηλαδή πριν από τη διακοπή του νομοθετικού έργου της προηγούμενης πολιτικής ηγεσίας, είχαν συνταχθεί και επρόκειτο να κατατεθούν για ψήφιση από τη Βουλή οι επίμαχες τροπολογίες για την «επούλωση» κάποιων αδυναμιών σε αντίστοιχες διατάξεις του νόμου. Τι άλλαξε από τότε μέχρι σήμερα και γιατί οι συγκεκριμένες τροπολογίες, που χρονικά μόνο δεν κατέστη δυνατό να κατατεθούν και

να ψηφισθούν από την προηγούμενη Βουλή, δεν αξιοποιούνται από τη σημερινή; Όταν, μάλιστα, οι επίσημες θέσεις και δηλώσεις θέλουν το κυβερνών κόμμα -που ως γνωστόν ψήφισε τον 4015/2011 στη Βουλή- να τάσσεται ανοικτά υπέρ της εφαρμογής του νόμου για τους συνεταιρισμούς και υπέρ της άμεσης ανασυγκρότησης του χώρου.

Την ίδια διάθεση στήριξης της εφαρμογής του νόμου διατυπώνει και ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αθανάσιος Τσαυτάρης. Μόνο που, αντί να προωθήσει για ψήφιση από τη Βουλή τις επίμαχες τροπολογίες, κατέφυγε στη γνωστή οδό της συγκρότησης Επιτροπής που θα αποφανθεί για την ανάγκη βελτιώσεων στην εφαρμογή του νόμου. Είναι όμως τυχαίο που η σύνθεση των μελών της Επιτροπής απειχεί

εκ προοιμίου, τουλάχιστον κατά πλειοψηφία, τις απόψεις εκείνων που έχουν ταχθεί ανοικτά υπέρ της κατάργησης του νόμου και την επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση; Ισχύει βέβαια και το ρητό που λέει «χιλίους άκουσε κι απ' τη γνώμη σου μη βγαίνεις». Επ' αυτού όμως ο κ. Τσαυτάρης θα πρέπει σιγά - σιγά να δώσει δείγματα γραφής.

Όπως δείγματα γραφής αναμένονται και για τα όσα τόσο ενδιαφέροντα εξήγγειλε με τις προγραμματικές του δηλώσεις στη Βουλή, όταν δόθηκε σε πολλούς από μας η εντύπωση της υιοθέτησης μιας «νέας φιλοσοφίας» για την αγροτική ανάπτυξη, με λιγότερες εισροές, περισσότερη αμειψισπορά και με αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων, που διαθέτει η χώρα, ειδικά σε τομείς όπως η βιολογική κτηνοτροφία.

Γιατί, καλές οι δηλώσεις για την αυτάρκεια που καλείται να πετύχει η χώρα στον τομέα των τροφίμων και η ανάγκη για αποκατάσταση της ισορροπίας στο εμπορικό ισοζύγιο των αγροτικών προϊόντων, όμως οι εξελίξεις «τρέχουν» κι αυτό που βιώνει

σήμερα ο αγροτικός κόσμος είναι η ολοκληρωτική κατάρρευση του συστήματος χρηματοδότησης του αγροτικού χώρου, η πλήρης αποσάρθρωση των δομών συλλογικής δράσης στον τομέα της αγροτικής παραγωγής και η παντελής διάλυση της δημόσιας διοίκησης. Κι όλα αυτά δεν λύνονται με τη μεταφορά των υπηρεσιών του υπουργείου στο κτίριο του Κεράνη, στην οδό Θηβών.

Αυτό που βιώνουν σήμερα οι αγρότες είναι η κατάρρευση του συστήματος χρηματοδότησης του αγροτικού χώρου και η πλήρης αποσάρθρωση των δομών συλλογικής δράσης

Διεθνείς τιμές

Προϊόν	15/8/11	15/2/12	15/5/12	15/7/12	15/8/12
Κοκκώδης ουρία	475	397	650	454	435
Ουρία prilled	475	390	585	450	420
UAN	345	250	385	272	320
Αμμωνία	560	400	545	690	690

(δολάρια ανά τόνο)
Πηγή: www.fertilizerworks.com
(International Raw Materials Ltd)

>> ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Στα χαμηλά

Σταθεροποιητικές τάσεις σε χαμηλά για την εποχική επίπεδα παρατηρούνται στην αγορά των πρώτων υλών των αζωτούχων λιπασμάτων για περισσότερο από δυο μήνες, με εξαίρεση την αμμωνία. Το τελευταίο διάστημα

παρατηρείται σταθεροποίηση των τιμών της αμμωνίας στα 690 δολάρια ο τόνος, εξαιτίας ελλείψεων στην αγορά. Η τιμή της κοκκώδους ουρίας διαμορφώνεται στα 435 δολάρια, υποχωρώντας στα χαμηλά πέντε εβδομάδων και η prilled ουρία στα 420 δολάρια, στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Ιούνιο.

>> ΧΥΜΟΣ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΟΥ

Ομαλή ροή

Επιστροφή σε χαμηλά επίπεδα σημειώνουν οι διεθνείς τιμές του χυμού πορτοκαλιού, έχοντας χάσει σχεδόν το 50% της αξίας τους από τα επίπεδα ρεκόρ του Ιανουαρίου. Τα στοιχεία για μειωμένη

παραγωγή και οι ανησυχίες για απαγόρευση εισαγωγών από τη Βραζιλία έχουν πλέον απομακρυνθεί και η φετινή παραγωγή αναμένεται ικανοποιητική.

>> ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Η ξηρασία έφερε υψηλά

Σημαντικές ανακατατάξεις σημειώθηκαν τις τελευταίες εβδομάδες στη διεθνή αγορά σιτηρών, αφού η παρατεταμένη ξηρασία στις ΗΠΑ και τη Ρωσία, επανέφεραν σε ανοδικό κανάλι τις τιμές. Η ξηρασία στις ΗΠΑ επηρέασε σημαντικά την παραγωγή καλαμποκιού, αναγκάζοντας το αμερικανικό υπουργείο να υποβαθμίσει σημαντικά τις εκτιμήσεις του για την παραγωγή, με αποτέλεσμα οι τιμές στο χρηματιστήριο του Σικάγο να σημειώσουν νέο ιστορικό ρεκόρ.

Στην Ευρώπη οι τιμές κινήθηκαν επίσης ανοδικά φτάνοντας τα 252-253 ευρώ, ωστόσο 10 ευρώ χαμηλότερα από τις αντίστοιχες περσινές.

Προϊόν	15/8/11	15/2/12	15/5/12	15/7/12	15/8/12
Σιτάρι μαλακό	223-228	220-225	230-235	228-231	257-260
Σιτάρι σκληρό	295-300	291-296	279-284	255-258	280-283
Καλαμπόκι	263-264	206-207	213-214	226-227	252-253

(ευρώ ανά τόνο)
• Πηγή: Οργανισμός Δημητριακών της Μπολόνια (A.G.E.R.)

Αντίστοιχη άνοδος σημειώθηκε και στο σιτάρι, αφού η ρωσική παραγωγή αναμένεται μειωμένη. Το μαλακό ενισχύθηκε στα 260 ευρώ και το σκληρό στα 285 ευρώ.

>> ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ

Ξεκόλλησε από τα 2 ευρώ

Σταθερή ανάκαμψη παρουσιάζει η ισπανική αγορά ελαιολάδου για περισσότερο από ένα μήνα και πλέον ζητούμενο είναι η σταθερότητα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις η ισπανική σοδειά αναμένεται σημαντικά μειωμένη φέτος, μικρή μείωση εκτιμάται και για την Ιταλία, ενώ σταθερή υπολογίζεται η ελληνική παραγωγή.

Η μείωση της προσφοράς αναμένεται να ανακουφίσει την αγορά από τα υψηλά αποθέματα, με αποτέλεσμα οι τιμές του εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου να έχουν ενισχυθεί στα 2,18 ευρώ το

Προϊόν	15/2/12	15/5/12	15/7/12	15/8/12
Έξτρα παρθένο ελαιόλαδο	1,84	1,76	1,80	2,18
Παρθένο Ελαιόλαδο	1,66	1,70	1,73	2,12

(ευρώ ανά κιλό)
• Πηγή: MFAO, Ισπανία

κιλό για πρώτη φορά μετά από δυο και πλέον χρόνια. Οι τιμές είναι υψηλότερες κατά 40-50 λεπτά από πέρυσι.

>> BAMBAKI

Παλεύει να κρατήσει τα κέρδη του

Σε επίπεδα πάνω από τα 70 σεντς ανά λίμπρα έχουν σταθεροποιηθεί οι τιμές του βαμβακιού στη διεθνή αγορά, βάζοντας τέλος στο διορθωτικό σερί του τελευταίου χρόνου. Η μειωμένη παγκόσμια κατανάλωση, σε συνδυασμό με την αύξηση των παγκόσμιων αποθεμάτων, έχουν επαναφέρει τις τιμές σε φυσιολογικά επίπεδα, ενώ παράλληλα παρατηρείται μια αυξημένη αντίσταση της αγοράς σε τιμές χαμηλότερες από τα 70 σεντς. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του αμερικανικού υπουργείου Γεωργίας, η παγκόσμια κατανάλωση βαμβακιού αναμένεται μειωμένη εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης σε Κίνα και Πακιστάν.

Τα παγκόσμια αποθέματα αναμένεται να φτάσουν τα 74,7 εκατ. δέματα την περίοδο 2012-2013 σημειώνοντας άνοδο στις σημαντικότερες βαμβακοπεριοχές. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα κινεζικά αποθέματα εκτιμάται πως ανέρχονται στα 34,2 εκατ. δέματα, αντιπροσωπεύοντας το 46% των παγκόσμιων αποθεμάτων, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 20% μέσα σε ένα χρόνο. Στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης το συμβόλαιο παράδοσης του Οκτωβρίου διαμορφώνεται στα 72,71 σεντς ανά λίμπρα και του Δεκεμβρίου στα 73,11 σεντς.

Προϊόν 15/8/11 15/2/12 15/5/12 15/7/12 15/8/12

Βαμβάκι 105,14 92,87 76,97 71,87 73,11
(σεντς ανά λίμπρα)

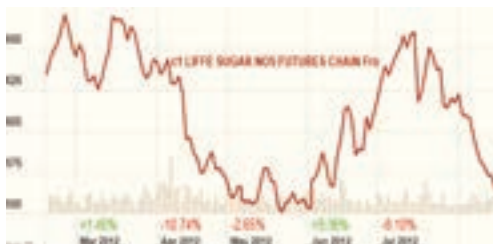
Πηγή: National Cotton Council of America

>> ΖΑΧΑΡΗ

Αποκλιμάκωση και αντίσταση

Επαναφορά στα επίπεδα του περασμένου Μαΐου σημειώνεται στη διεθνή αγορά ζάχαρης, καθώς συνεχίζεται ομαλά η συγκομιδή των ζαχαροκάλαμων στη Βραζιλία. Από τις αρχές του καλοκαιριού, οι παρατεταμένες βροχές στη Βραζιλία δημιούργησαν αυξημένες ανησυχίες για τη σοδειά, όμως με την υποχώρηση των βροχοπτώσεων και την αποκάλυψη ότι τελικά οι καλλιέργειες δεν είχαν υποστεί ζημιές, παρατηρήθηκε αποκλιμάκωση των τιμών στα σημερινά επίπεδα. Στη διεθνή αγορά παρατηρείται αντίσταση των τιμών στα επίπεδα των 550 δολαρίων ο τόνος για δεύτερη φορά το τελευταίο εξάμηνο, γεγονός που δημιουργεί τη βάση για σταθεροποίηση σε αυτά τα επίπεδα.

Στην αντίσταση αυτή έχει συμβάλει και η νέα έκθεση από το ρώσικο υπουργείο, πως η συγκομιδή ζαχαρότευτλων φέτος θα είναι χαμηλότερη από τα περσινά επίπεδα ρεκόρ. Υπολογίζεται πως οι παραγωγοί θα συγκομίσουν περίπου 40 εκατ. τόνους ζαχαρότευτλων, ποσότητα χαμηλότερη κατά 6,2 εκατ. τόνους από πέρυσι.

Βοοειδή

Στο ρυθμό των ρευστοποιήσεων του ζωικού κεφαλαίου εξαιτίας των ακριβών ζωοτροφών κινείται τις τελευταίες εβδομάδες η αγορά του βόειου κρέατος, με αποτέλεσμα η υπερπροσφορά προϊόντος να πέζει τις τιμές χαμηλότερα. Οι τιμές στην αγορά του Σικάγο έχουν σταθεροποιηθεί στα χαμηλά επίπεδα των 120 σεντς ανά λίμπρα, σημαντικά χαμηλότερα από τα 130 σεντς που είχαν σημειωθεί στις αρχές της άνοιξης.

Χοίροι

Πλεονασματική είναι η παραγωγή χοιρινού σε διεθνές επίπεδο, καθώς όλο και περισσότεροι κτηνοτρόφοι επιλέγουν να μειώσουν τον αριθμό των ζώων στις εκμεταλλεύσεις τους, αφού το υψηλό κόστος του καλαμποκιού και της σόγιας έχει αυξήσει το κόστος παραγωγής. Οι τιμές βρίσκονται στα 75 σεντς ανά λίμπρα, στα χαμηλά 18 μηνών.

Κοτόπουλα

Αυξημένες πιέσεις σημειώνονται στη διεθνή αγορά των κοτόπουλων για περισσότερο από δυο μήνες, καθώς η αύξηση του κόστους των ζωοτροφών έχει πιέσει τους κτηνοτρόφους. Εκφράζονται ανησυχίες πως πιθανόν η προσφορά θα μειωθεί εφόσον η τιμή του καλαμποκιού διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα.

Του Πέτρου Αλεξανδρή

Φρέσκια διαχείριση θέλουν τα προγράμματα

Πώς θα ξεβαλτώσουν τα Σχέδια Βελτίωσης μέχρι τις αρχές Σεπτεμβρίου

Με την πρόκληση που ονομάζεται «ξεβάλωμα» των Σχεδίων Βελτίωσης και με το «βουνό» των καθυστερήσεων στην υλοποίηση μεγάλου μέρους των αναπτυξιακών προγραμμάτων βρίσκεται αντιμέτωπος ο νέος ειδικός γραμματέας Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών, Θανάσης Θεοχαρόπουλος. Ενδοϋπηρεσιακά, και με τη βοήθεια του εξωτερικού αξιολογητή, έχει γίνει μεγάλη προσπάθεια να εντοπιστούν, κατ' αρχάς, τα προβλήματα στην αξιολόγηση των Σχεδίων Βελτίωσης και να τεθούν προτεραιότητες. Για τα υπόλοιπα προγράμματα (Μεταποίηση και Εμπορία, Βιολογικά κ.ά.) χρειάζεται μία φρέσκια ματιά στη διαχείρισή τους, που θα βοηθήσει στην επίτευξη της απορρόφησης των κονδυλίων, διότι το πρόβλημα της ανεπάρκειας ρευστότητας είναι οριζόντιο και αφορά όλες τις δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης «Αλέξανδρος Μπαλατζίτης».

Τα επενδυτικά Σχέδια Βελτίωσης αντιμετωπίζουν τέσσερα προβλήματα, τα οποία αφορούν τα εξής: **α)** έλλειψη δημόσιας δαπάνης, **β)** υπερβολική καθυστέρηση στις διαδικασίες αξιολόγησης - έγκρισης, **γ)** ειδικά προβλήματα και **δ)** έλλειψη ιδιωτικής συμμετοχής (τραπεζικός δανεισμός).

Το μυστικό αυτή τη φορά φαίνεται να βρίσκεται στην κατά προτεραιότητα έκδοση εγκρίσεων για τις 2.216 επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες με βάση τα δηλωθέντα προέρχονται από Νέους Αγρότες, εκ των οποίων οι 373 αναφέρονται σε επενδύσεις στον τομέα της ζωικής και 1.743 στον τομέα της φυτικής παραγωγής. Προς το παρόν αυτό που θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο είναι η ολοκλήρωση της αξιολόγησης και η έκδοση των προεγκρίσεων για 50 φακέλους από τον κλάδο της πτηνοτροφίας (έχουν εκδοθεί ήδη 10 και αναμένονται μέχρι αρχές Σεπτεμβρίου οι υπόλοιπες 40), όπως και η ενδεδειγμένη επεξεργασία των στοιχεί-

Δυσκολίες εντοπίζονται στην έκδοση προεγκρίσεων για τους 1.743 φακέλους, οι οποίες προέρχονται από Νέους Αγρότες και καλύπτουν επενδύσεις στη φυτική παραγωγή.

ων που αφορούν 156 φακέλους από τον κλάδο της αγελαδοτροφίας.

Τη σκυτάλη θα πάρουν τα Σχέδια Βελτίωσης που προέρχονται (κατά δήλωση) από Νέους Αγρότες και αφορούν τη ζωική παραγωγή, με τη φιλοδοξία οι εγκρίσεις να έχουν βγει το αργότερο μέχρι τις 6 Σεπτεμβρίου, ώστε η ανακοίνωση να γίνει στο 19ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νέων Αγροτών.

Εκεί όμως που τα πράγματα γίνονται πιο δύσκολα είναι στην έκδοση προεγκρίσεων για τους 1.743 φακέλους, οι οποίες προέρχονται από Νέους Αγρότες και καλύπτουν επενδύσεις στη φυτική παραγωγή. Εδώ, όπως λέγεται αρμοδίως, οι αποφάσεις θα «σκοντάψουν» στο γεγονός ότι τα ποσά που αντιστοιχούν στις εγκρίσεις υπερκαλύπτουν τα ποσά που έχουν προβλεφθεί για τη συγκεκριμένη κατηγορία. Θα πρέπει, επομένως, να γίνει, τυπικά τουλάχιστον, μια υπερδέσμευση ποσού με Υπουργική Απόφαση, ώστε να είναι καλυμμένοι οι υπογράφωντες τις προεγκρίσεις.

Αντικαλαζικά δίκτυα και αντιβρόχινες μεμβράνες

Διευρυμένο με νέους κινδύνους και πιο ευέλικτο όσον αφορά τις οικονομικές διευκολύνσεις προς τους παραγωγούς ξεκίνησε το φετινό πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας του ΕΛΓΑ. Το ποσοστό επιχορήγησης ανέρχεται στο 60% της συνολικής δαπάνης, ενώ το ύψος της επιχορήγησης φτάνει συνολικά τα 10 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση.

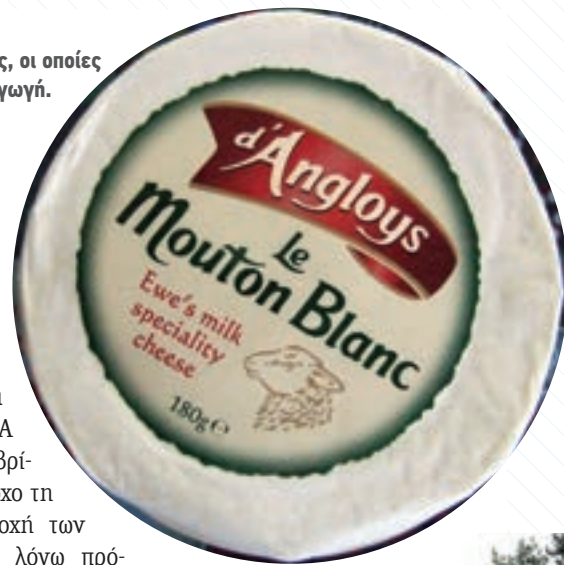
Στις αλλαγές που φέρνει το φετινό πρόγραμμα, προβλέπεται για πρώτη φορά η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής, υπό την προϋπόθεση προσκόμισης εγγυητικής επιστολής τράπεζας, καθώς και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής της επιχορήγησης, ανάλογα

με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής και εγκατάστασης. Οι αιτήσεις γίνονται δεκτές στα γραφεία του ΕΛΓΑ μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου. Επιπλέον, με στόχο τη μεγαλύτερη συμμετοχή των παραγωγών στο εν λόγω πρόγραμμα, προβλέπονται και τα εξής:

- 1.** Δυνατότητα επιχορήγησης των αφύτευτων με καλλιέργεια αγροτεμαχίων, με δέσμευση του παραγωγού ότι για να γίνει παραλαβή του έργου πρέπει να έχει εγκατασταθεί η προβλεπόμενη καλλιέργεια.
- 2.** Προσθήκη της Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας στα αντικαλαζικά δίκτυα.
- 3.** Αύξηση στρεμματικής επιχορήγησης σε δενδρώδεις καλλιέργειες κατά 100 ευρώ.
- 4.** Επιχορήγηση για εγκατάσταση αντιβρόχινων μεμβρανών στις κερασιές.
- 5.** Αντικαλαζικά δίκτυα και σε ροδιές.

Αυτόχθονες φυλές

Τέλος, να σημειωθεί ότι έληξε το πρόγραμμα προστασίας των αυτόχθονων φυλών ζώων και οι αιτήσεις από τους ενδιαφερόμενους κατατέθηκαν μέχρι τις 15 Αυγούστου. Μέχρι στιγμής δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί εάν οι αιτήσεις ξεπέρασαν τον προϋπολογισμό του προγράμματος, γιατί οι φάκελοι των υποψηφίων δεν έχουν σταλεί ακόμα στο σύνολό τους από τις περιφερειακές διευθύνσεις στα κεντρικά του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Το πρόγραμμα προκλήθηκε με κονδύλι ύψους 8 εκατ. ευρώ, με στόχο να προστατευθούν συνολικά 15.000 MMZ, που αντιστοιχούν σε βοοειδή, αιγοπρόβατα, χοίρους και ιπποειδή.

Με 10 εκατ. ευρώ και ποσοστό επιχορήγησης στο 60% της συνολικής δαπάνης τρέχει ως 15 Σεπτεμβρίου το νέο πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας.

Πρώτα θα αποσταλούν οι εγκρίσεις για τα Σχέδια Βελτίωσης ζωικής παραγωγής και μετά θα ακολουθήσει η φυτική παραγωγή.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Ανακούφιση από την εξισωτική

Στο ταμείο 69.014 κτηνοτρόφοι έλαβαν 126 εκατ. ευρώ

Από τη Δευτέρα 20 Αυγούστου ήταν διαθέσιμα για ανάληψη τα ποσά που αφορούν την πληρωμή της «πολυόπθιτης» εξισωτικής αποζημίωσης σε 69.014 δικαιούχους κτηνοτρόφους ορεινών, μειονεκτικών και νησιωτικών περιοχών, δίνοντάς τους μια ανάσα την παρούσα χρονική περίοδο και διευκολύνοντάς τους να προμηθευτούν έγκαιρα ζωοτροφές. Σύμφωνα με τις δύο σχετικές αποφάσεις, που υπέγραψε ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, εγκρίνεται η ένταξη 27.728 δικαιούχων στο Μέτρο

Όσοι είχαν ελλείψεις καλούνται για συμπληρωματικά δικαιολογητικά

212 «Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα εκτός των ορεινών περιοχών» για το 2011 και η ένταξη 41.286 δικαιούχων στο Μέτρο 211 «Ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών» για το 2011. Η πληρωμή αφορά όσους δικαιούχους πληρούν τα προβλεπόμενα κριτήρια επιλεξιμότητας στο πρόγραμμα Αλέξανδρος Μπαλτατζής και δεν παρατηρήθηκαν ελλείψεις στις

αιτήσεις τους. Συνολικά καταβλήθηκαν 126 εκατ. ευρώ σε 69.014 δικαιούχους. Για τους γεωργούς που έχουν ελλείψεις σε δικαιολογητικά, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- Οι διαθέσιμες πιστώσεις επαρκούν για την πληρωμή τους.
- Πρέπει μέχρι 31 Αυγούστου οι αγρότες να έχουν υποβάλλει διαμέσου των ΕΑΣ στον ΟΠΕΚΕΠΕ, τα συμπληρωματικά δικαιολογητικά,

ώστε αφού γίνει ο έλεγχός τους, να καταστεί δυνατή η πληρωμή τους, η οποία αναμένεται να γίνει στο διάστημα μεταξύ 12-18 Σεπτεμβρίου. Να σημειωθεί τέλος ότι σύμφωνα με κυβερνητικά στελέχη, η καταβολή της εξισωτικής αποζημίωσης αποτελεί το πρώτο ισοδύναμο μέτρο για το οποίο η κυβέρνηση εξασφάλισε τη σύμφωνη γνώμη της τρόικα, με στόχο την ενίσχυση της κτηνοτροφίας και κατ'επέκταση της τοπικής οικονομίας σε μια δύσκολη συγκυρία και μάλιστα σε περιοχές ορεινές, μειονεκτικές και νησιωτικές.

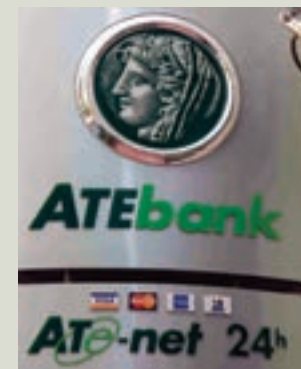
ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ ΜΕ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Στην αγορά και πώληση ζώων ζώνων και κρέατος δραστηριοποιείται η εταιρεία Hunland Trade, με έδρα στο Bugyi της Ουγγαρίας. Έχει δικές της εγκαταστάσεις πώλησης στην Ουγγαρία, χωρητικότητας άνω των 14.000 βοοειδών. Διαθέτει σύγχρονα φορτηγά για τη μεταφορά των ζώων, τα οποία πληρούν όλες τις απαιτήσεις της ΕΕ. Στην

Ελλάδα εκπροσωπείται από την Χ. Κακαλιαντή & ΣΙΑ ΕΕ, με υπεύθυνο τον Γ. Παράδα. Εμπορεύεται βοοειδή, όλων των φυλών για πάχυνση, εκτροφή ή σφαγή, με εισαγωγή από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Διαθέτει στην αγορά έγκυες μοσχίδες γαλακτοπαραγωγής από Ουγγαρία, Ολλανδία και Γερμανία και εξαγει βοδινό κρέας στην Ουγγαρία.

Η μετά ΑΤΕ εποχή για συνεταιρισμούς

Σε πρώτης τάξεως ευκαιρία για μεγάλο ξεκαθάρισμα στον αγροτικό χώρο, δείχνει να εξελίσσεται το τέλος της ΑΤΕbank και η μεταβίβαση του υγιούς χαρτοφυλακίου της στην Τράπεζα Πειραιώς. Το πρώτο δείγμα γραφής έρχεται με το διαχωρισμό του πελατολογίου της ΑΤΕ σε δανειοδοτούμενους, που είναι σε θέση να μεταφερθούν στην Πειραιώς, και σε δανειοδοτούμενους που θα ακολουθήσουν το δρόμο της εκκαθάρισης. Το θέμα γίνεται πιο σύνθετο όσον αφορά τους συνεταιρισμούς. Οι πρώτες πληροφορίες αναφέρουν ότι από τις 80 Ενώσεις που τελούν εν λειτουργία, δεν είναι περισσότερες από 20 αυτές που πληρούν τα απαραίτητα στοιχεία βιωσιμότητας και επομένως θα ακολουθήσουν το υγιές χαρτοφυλάκιο. Μεταξύ αυτών που περνούν τα τεστ είναι βέβαια μεγάλες Ενώσεις όπως η ΕΑΣ Ρεθύμνης, η ΕΑΣ Βόλου, η Παναγιάγλιος και άλλες. Η «γραμμή» βάσει της οποίας γίνεται η καταχώρηση ακολουθεί σύνθετες διαδικασίες ανάλυσης των στοιχείων κάθε περίπτωσης.

ΚΟΜΕΝΟ ΓΙΑ ΦΕΤΟΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ

Στη λύση της μη κατανομής, για φέτος, δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα του Άρθρου 68 σε νέους αγρότες και σε όσους δικαιούχους δεν έχουν δικαιώματα ή κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, φαίνεται να καταλήγει η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Σύμφωνα με πληροφορίες, εκεί που όλοι περίμεναν την έκδοση της υπουργικής απόφασης που θα καθόριζε τις προϋποθέσεις κατανομής των δικαιωμάτων που λιμνάζουν στο εθνικό απόθεμα από την ολοκλήρωση επεξεργασίας των

στοιχείων για το 2011, στα αρμόδια κυβερνητικά κλιμάκια δείχνει να προκρίνεται η ιδέα για αναστολή της σχετικής διαδικασίας και επανεξέτασή της τον επόμενο χρόνο (2013). Αυτό το οποίο υποστηρίζεται αρμοδίως είναι ότι το σύνολο των δικαιωμάτων που έχουν μεταφερθεί φέτος στο εθνικό απόθεμα είναι μικρό και η κατανομή του συνιστά με πολύπλοκη διαδικασία χωρίς σημαντικό όφελος για τους δικαιούχους. Λέγεται ότι η πληρωμή δικαιωμάτων από το Εθνικό Απόθεμα του 2011 έπεσε θύμα της διευθέτησης της εξισωτικής.

Αξιολόγηση κρεάτων στο MEAT DAYS

Η πρώτη οργανοληπτική αξιολόγηση ελληνικών προϊόντων με βάση το κρέας στην Ελλάδα θα πραγματοποιηθεί στις 29 Σεπτεμβρίου, ως παράλληλο γεγονός στην έκθεση Meat Days 2012, στο σύγχρονο εκθεσιακό κέντρο Metropolitan Expo, στο αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος. Η διενέργεια του διαγωνισμού αξιολόγησης αποτελεί συνδιοργάνωση των επαγγελματικών οργανώσεων ΣΕΒΕΚ (Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Επεξεργασίας Κρέατος) και ΣΠΑΚΒΕ (Σύλλογος για την Προστασία και Ανάπτυξη της Ελληνικής Παραγωγής Εμπορίας και

Μεταποίηση Κρέατος Βορείου Ελλάδος) μαζί με την εταιρεία διοργανώσεων εκθέσεων o.mind Creatives και το περιοδικό Meat Place.

Στόχος της εκδήλωσης είναι η ανάδειξη και η βράβευση ελληνικών προϊόντων κρέατος ανώτερης ποιότητας που πληρούν τα διεθνή πρότυπα. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλες οι ελληνικές εταιρείες, ανεξαρτήτως μεγέθους, τοπικές ή με πανελλαδικό δίκτυο διανομής, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παραγωγή αλλαντικών, λουκάνικων και παραδοσιακών προϊόντων με βάση το κρέας.

HUNLAND

Livestock and meat import/export

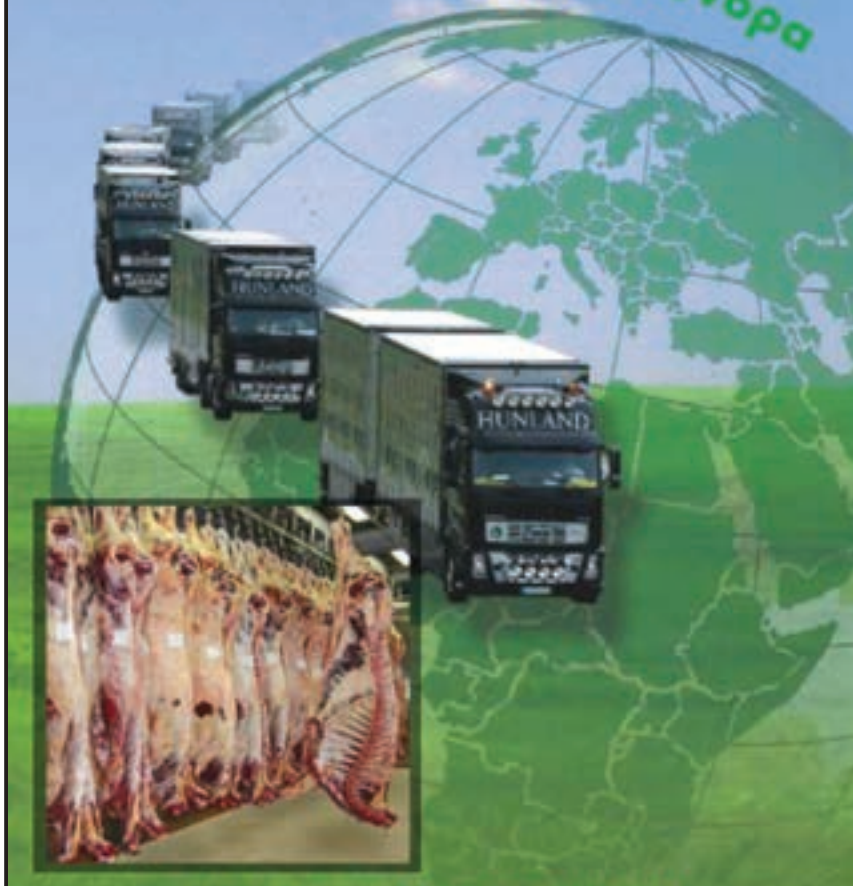

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΖΩΩΝ
ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΝΤΩΝ ΖΩΩΝ
Χ.ΚΑΚΑΛΙΑΝΤΗ & ΣΙΑ Ε.Ε.

➤ Πώληση μοσχίδων έγκυων, φυλής HOLSTEIN FRIESIAN ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ, ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Χωρίς σύνορα

HUNLAND - Χ. ΚΑΚΑΛΙΑΝΤΗ & ΣΙΑ Ε.Ε.

Δ/ση: Κοιλιό Λαγκαδά

Τ.Κ.: 57200, Τ.Θ.: 333

Υπεύθυνος: Παράσχος Ισιάννης

Τηλ.: 6974055822

e-mail: paradashunland@yahoo.gr

Θέλετε ζώα, ρωτήστε την Pissasfarm

Δραστηριοποιείται στον κλάδο εμπορίας ζώων με το πρόβατο, ωστόσο βασικό προϊόν της επιχείρησης Pissasfarm και γενικότερος στόχος της είναι να προμηθεύει τον κτηνοτρόφο με διαφορετικές φυλές παραγωγικών αιγοπροβάτων.

Οι εγκαταστάσεις της – για το σταβλισμό και την εκτροφή σε υπαίθριους χώρους – βρίσκονται λίγο έξω από τη Λάρισα και η λειτουργία της ξεκινάει το 2000 όταν έρευνα στην ευρωπαϊκή αγορά, της υπέδειξε την Ισπανία ως ιδανική χώρα προέλευσης των υπό εμπορία ζώων της. Κι αυτό αφού γιατί οι φάρμες της ικανοποιούν δύο κριτήρια, τη γενετική αξία και τη γαλακτοπαραγωγική ικανότητα των ζώων. Συγκεκριμένα, η Pissasfarm ξεκίνησε την επιχειρηματική της δράση πωλώντας τη γαλλική ράτσα προβάτων Lacaune για να καταλήξει σήμερα να εμπορεύεται διάφορες και καινούριες ράτσες, όπως τα ASSAF (γενετική βελτίωση της διασπάρωσης του Ισραηλιτικού γαλακτοπαραγωγικού προβάτου Awassi και του East Friesland που θεωρείται σήμερα το πιο γαλακτοπαραγωγικό πρόβατο της Ευρώπης) και τα Awassi (με γενική ικανότητα προσαρμογής σε αντίξοες καιρικές συνθήκες) ή τα καταίικια Murciana – Granadina (ιδανικά για την εμπορία κρέατος).

ΚΟΥΡΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ

Σοβαρή μείωση στις ταρίφες όλων των νέων φωτοβολταϊκών φέρνουν οι παρεμβάσεις στην αγορά ενέργειας που ανακοίνωσε το ΥΠΕΚΑ. Στην περίπτωση των μονάδων με ισχύ ίση ή μικρότερη των 100 KW (όπου ανήκουν και τα αγροτικά) η τιμή της μεγαβατώρας διαμορφώνεται στα 225 ευρώ, ενώ από το «κούρεμα» δε γλύτωσαν ούτε τα οικιακά φωτοβολταϊκά.

Το «πακέτο» των μέτρων προβλέπει επίσης αναστολή χορήγησης νέων αδειών καθώς επίσης και τη διάθεση του 25% του τέλους της ΕΡΤ για το λογαριασμό ΑΠΕ. Το υπουργείο έχει προαναγγείλει δεύτερη δέσμη μέτρων που θα δημοσιοποιηθεί μέχρι το τέλος Αυγούστου και σε αυτή είναι πολύ πιθανό να συμπεριληφθεί και η περιβόητη έκτακτη εισφορά επί του τζίρου των εγκαταστάσεων που βρίσκονται ήδη σε λειτουργία. Μεταξύ άλλων, το ΥΠΕΚΑ επικαλείται το χαμηλότερο πλέον κόστος προμήθειας και εγκατάστασης για την ανάπτυξη φωτοβολταϊκών συστημάτων το οποίο «μεταξύ Ιανουαρίου 2012 και Αυγούστου 2012, έχει μειωθεί κατά 14% περίπου για εγκαταστάσεις φ/β σε στέγες,

κατά 10% περίπου για εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών έως 100kW». Όλα αυτά τη στιγμή που οι αγρότες οι οποίοι επέλεξαν για χρηματοδότη της επένδυσής τους την ATELeasing κάθονται σε αναμμένα κάρβουνα δεδομένου ότι η συγκεκριμένη θυγατρική εντάχθηκε στο «κακό» κομμάτι της τράπεζας.

Ξέφυγε το ελαιόλαδο από τα 2 ευρώ

Το ψυχολογικό όριο των 2 ευρώ το κιλό, κάτω από το οποίο είχε καθλωθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, ξεπέρασε η τιμή του ελαιολάδου. Βασική αιτία η μειωμένη παραγωγή στην Ισπανία, λόγω της ξηρασίας. Η συνολική άνοδος της τιμής, που πλησιάζει τα 2,20 ευρώ το κιλό, είναι της τάξης του 22% και αποτυπώνεται με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο στη χρηματιστηριακή αγορά, όπου οι τιμές ενισχύονται κατά 40 λεπτά από τα μέσα Ιουλίου σε όλες τις κατηγορίες ελαιολάδου. Βέβαια, ζητούμενο είναι πλέον η σταθερότητα των τιμών σε αυτά τα επίπεδα.

Έμεινε στα περσινά το ροδάκινο

Διάχυτη είναι και φέτος η απογοήτευση των καλλιεργητών συμπύρηνου ροδάκινου. Αν και η σεζόν ξεκίνησε με όλες τις προϋποθέσεις για βελτίωση της τιμής, τελικά το ροδάκινο παραμένει και φέτος κολλημένο στα 25 λεπτά το κιλό. Βέβαια, τα χρήματα που φτάνουν στην τσέπη του παραγωγού υπολείπονται εξαιτίας του κόστους των μεταφορικών, που επιβαρύνονται οι ίδιοι οι αγρότες και των κρατήσεων από τις Οργανώσεις. Εν τω μεταξύ, η χρηματοοικονομική κατάσταση αναγκάζει αρκετούς να αγοράσουν από τα στέκια τους μετρητοίς από 19 ως 21 λεπτά το κιλό.

Χρονιά σταθμός στα κρασοστάφυλα

Ποιότητα που μπορεί να αφήσει εποχή και αποθέματα σχεδόν μηδενικά είναι τα χαρακτηριστικά του φετινού τρύγου. Ωστόσο, το βάρος της περιορισμένης ρευστότητας των οινοποιών και της μη χρηματοδότησής τους από τις τράπεζες μεταφέρεται για μια ακόμη φορά στις πλάτες των αμπελοκαλλιεργητών, με «ψηλίδισμα» της τιμής. Τα φετινά σταφύλια αποτελούν ένα εξαιρετικό προϊόν, βέβαια η φετινή δυσκολία για τους αμπελοουργούς έγκειται στο κλείσιμο της κάνουλας από τις τράπεζες προς τα οινοποιοί, τα οποία επικαλούνται δυσκολίες στην παραλαβή των οινοστάφυλων.

ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΒΕΕ

...με διαβατήριο στην ποιότητα

Ζωοτροφές Κρήτης ΑΒΕΕ, 7ο χιλ. Ρεθύμνου - Αρκαδίου, 74100 Ρέθυμνο
Τηλ. 28310 72880, Fax: 28310 72881, www.animalfeed.gr, e-mail: cretafeed@acn.gr

ΑΚΡΙΒΟ ΜΟΥ ΣΥΣΠΟΡΟ

Αν και ακόμα είναι νωρίς για ασφαλείς εκτιμήσεις όσον αφορά το σύσπορο βαμβάκι, και φέτος το παιχνίδι βρίσκεται στα χέρια των λίγων εκκοκκιστών, που έχουν και τη δύναμη και την απαραίτητη φερεγγυότητα στο εμπόριο. Βέβαια, τον τόνο θα δώσει το δολάριο.

ΤΕΛΟΣ ΕΠΟΧΗΣ

Μόνο το όνομα που διατηρείται στις προμετωπίδες των καταστημάτων της ανά την επικράτεια θυμίζει πλέον την «παλιά» ΑΤΕ. Από τον περασμένο Ιούλιο το «καλό κομμάτι» της τράπεζας ανήκει στην Πειραιώς και το «κακό» οδηγείται σε εκκαθάριση.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΟΙΝΟΣΤΑΦΥΛΟΥ

Έχουν ποιότητα, έχουν και ποσότητα τα φετινά οινοστάφυλα. Κι ενώ τα αποθέματα είναι σχεδόν μηδενικά, το μάρμαρο θα το πληρώσουν και φέτος οι αμπελοκαλλιεργητές.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΣΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Την προοπτική να κινηθούν σε ακόμα υψηλότερα επίπεδα οι τιμές των αγροτικών εμπορευμάτων όπως καταγράφει έκθεση του FAO και του ΟΟΣΑ, επικαλούμενη τη σταθερά αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση.

ΜΕ ΑΡΩΜΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Μια πολύ σοβαρή προοπτική για την ανάπτυξη της αγροτικής επιχειρηματικότητας θεμελιώνουν τα αρωματικά φυτά, τα οποία ζουν εδώ και αιώνες στα ελληνικά χώματα.

ΣΤΕΓΝΩΣΑΝ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ

Στην πύρινη θάλασσα παραδόθηκαν τα μαστιχοχώρια της Χίου. Η ζημιά είναι ανυπολόγιστη, ωστόσο οι εκτιμήσεις μιλούν για πλήγμα τουλάχιστον στο 40% των μοναδικών στον κόσμο μαστικόδεντρων και απώλειες 4 εκατ.

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΛΕΗ

Τα τύμπανα της αγροτικής επανάστασης χτύπησε ο πρόεδρος του Ισραήλ, Σίμον Πέρες κατά την επίσκεψή του στην Ελλάδα.

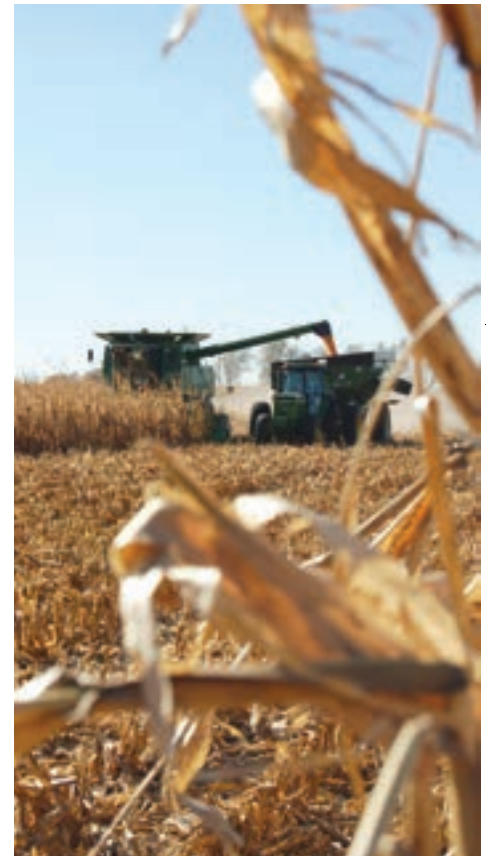

ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΟ ΡΙΟ

Αντί με μια φαντασμαγορική τελετή και βρετανική μουσική, το Λονδίνο και δισεκατομμύρια κόσμου αποχαιρέτησαν τους 30ους Ολυμπιακούς Αγώνες.

ΓΥΡΝΑ ΣΕΛΙΔΑ

Μικρές, αλλά πιθανότατα ουσιαστικές αλλαγές φέρνει η επόμενη εικοσαετία στο ελαιόλαδο για την Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα, σύμφωνα με έκθεση της Κομισιόν.

ΓΡΑΦΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ένα από τα πιο θερμά και στεγνά καλοκαίρια του αιώνα οδηγεί τα δημητριακά σε ιστορικά υψηλά στις διεθνείς αγορές.

Πρακτική λαχανοκομία και παραδοσιακές ποικιλίες

Η ανάπτυξη εν συντομία πρακτικών καλλιέργειας και παραγωγής λαχανικών με σύγχρονες και παραδοσιακές τεχνικές παρουσιάζονται σε αυτό το βιβλίο. Οι περισσότερο καλλιεργούμενες παραδοσιακές ποικιλίες 18 λαχανοκομικών ειδών περιγράφονται πλήρως όσον αφορά τα αγροκομικά, φυσιολογικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά τους. Η περιγραφή αυτή έχει ως στόχο να γνωρίσουν οι αναγνώστες-παραγωγοί τις παραδοσιακές ποικιλίες.

**ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΜΠΛΕΤΣΟΣ ΦΩΤΙΟΣ Α.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΖΗΤΗ**

Εκτροφές υδρόβιων ζωικών οργανισμών

Οι υδατοκαλλιέργειες περιλαμβάνουν την εκτροφή ψαριών, καρκινοειδών, μαλακίων και άλλων υδρόβιων ζωικών οργανισμών καθώς και την καλλιέργεια υδρόβιων φυτών. Το βιβλίο αναφέρεται στην εκτροφή των πλέον γνωστών ειδών ιχθύων καρκινοειδών και μαλακίων γλυκέων, υφαλιμύρων και θαλασσίων υδάτων. Η μαζική παραγωγή αυτών των ειδών μπορεί να καλλιεργήσει και να εκθρέψει ένα μεγάλο αριθμό φυτικών και ζωικών ειδών.

**ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: ΣΠΥΡΟΣ ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ**

Αγελαδοτροφία

Τις βασικές γνώσεις της εκτροφής των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής και την ενδεδειγμένη πρακτική εφαρμογή τους για τη μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των αγελαδοτροφικών μονάδων μπορούν να κατανοήσουν οι αναγνώστες από την συγκεκριμένη έκδοση. Η εκτροφή των μοσχίδων αναπαραγωγής, η διαχείριση του αναπαραγωγικού κύκλου των αγελάδων, τα μεταβολικά νοσήματα των αγελάδων, η στρατηγική και η τεχνική της διατροφής τους αποτελούν τα κύρια σημεία του βιβλίου.

**ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ**

Κωδικοποίηση γεωργικής και οικονομικής ορολογίας

Η έκδοση παρουσιάζει για πρώτη φορά τη χρησιμοποιούμενη διεθνώς γεωργοοικονομική ορολογία κατά ενότητες και υποενότητες που αντιστοιχούν σε κλάδους και υποκλάδους της οικονομικής και της αγροτικής οικονομικής. Προς διευκόλυνση των αναγνώστων η ορολογία αυτή δίνεται στο τέλος του βιβλίου κατά αλφαβητική σειρά όταν οι όροι είναι μονολεκτικοί και κατά σειρά σπουδαιότητας κάθε λέξης όταν οι όροι είναι πολυλεκτικοί.

**ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΚΙΤΣΟΠΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι.
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΖΗΤΗ**

Άγρια μανιτάρια

Ενα συνεκτικό οδηγό με πλήρη περιγραφή και φωτογραφικό υλικό για 250 είδη άγριων μανιταριών περιλαμβάνει το ολόφρεσκο βιβλίο του Ζαχαρία Αθανασίου. Τα μανιτάρια παρουσιάζονται στο βιβλίο που αποτελεί ένα οδηγό αναγνώρισης κατά ομάδες και ειδικότερα σε εδώδιμα και μη εδώδιμα-δηλητηριώδη είδη με μία πλήρη αναφορά στα εξαιρετικά εδώδιμα και τα θανάσιμα δηλητηριώδη μανιτάρια.

**ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΖΑΧΑΡΙΑΣ Θ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: ΨΥΧΑΛΟΣ**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΤΕΥΧΟΣ 91 ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Στα όρια της αντοχής

Η εξασφάλιση όσο το δυνατόν πιο φθηνής και ποιοτικής ζωοτροφής, ακόμα και με ιδιοπαραγωγή, αποτελεί το ζητούμενο για το σημερινό κτηνοτρόφο. Στο πλαίσιο μιας διαφορετικής διάρθρωσης της ελληνικής κτηνοτροφίας, η αρνητική συγκυρία της οικονομικής κρίσης έχει στενέψει επικίνδυνα τα περιθώρια της ρευστότητας, με αποτέλεσμα η όποια προσπάθεια για μακροπρόθεσμη προοπτική να ανταγωνίζεται το άγχος της καθημερινότητας. Ο χειμώνας που έρχεται, ίσως είναι ο δυσκολότερος των τελευταίων χρόνων από πλευράς κόστους ζωοτροφών και πολλοί κτηνοτρόφοι θα δοκιμάσουν τα όρια αντοχής τους.

Αύγουστος 2012 Αγρόκτημα - 19

Σήμερα, η χώρα μας εμφανίζεται να είναι ιδιαίτερα ελλειμματική σε κτηνοτροφικά προϊόντα, αφού οι εισαγωγές κρεάτων και γαλακτοκομικών προϊόντων φτάνουν το 1,85 δις ευρώ, όταν οι αντίστοιχες ελληνικές εξαγωγές ανέρχονται μόνο στα 340 εκατ. ευρώ.

Της Μαρίας Γιουρουκέλη

Το βάρος στον φτωχό συγγενή

Στις πλάτες του καλείται να σηκώσει ο κτηνοτροφικός τομέας το βάρος της μεγαλύτερης οικονομικά κρίσης, που βιώνει η χώρα. Ωστόσο, το ερώτημα είναι κατά πόσο κάτι τέτοιο είναι εφικτό από έναν κλάδο που έχει σφυροκοπηθεί όσο κανένας άλλος και απειλείται με συνεχή συρρίκνωση, ενώ την ίδια ώρα οι εισαγωγές σε κτηνοτροφικά προϊόντα αγγίζουν τα 2 δις. ευρώ.

Μέγα ζητούμενο αποτελεί διαχρονικά η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, καθώς η σχέση 70:30 ανάμεσα στην ακαθάριστη αξία της φυτικής και της ζωικής παραγωγής ποτέ δεν ανατράπηκε, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες με προηγμένο αγροτικό τομέα. Εξάλλου, τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους, καθώς δείχνουν ότι στην Ελλάδα η ζωική παραγωγή αντιπροσωπεύει μόλις το 1/4 της ακαθάριστης αξίας της γεωργικής παραγωγής και παρά τη βελτίωσή της, παραμένουν ακόμα διαρθρωτικές αδυναμίες και δυσκαμψίες από το παρελθόν που

εμποδίζουν την αναπτυξιακή πορεία της.

Επίσης, δείχνουν ότι η εφαρμογή διαρθρωτικών προγραμμάτων, η χορήγηση εισοδηματικών ενισχύσεων, η εξισωτική αποζημίωση κ.ά. συνέβαλαν κυρίως στη σταθεροποίηση της κτηνοτροφικής παραγωγής όχι όμως και στην ποσοτική αύξησή της.

Την ίδια στιγμή, η ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκάλεσε ισχυρούς τριγμούς στην ελληνική κτηνοτροφία, καθώς τις τελευταίες δεκαετίες οι ευρωπαϊκές ενισχύσεις αποτέλεσαν μάλλον δυνάμεις αδράνειας στην κατεύθυν-

Η ελληνική κτηνοτροφία (2009)

Περιγραφή	Κτηνοτρόφοι	Ζώα
Αιγοπρόβατα	101.949	13.980.668
Βοοειδή αρσενικά	14.219	195.179
Βοοειδή θηλυκά (αγελάδες, βουβάλια)	16.730	536.131
Ίπποι αρσενικοί	3.976	9.454
Ίπποι θηλυκοί (άλογα, γαϊδούρια)	3.649	12,318
Κουνέλια	3	240
Ορνθοειδή (κοτόπουλα, στρουθοκάμπλοι)	12	353.210
Σφαγέντα αιγοπρόβατα ελευθέρως βοσκής	1.180	14.334.706
Χοιρινά ελευθέρως βοσκής	1.835	485.718

ΕΙΚΟΝΑ

Στον κλάδο, σύμφωνα με όσα αποτυπώνονται από τα στοιχεία του 2009, ο αριθμός των αιγοπροβάτων ανήλθε στα 13,9 εκατ. ευρώ.

Στα μόνα προϊόντα στα οποία η Ελλάδα είναι αυτόνομος είναι στο αιγοπρόβειο γάλα και τα αυγά.

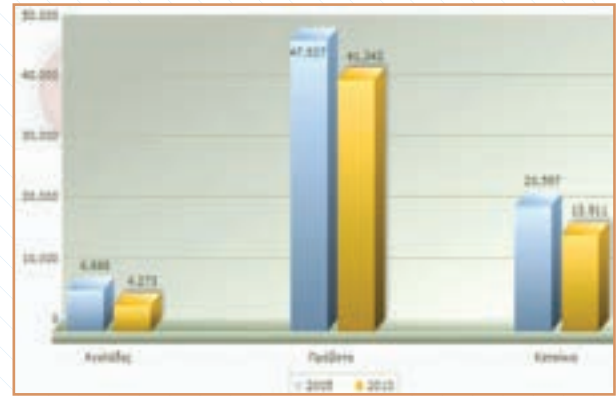
ση της ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής. Έτσι, σήμερα, η χώρα μας εμφανίζεται να είναι ιδιαίτερα ελλειμματική σε κτηνοτροφικά προϊόντα, αφού οι εισαγωγές κρεάτων και γαλακτοκομικών προϊόντων φτάνουν το 1,85 δις ευρώ, όταν οι αντίστοιχες ελληνικές εξαγωγές ανέρχονται μόνο στα 340 εκατ. ευρώ. Ενδεικτικό είναι ότι το 63% του ελλείμματος του εμπορικού γεωργικού ισοζυγίου της χώρας μας προέρχεται από τα κτηνοτροφικά προϊόντα και δείχνει βέβαια το πολύ χαμηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας του εγχώριου κτηνοτροφικού τομέα. Συγκεκριμένα, ο βαθμός αυτόνομης ανέρχεται περίπου σε 30% για το βόειο κρέας, 37% για το χοιρινό κρέας, 70% για το κρέας των πουλερικών, 85% για το αιγοπρόβειο κρέας και σε 50% για το αγελαδινό γάλα. Στα μόνα προϊόντα, στα οποία η χώρα είναι 100% αυτόνομος είναι το αιγοπρόβειο γάλα και τα αυγά. Το βέβαιο είναι ότι η εγχώρια παραγωγή ποτέ δεν κατάφερε να προσαρμοστεί με τις αλλαγές στα διατροφικά πρότυπα, ενώ παρά το ότι έμεινε αλώβητη από διατροφικές κρίσεις (σπογγώδης εγγεφαλοπάθεια, διοξίνες κλπ), τα ελληνικά κτηνοτροφικά

Η ελληνική κτηνοτροφία (2010)

Περιγραφή	Κτηνοτρόφοι
Αιγοπρόβατα	98.893
Αριθμός διατηρούμενων προβατίνων που ανήκουν σε αυτόχθονη φυλή, εγγεγραμμένων στο γενεαλογικό βιβλίο ή στο παράρτ. αυτού (>24 μην.)	104
Αριθμός διατηρούμενων βοοειδών εγγεγραμμένων στο γενεαλογικό βιβλίο ή στο παράρτ. αυτού (>24 μην.)	3
Αριθμός διατηρούμενων θηλυκών βοοειδών (16-24)	924
Αριθμός διατηρούμενων θηλυκών βοοειδών εγγεγραμμένων στο γενεαλογικό βιβλίο ή στο παράρτ. αυτού (16-24)	31
Βοοειδή αρσενικά	13.975
Βοοειδή θηλυκά	16.359
Γουνοφόρα	7
Ίπποι αρσενικοί	4.220
Ίπποι θηλυκοί	3.941
Κουνέλια	14
Μεταξοσκώληκες (κουτιά)	52
Ορνθοειδή	53
Σφαγέντα αιγοπρόβατα εκτατικοποίησης	998
Χοιρινά ελευθέρως βοσκής	1.837

ΜΕΙΩΣΗ

Ο αριθμός των αιγοπροβατοτρόφων ανήλθε σε 98.893 το 2010 έναντι 101.949 το 2009.

ΧΑΝΕΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΕΔΑΦΟΣ

Σε συνεχή συρρίκνωση υπόκειται η εγχώρια κτηνοτροφία τα τελευταία χρόνια. Τα στοιχεία δείχνουν μεγάλη μείωση σε όλους τους τομείς.

προϊόντα δεν βρίσκουν τη θέση που τους αναλογεί, χάνοντας συνεχώς μερίδια αγοράς, κυρίως στο βόειο και χοιρινό κρέας. Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς στους τομείς αυτούς απαιτούνται εξειδικευμένες πολιτικές, όχι μόνο στο επίπεδο της παραγωγής αλλά και στην τυποποίηση και κυρίως στην οργάνωση των παραγωγών όσον αφορά την εμπορία του κρέατος.

Χαρακτηριστικό είναι ότι ελάχιστες ποσότητες εγχώριων προϊόντων της βιολογικής κτηνοτροφίας (σημειωτέον βρίσκεται σε νηπιακό στάδιο), έχουν τοποθετηθεί στην αγορά, με αποτέλεσμα η ζήτηση να καλύπτεται κυρίως από εισαγωγές, οι δε κτηνοτρόφοι που ασκούν τη βιολογική κτηνοτροφία να μην επιτυγχάνουν το αντίστοιχο εισόδημα, αφού τα προϊόντα τους αγοράζονται σε χαμηλότερες τιμές ως συμβατικά.

Ταυτόχρονα, κάθε φορά που σημειώνεται άνοδος στις τιμές των σιτηρών, όπως και πρόσφατα, αναδεικνύεται η μεγάλη σημασία του υψηλού βαθμού αυτόνομης με ιδιοπαραγόμενες ζωοτροφές, για την επίτευξη της βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων.

Αναμφίβολα, και οι πλέον δύσπιστοι δέχονται ότι η Ελλάδα έχει μεγάλες δυνατότητες παραγωγής ζωικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και ασφάλειας με επίκεντρο τα εξής:

- Τους αυστηρούς ελέγχους των εισαγόμενων προϊόντων, καταπολέμηση του φαινομένου της ελληνοποίησης και δυνατότητα αναγνώρισης των ελληνικών προϊόντων από τον καταναλωτή.
- Την παραγωγή επώνυμων και καινοτόμων προϊόντων.
- Την πρακτική αξιοποίηση ερευνών που δείχνουν ότι γεωργικές εκμεταλλεύσεις (κυρίως ημιμεταπαικτές) προβατοτροφίας, αλλά και χοιροτροφίας ελευθέρως βοσκής επιτυγχάνουν οικονομίες κλίμακος.
- Την υψηλή παραγωγικότητα των ζώων, που προϋποθέτει εγχώριο γενετικό υλικό, σωστή υγιεινή κατάσταση των ζώων, κατάλληλες εγκαταστάσεις, σωστή διαχείριση του κοπαδιού.

Ένας από τους λόγους που εγκαταλείφθηκε ο πρωτογενής τομέας ζωικής παραγωγής στη χώρα μας είναι η έλλειψη κοινωνικής καταξίωσης.

Του Δημήτριου Χατζηπλιτί*

Παραμένουν ζητούμενο οι επενδύσεις

Η χώρα μας από κατεχόμενη αγροτική καλύπτει σήμερα με εισαγωγές το 70% των διατροφικών της αναγκών

Ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν τη χώρα μας στο αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο, αλλά και επηρεάζουν την ανάκαμψη της οικονομίας της είναι η έλλειψη παραγωγής αγροτικών προϊόντων. Από μια κατεχόμενη αγροτική χώρα, που ήμασταν πριν από 30 χρόνια με θετικό εμπορικό ισοζύγιο (38,7 εκατ. ευρώ), φτάσαμε σήμερα να καλύπτουμε μόλις το 30% των αναγκών μας σε είδη διατροφής (εισάγουμε το 70% των ειδών διατροφής!). Η χώρα μας έχει σήμερα αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο σε πρωτογενή αγροτικά προϊόντα (-3 δις ευρώ). Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτού του ελλειμματικού ισοζυγίου (43%) προέρχεται δε από τα προϊόντα κτηνοτροφίας (γάλα και κρέας). Αν δε συμπεριληφθεί και η αγορά των ζωοτροφών, το ποσοστό αυτό αυξάνει κατά πολύ! Μάλιστα, να σημειωθεί ότι το έλλειμμα στα πρωτογενή αγροτικά προϊόντα μόνο, καλύπτει το 45% των εισαγωγών μας σε αργό πετρέλαιο! Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η χώρα μας τα τελευταία 40 χρόνια έχει ακολουθήσει λάθος αναπτυξιακή πορεία! Και μόνο ακολουθώντας την απλή λογική, μπορεί κανείς να το κατανοήσει!

Ο τουρισμός, ήταν και είναι καθομολογούμενο ότι αποτελεί τη βαριά βιομηχανία της χώρας μας (ένας από τους κλάδους της οικονομίας με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Ελλάδας). Κατά μέσο όρο τα έξοδα ενός τουρίστα κατανέμονται κατά το 50% περίπου στη διατροφή του. Εάν λοιπόν η χώρα μας, από τα χρήματα που ξοδεύει ένας τουρίστας, ξοδεύει το 35% για να εισάγει προϊόντα διατροφής για τη σίτιση του τουρίστα, τότε όπως είναι κατανοητό εξαφανί-

ζεται σε εθνικό επίπεδο σχεδόν όλη η υπεραξία του προϊόντος του τουρίστού! Δηλαδή, το 50% των χρημάτων του τουρίστα δαπανώνται σε είδη διατροφής πολλαπλασιασμένο επί 70% εισαγωγής προϊόντων διατροφής. Συνεπώς, η επένδυση στην αύξηση της εκχώριας παραγωγής σε αγροτικά και δη κτηνοτροφικά προϊόντα δεν είναι μόνο αναγκαία, αλλά και ένας από τους πιο άμεσους τρόπους ανάκαμψης της οικονομίας μας!

Ακόμα πιο παράδοξο δε είναι ότι τομείς, στους οποίους θεωρούμαστε από τις ισχυρότερες χώρες της Ευρώπης και θα έπρεπε να ενισχυθούν, όχι μόνο δεν τυγχάνουν ενίσχυσης αλλά και πρόσφατα διώκονται! Τελευταία, χωρίς καμία μελέτη και σχεδιασμό, το υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε το κλείσιμο 8 τμημάτων Τουριστικών Επιχειρήσεων και 3 τμημάτων Υδατοκαλλιεργειών των ΤΕΙ και ανακοίνωσε επίσης ότι θα ακολουθήσουν και τα Γεωπονικά Τμήματα των ΤΕΙ.

Ακόμα κι αν εξαιρέσουμε τη ρατσιστική διάθεση του υπουργείου προς ακόμα και αρχαιότερα τμήματα των ΤΕΙ από αντίστοιχα τμήματα Πανεπιστημίων, η παραδοξότητα του όλου εγχειρήματος του ΥΠΕΠΘ είναι προφανής όταν παρατηρήσει κανείς ότι ο τουρισμός είναι η βαριά μας βιομηχανία, οι ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες μεσογειακών ειδών κατέχουν το 60% της ευρωπαϊκής παραγωγής (και είναι το μοναδικό είδος διατροφής με θετικό εμπορικό ισοζύγιο) και η αιγοπροβατοτροφία κατέχει περίπου το 30% της ευρωπαϊκής παραγωγής αιγοπροβάτου γάλακτος. Στις δύο περιπτώσεις εκτροφών δε, εισάγουμε γενετικό υλικό από τη Γαλλία και Τρίτες χώρες, πληρώνοντας έτσι ακόμα και την υπε-

ραξία αυτού του εγχώριου παραγόμενου προϊόντος στις Τρίτες χώρες! Σαν να έκανε εισαγωγή δηλαδή η Ολλανδία ασπρόμαυρες αγελάδες γαλακτοπαραγωγής!!!

Μέσα σε αυτό τον παραλογισμό της χώρας μας, το ΥΠΕΠΘ, μόλις το 2009, είχε αναγγείλει την ίδρυση του 7ου (!) τμήματος Αρχιτεκτονικής της Ελλάδας στην Καστοριά. Παρ' όλα αυτά ζητήσαμε τη συνδρομή Ισπανού αρχιτέκτονα και για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά και για την ανάπλαση του Ελληνικού (Παλιού Αεροδρόμιο Αθηνών)! Με τέτοια, λοιπόν, στρατηγική δεν πάμε πουθενά!

Για να γίνει ακόμα πιο κατανοητή η παραδοξότητα και ο παραλογισμός της χώρας, φανταστείτε τι θα γινόταν αν η Ελλάδα αναγκαζόταν να βγει από τη ζώνη του Ευρώ! Αρχικά, αμέσως το ύψος των εισαγωγών θα μειωνόταν στο 50%, λόγω πτώσης της αγοραστικής μας δύναμης μόνο από τη νέα ισοτιμία της δραχμής! Δηλαδή από το 70% των ειδών διατροφής, που εισάγουμε για να καλύψουμε τις ανάγκες μας, θα μπορούσαμε να εισάγουμε, στη καλύτερη περίπτωση, το 35%. Δηλαδή μαζί με το 30% της εγχώριας παραγωγής θα καλύπταμε το 65% των αναγκών μας. Αυτό σημαίνει ότι ακολουθούμε μια στρατηγική, που δυνητικά θα μπορούσε να οδηγήσει το 35% του πληθυσμού μας στην πείνα!!!!

Για τους παραπάνω λόγους και ο καθ' όλα σοφότερος των Ελλήνων δυστυχώς, αν και δεν είναι Έλληνας αλλά με πρόθεση να βοηθήσει τη χώρα μας, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής επιτροπής τεχνοκρατών Χορστ Ράικενμπαχ ανέφερε πρώτα ως τομείς ανάπτυξης, με προτεραιότητα τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την κτηνοτροφία! Το ζητούμενο είναι τώρα πώς θα ενισχυθεί η ανάπτυξη στον τομέα της κτηνοτροφίας!

Παρακάτω αναλύονται ανά κατηγορία οι τομείς στους οποίους πάσχει η ελληνική κτηνοτροφία, ξεκινώντας από τον κοινωνικό τομέα και καταλήγοντας στον τομέα της στρατηγικής και τον αντίστοιχο επιστημονικό.

α) Κοινωνικός Τομέας

Ένας από τους λόγους που εγκαταλείφθηκε ο πρωτογενής τομέας ζωικής παραγωγής στη χώρα μας είναι η έλλειψη κοινωνικής καταξίωσης. Ο Έλληνας κτηνοτρόφος τα τελευταία 50 χρόνια έχει απαξιωθεί από την ελληνική κοινωνία και θεωρείται «τρίτης κατηγορίας» επαγγελματίας. Κάτι πολύ παράδοξο και καθόλου ανταποδοτικό σε σχέση με αυτά που προσφέρει στην κοινωνία. Σε αντίθεση, οι Ευρωπαίοι συνάδελφοί του χαίρουν εκτίμησης και σεβασμού στις κοινωνίες τους. Είναι λοιπόν θέμα παιδείας και αξιών η καταξίωση του Έλληνα κτηνοτρόφου στην ελληνική κοινωνία! Σε μία κοινωνία, όπως η ελληνική, όπου το χρήμα και η εξουσία είναι αυτοσκοπός, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ο τρόπος και η μέθοδος απόκτησης αυτών, είναι φυσικό επακόλουθο μια τέτοια κατάντια αξιών.

Οι σύγχρονες κτηνοτροφικές επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις εντάσεως

Η ακτινογραφία του κλάδου

Η κτηνοτροφία και η πτηνοτροφία στη χώρα μας είναι οι βασικοί πυλώνες του αγροδιατροφικού τομέα και της πραγματικής οικονομίας, δεδομένου ότι ασχολούνται πάνω από 150.000 οικογένειες κτηνοτρόφων, που πρακτικά σημαίνει ότι οι απασχολούμενοι υπερβαίνουν τις 300.000 άτομα. Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας, μεγάλος αριθμός εξ' αυτών είναι εγκατεστημένοι στις ορεινές και προβληματικές περιοχές της χώρας, δηλαδή δραστηριοποιούνται σε εξαιρετικά δύσκολες γεωκλιματικές συνθήκες. Η συνολική παραγωγή γάλακτος φτάνει τους 1.700.000 τόνους και η παραγωγή κρέατος αντίστοιχα αγγίζει τους 500.000 τόνους περίπου.

Επιπλέον 15.000 επιχειρήσεις, κυρίως μικρομεσαίες που απασχολούν πάνω από 100.000 εργαζομένους, δραστηριοποιούνται στα εξής:

- Μεταποίηση προϊόντων κτηνοτροφίας, τυποποίηση κρέατος, βιομηχανία αλλαντικών δηλαδή υρσοκομεία, γαλακτοβιομηχανία, σφραγεία
- Καταστήματα πώλησης (κρεοπωλεία – γαλακτοκομικά είδη)
- Μεταφορικές εταιρείες και επιχειρήσεις
- Επιχειρήσεις παραγωγής και πώλησης ζωοτροφών
- Επιχειρήσεις παραγωγής και πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων.

Τέλος, να σημειωθεί ότι πολύ μεγάλο κομμάτι της φυτικής παραγωγής εξαρτάται από τη λειτουργία των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Σε πολλές κτηνοτροφικές επιχειρήσεις η αγορά ζωικού κεφαλαίου αποτελεί ως και το 40% της συνολικής επένδυσης!

Για να δοθεί προοπτική ανάπτυξης στην κτηνοτροφία πρέπει, εκτός από τη δημιουργία νέων μονάδων, να επιδοτηθεί και η αγορά ζώων.

κεφαλαίου πολύ ανώτερες, και σε επίπεδο κεφαλαιοποίησης και σε επίπεδο προστιθέμενης αξίας προϊόντος από διαφόρων ειδών «εταιρείες παροχών πηρεσιών» των αστικών κέντρων, που πολυδιαφημιζότανε την τελευταία 20ετία, ακόμα και πρόσφατα από υπουργούς οικονομικών της χώρας, ότι θα βοηθήσουν την ανάπτυξη της Ελλάδας! Συνεπώς η πολιτεία, μέσω κοινωνικών παροχών, μέσω προβολής διαμέσου των ΜΜΕ αλλά και μέσω της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να ενισχύει την άποψη του κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνόπουλου για τη μεγάλη σημασία του πρωτογενούς τομέα αγροτικής παραγωγής στον κοινωνικό ιστό της χώρας.

Επίσης, θα πρέπει να δοθεί η δέουσα σημασία στην ανάπτυξη και σύνδεση με την παραγωγή εκείνων των τμημάτων των ΑΕΙ, που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και κατά συνέπεια στην αύξηση του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας μας.

Σε αντίθεση, θα πρέπει να μην γίνονται επιλογές για κλείσιμο τμημάτων ΑΕΙ χωρίς εμπειριστωμένες μελέτες, αλλά απλά και μόνο από τις προτιμήσεις των νεαρών μαθητών των αστικών κέντρων! Η χώρα χρει-

άζεται στρατηγική ανάπτυξης, η οποία δεν συμβαδίζει απαραίτητα με τις επιθυμίες νεαρών μαθητών για συγκεκριμένες σπουδές ή την ικανοποίηση των γονέων τους που αποτελούν την εκλογική «πελατεία» των τεράστιων αστικών κέντρων του εκάστοτε κυβερνόντος κόμματος! Αστικά κέντρα που υπερδιογκώθηκαν άναρχα και χωρίς στρατηγική από τέτοιες πολιτικές «ανάπτυξης»!

Β) Τομέας στρατηγικής

Όπως είναι γνωστό, οι σύγχρονες κτηνοτροφικές επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαίου. Συνεπώς, για τη δημιουργία τους απαιτούνται υψηλά κεφάλαια, τα οποία σε μια κρίση ρευστότητας είναι δύσκολο να βρεθούν ακόμα και με τη μορφή δανείων. Σε πολλές από τις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις η αγορά του ζωικού κεφαλαίου αποτελεί μέχρι και το 40% της συνολικής επένδυσης!

Στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο, όμως, η αγορά ζωικού κεφαλαίου δεν επιδοτείται, με αποτέλεσμα τη μειωμένη απορροφητικότητα του ΕΣΠΑ αλλά και της ανάπτυξης του τομέα. Οι νέες μονάδες, που δημιουργούνται, είναι συνήθως από απογόνους κτηνοτρόφων, οι οποίοι παίρνουν το ζωικό κεφάλαιο από τις παλιές

εκτροφές των γονιών τους. Με τον τρόπο αυτό, όμως, δεν έχουμε ουσιαστικά δημιουργία ανάπτυξης σε επίπεδο προϊόντος. Δηλαδή δεν δημιουργούνται νέες μονάδες, αλλά στην ουσία εκσυγχρονίζονται ήδη υπάρχουσες, με αποτέλεσμα να μην αυξάνεται σημαντικά το παραγόμενο προϊόν. Συνεπώς, θα πρέπει να βρεθεί τρόπος επιδότησης της αγοράς ζωικού κεφαλαίου, στην περίπτωση δημιουργίας νέων μονάδων, μέσω ενός αναπτυξιακού προγράμματος.

Επίσης, για να δοθεί άμεσα προοπτική ανάπτυξης, σε επίπεδο παραγόμενου προϊόντος, θα πρέπει να επιδοτηθεί και η αγορά ζώων πέραν της δημιουργίας νέων μονάδων στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου, αλλά και στα πλαίσια Σχεδίων Βελτίωσης υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων. Σε αυτή την περίπτωση, όμως, πρέπει να επιδοτούνται μόνο όσοι την τελευταία πενταετία μπορούν να τεκμηριώσουν αύξηση παραγωγής αλλά και (τί;) παραγωγικότητας ανά μονάδα ζωικού κεφαλαίου («για να πιάσουν τόπο τα λεφτά», όπως έλεγε και ο άλλοτε σοφός λαός μας).

Αυτό μπορεί να τεκμηριωθεί μέσω συνεργασίας υπηρεσιών (π.χ. γραφεία Αγροτικής Ανάπτυξης, Κέντρα Γενετικής

Η χρηματοδότηση νέων αναπτυξιακών και προγραμμάτων βελτίωσης πρέπει να προϋποθέτει τουλάχιστον 10ετή δέσμευση συμμετοχής της εκτροφής σε πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης.

Ένας άλλος παράγοντας χαμηλής παραγωγικότητας του τομέα ζωικής παραγωγής είναι και η έλλειψη γνώσεων, αλλά και εκπαίδευσης, του παραγωγού στη διαχείριση των εντατικών εκτροφών.

Στον νέο Αναπτυξιακό δεν επιδοτείται η αγορά ζωικού κεφαλαίου, μειώνοντας την απορροφητικότητα του ΕΣΠΑ.

www.
agronews

.gr

Εθνικό χρέος

Είναι απαράδεκτο σε προϊόντα, στα οποία είμαστε από τις υψηλότερα παραγωγικά χώρες και από αυτές έχουν ανοίξει το δρόμο της παραγωγής, να εισάγουμε γενετικό υλικό από Τρίτες χώρες και να πληρώνουμε την υπεραξία του προϊόντος που παράγουμε σε Τρίτες χώρες, μέσω εισαγωγής γενετικού υλικού. Δηλαδή, από τη μία αυξάνουμε το εμπορικό ισοζύγιο με την παραγωγή του προϊόντος και από την άλλη το μειώνουμε με την εισαγωγή γενετικού υλικού (π.χ. εισαγωγή ξενικών φυλών αιγοπροβάτων, γόνου ιχθυοκαλλιεργειών)! Σαν να κάνει δηλαδή η Ολλανδία εισαγωγή σπηρόμαυρες αγελάδες γαλακτοπαραγωγής!!! Στα δε είδη, στα οποία κατά παράδοση δεν έχουμε κατάλληλο γενετικό υλικό, όπως οι αγελάδες γαλακτοπαραγωγής, θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί έρευνα στον τομέα της αλληλεπίδρασης γονότυπου-περιβάλλοντος, αλλά και στη δημιουργία προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης, με σκοπό την αναπαραγωγή του υπάρχοντος ξενικού γενετικού υλικού, έτσι ώστε να μειωθεί η εισαγωγή μοσχιδών, αλλά και γιατί όχι κατεψυγμένου σπέρματος ταύρων εάν τα προγράμματα γενετικής βελτίωσης υποχρεωθούν στην πραγματοποίηση απογονικού ελέγχου. Δυστυχώς, όπως και στις υπόλοιπες χώρες, το γενετικό υλικό στα χοιρινά και τα κοτόπουλα ελέγχεται από ιδιωτικές εταιρείες που είναι δύσκολο ή σχεδόν ακατόρθωτο να ανταγωνισθούν, με τα μικρά τους κεφάλαια, από τις Οργανώσεις των παραγωγών. Χωρίς, βέβαια, αυτό να ακυρώνει το γεγονός ότι θα πρέπει να αποτελεί χρέος της πολιτείας η διατήρηση των εθνικών γενετικών μας πόρων.

(Spin-off) θα μπορεί να επιτευχθεί επίτελους και η επιθυμητή σύνδεση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των Ερευνητικών Κέντρων με το σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει, τέλος, να δοθεί στη γενναία αύξηση της χρηματοδότησης της έρευνας (βασικής και εφαρμοσμένης) για τη στήριξη της βιοποικιλότητας και τη γενετική βελτίωση εντόπιων φυλών και ειδών, στα οποία η χώρα διαθέτει πλούσιο και υψηλού επιπέδου γενετικό υλικό, αλλά και υψηλή θέση στην παραγωγή προϊόντος (π.χ. αιγοπροβάτα, μεσογειακά είδη ιχθύων (τσιπούρα, λαυράκι κλπ.)).

*MSc, PhD Επίκουρος Καθηγητής

Βελτίωσης), οργανισμών (π.χ. ΕΛΟΓΑΚ) και βιομηχανίας (π.χ. τιμολογία).

Η συνεχής όμως αγορά ζωικού κεφαλαίου, η οποία στους περισσότερους τύπους εκτροφών γίνεται από το εξωτερικό, οδηγεί μακροπρόθεσμα στην απώλεια «συναλλάγματος» ή πιο ορθά, μετά τη Νομισματική Ένωση, έχει αρνητική επίπτωση στο εμπορικό ισοζύγιο. Γι' αυτό για τα είδη αγροτικών ζώων, στα οποία η χώρα διαθέτει υψηλό γενετικό δυναμικό (π.χ. αιγοπροβάτα, μεσογειακά είδη ιχθύων), θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί έρευνα με στόχο τη βελτίωση των εντόπιων φυλών.

Γενικότερα, σε όλα τα είδη των αγροτικών ζώων και ιχθύων υδατοκαλλιεργειών θα πρέπει να δημιουργηθεί «levy», δηλαδή υποχρεωτική εισφορά στην τιμή του προϊόντος, που να επιβαρύνει μεταποιητές και καταναλωτές για τη δημιουργία συνεταιρισμών και Ομάδων Παραγωγών με πρωταρχικό στόχο τη γενετική βελτίωση του είδους. Η δε χρηματοδότηση νέων αναπτυξιακών και προγραμμάτων βελτίωσης πρέπει να προϋποθέτει τουλάχιστον 10ετή δέσμευση συμμετοχής της εκτροφής σε πρόγραμμα γενετικής βελτίωσης.

Ένας άλλος παράγοντας χαμηλής παραγωγικότητας του τομέα ζωικής παραγωγής είναι και η έλλειψη γνώσεων, αλλά και εκπαίδευσης του παραγωγού στη διαχείριση των εντατικών εκτροφών. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να μοριοδοτούνται αναπτυξιακά προγράμματα και προγράμματα βελτίωσης, στα οποία θα συμμετέχουν ήδη εκπαιδευμένοι παραγωγοί στο αντικείμενο (π.χ. σε ΚΕΠ), απόφοιτοι Αγροτικών Σχολείων (π.χ. Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή) και απόφοιτοι ΑΕΙ. Η δε μοριοδότηση θα πρέπει να γίνεται στο ύψος το επιδοτήσεων και να είναι ανάλογη του επιπέδου εκπαίδευσης.

Όσο υψηλότερες είναι οι γνώσεις, τόσο υψηλότερες είναι και οι πιθανότητες για την επιτυχία της επένδυσής! Η μέθοδος αυτή θα μπορούσε να ενισχύσει και τη μείωση της ανεργίας των αποφοίτων ορισμένων τμημάτων ΑΕΙ.

γ) Επιστημονικός τομέας

Δυστυχώς, τα Γραφεία Αγροτικής Ανάπτυξης των περιφερειών δεν έχουν το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό για τη στήριξη της παραγωγικότητας των εκτροφών. Οι συνάδελφοι των γραφείων αυτών, δυστυχώς λανθασμένα, αναλώνονται σε διοικητικές εργασίες που θα μπορούσαν να διεκπεραιώσουν και απλοί διοικητικοί υπάλληλοι. Συνεπώς, δεν υπάρχει προσωπικό αλλά και χρόνος για πραγματική ζωοτεχνική δουλειά και στήριξη (δηλαδή αύξηση) της παραγωγικότητας των εκτροφών.

Ακόμα και για τα αναπτυξιακά και βελτιωτικά προγράμματα οι υποψήφιοι προς ένταξη εκτροφείς προστρέχουν σε ιδιώτες μελετητές, με πολλές φορές αμφίβολη επάρκεια για ζωοτεχνικές μελέτες. Η σύμπραξη ιδιωτικού τομέα (π.χ. Παλακτοβιομηχανιών, Βιομηχανιών κρεατοσκευασμάτων κλπ.), οργανισμών (π.χ. ΕΛΟΓΑΚ, ΣΕΒΓΑΠ, Συνεταιρισμών κλπ.) και ΑΕΙ - Ερευνητικών Κέντρων στη δημιουργία φορέων υπό τη μορφή Εταιρειών Έντασης Γνώσης (Spin-off), στα πλαίσια του ΕΣΠΑ, θα μπορούσε να αποτελέσει την έναρξη για μία τέτοιου είδους εκπαίδευση και τεχνική στήριξη υπέρ του Έλληνα παραγωγού.

Φυσικά, οι εταιρείες αυτές θα πρέπει μελλοντικά να διασφαλίσουν ίδια κεφάλαια για τη συντήρηση της ύπαρξής τους. Αυτά τα κεφάλαια θα μπορούσαν να διασφαλιστούν μέσω «levy», δηλαδή μέσω της υποχρεωτικής εισφοράς στην τιμή του προϊόντος, η οποία θα επιβαρύνει μεταποιητές και εκτροφείς. Η εισφορά θα μπορούσε να αρχίσει από το δεύτερο έτος δημιουργίας τέτοιων εταιρειών και να αυξάνεται σταδιακά ως την τελική αξία της εισφοράς σε βάθος πενταετίας.

Όσοι παραγωγοί είναι πτυχιούχοι των ΑΕΙ πρέπει να εξαιρούνται της εισφοράς, με την προϋπόθεση ότι θα παρέχουν τεχνική στήριξη, στα πλαίσια των Εταιρειών Έντασης Γνώσης, και σε τουλάχιστον ακόμα μια εκτροφή άλλου παραγωγού. Με τον τρόπο αυτό (Εταιρειών Έντασης Γνώσης

Αιτία το καθεστώς των επιδοτήσεων

Η ανισορροπία στο ισοζύγιο φυτικής και ζωικής παραγωγής της ελληνικής γεωργία οφείλεται σε λανθασμένες πολιτικές και προτεραιότητες σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Από κτηνοτροφία και ζωοτροφές περνά το όραμα Τσαυτάρη

Κυρίαρχο ζητούμενο θα είναι η προσφορά μεγάλης γκάμας ποιοτικών ζωικών και φυτικών προϊόντων, τα οποία θα παράγονται με λιγότερες εισροές, άρα και με μικρότερο κόστος, ενώ θα ενσωματώνουν υψηλή προστιθέμενη αξία

Μια νέα φιλοσοφία για την αγροτική ανάπτυξη, με λιγότερες εισροές και περισσότερη αμειψισπορά, με αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που διαθέτει η χώρα, ειδικά σε τομείς όπως η βιολογική κτηνοτροφία, έτσι ώστε, πολύ σύντομα, να εξασφαλισθεί η αυτάρκεια στον τομέα των τροφίμων και η ισορροπία στο εμπορικό ισοζύγιο των αγροτικών προϊόντων θέλει να εφαρμόσει ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αθανάσιος Τσαυτάρης. Είναι η πρώτη φορά μετά από χρόνια που ένας υπουργός Γεωργίας αντιλαμβάνεται με ρεαλισμό τις τεράστιες δυνατότητες, τις οποίες διαθέτει η ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία και δείχνει αποφασισμένος να εργασθεί συστηματικά, ώστε να αρθούν οι στρεβλώσεις και να τεθεί σε εντελώς νέα βάση ο τρόπος οργάνωσης της αγροτικής παραγωγής. Κυρίαρχο ζητούμενο θα είναι η προσφορά μεγάλης γκάμας ποιοτικών προϊόντων, τα οποία θα παράγονται με λιγότερες εισροές, άρα και με μικρότερο κόστος, ενώ θα ενσωματώνουν υψηλή προστιθέμενη αξία. Το «μυστικό» στο νέο μοντέλο γεωργίας θα είναι η αμειψισπορά, με εκτεταμένη καλλιέργεια των ψυχανθών, έτσι ώστε να επιτευχθούν υψηλές αποδόσεις, υψηλή ποιότητα προϊόντων και δυναμική είσοδος στον τομέα των βιολογικών, που μπορούν να γίνουν

«σήμα κατατεθέν» για τις διεθνείς αγορές. Τονίζοντας ότι κι άλλες φορές στη νεότερη ιστορία, ο αγροτικός τομέας (πρωτογενής) ήταν αυτός που διέσωσε την ελληνική οικονομία, δημιουργώντας βάσεις για ανάπτυξη όχι μόνο του δευτερογενούς (βιομηχανία) αλλά και του τριτογενούς τομέα (υπηρεσίες), ο κ. Τσαυτάρης δηλώνει βέβαιος ότι το στοιχείο θα το κερδίσουν όσοι από τους συντελεστές του χώρου καταφέρουν να μετατρέψουν τις σημερινές προκλήσεις σε ευκαιρίες και να γίνουν οι μπροστάρηδες στη νέα περίοδο ανάπτυξης της χώρας. Εξάλλου, στη δυσχερή κατάσταση που έχει περιέλθει ο πρωτογενής τομέας της Ελλάδας, και οφείλεται μεταξύ άλλων στην αύξηση του κόστους των εισροών - αύξηση του ΦΠΑ των αγροτικών εφοδίων, ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαίου, κόστος των σπόρων - πρέπει να σπριχτεί στα γερά χαρτιά που διαθέτει και να μετατρέψει τα προβλήματα και τις αδυναμίες σε ευκαιρίες. Ένα εκ των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει ο αγροτικός τομέας της χώρας είναι η κτηνοτροφία, που με την εφαρμογή μίας σειράς από απαραίτητα βήματα θα μπορούσε μάλιστα να χαρακτηριστεί ως βιολογική. Ο κ. Τσαυτάρης είναι κατηγορηματικός στο ζήτημα: «Δεν υπάρχει για μένα, και το δηλώνω σαν επιστήμονας, δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος,

Η ψαλίδα στο ισοζύγιο «τρώει» τις επιδοτήσεις

«Έχει ανοίξει τόσο η ψαλίδα ανάμεσα στις εισαγωγές και τις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων, που ουσιαστικά η μαύρη αυτή τρύπα καταπίνει τις αγροτικές επιδοτήσεις, που εισρέουν κάθε χρόνο στη χώρα. Περίπου 2 δισ. ευρώ επιστρέφουν στις βόρειες χώρες ως εισαγωγές ζωοκομικών προϊόντων». Αυτό επεσήμανε σε συνέντευξή του ο αναπληρωτής υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, Μάξιμος Χαρακόπουλος. Τονίζοντας το πνεύμα, με βάση το οποίο θα κινηθεί η αγροτική πολιτική του υπουργείου, ανέφερε τα εξής: «Η γεωργία με τις εναλλακτικές καλλιέργειες, και ιδιαίτερα η κτηνοτροφία, μπορούν να προσφέρουν εισόδημα σε εκείνους που είναι αποφασισμένοι να δουλέψουν με μεράκι και σχέδιο και να μην τα εγκαταλείψουν στο πρώτο στραβοπάτημα. Ο πρωθυπουργός έχει δεσμευτεί στη νέα ΚΑΠ να ενισχυθούν οι Νέοι Αγρότες με το πριμ πρώτης εγκατάστασης, το οποίο θα φτάνει τα 50.000 ευρώ. Το μέλλον είναι σε προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, που στοχεύουν στις αγορές του εξωτερικού. Μέσω του προγράμματος Αλέξανδρος Μπαλατζής θα προσπαθήσουμε να στηρίξουμε τέτοιου είδους πρωτοβουλίες». Τέλος, ο κ. Χαρακόπουλος καθυσάχασε τον αγροτικό κόσμο, λέγοντας ότι «δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια ο διαδεδομένος μύθος περί κατάργησης των κοινοτικών ενισχύσεων στον αγροτικό τομέα».

πιο εκτατικός, πιο βιολογικός, με εξαιρετικές τροφές, από τον τρόπο που σήμερα κάνουμε την αιγοπροβατοτροφία μας. Δεν υπάρχει καλύτερο κρέας. Αν διαχειριστούμε, μάλιστα, σωστά και αειφόρα τους βοσκοτόπους μας και τις ζωοτροφές, δεν υπάρχει ούτε καλύτερος τρόπος να κάνουμε κρέας, ούτε να κάνουμε καλύτερο βιολογικότερο γάλα, τυρί, γιαούρτι κ.α.»

Το πλεονέκτημα λοιπόν που διαθέτει η χώρα πρέπει να αποτυπωθεί στον Έλληνα και ξένο καταναλωτή και να του γνωστοποιηθεί πως το ελληνικό κρέας έχει όλες τις απαραίτητες προδιαγραφές να χαρακτηριστεί ως βιολογικό, αφού αποτελεί μία εκλεκτή και ποιοτική τροφή.

Τα λάθη του παρελθόντος

Βέβαια, η ελληνική γεωργία έχει οδηγηθεί σε μία ανισορροπία στο ισοζύγιο φυτικής και ζωικής παραγωγής, που οφείλεται σε λανθασμένες πολιτικές και προτεραιότητες σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο όπως, για παράδειγμα, το καθεστώς των επιδοτήσεων ειδικά στα ξηρικά μη αρδευόμενα χωράφια που είναι και τα περισσότερα (70% των χωραφιών), καθιστώντας ελλειμματική την παραγωγή σε προϊόντα, όπως τα όσπρια και τα ψυχανθή για ζωοτροφές, με εμφανείς τις επιπτώσεις στην κτηνοτροφία. Όπως τονίζει ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, όσοι αντιτάχθηκαν στο μέτρο αυτό, συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου, όχι μόνο δεν εισακούστηκαν αλλά και χλευάστηκαν.

«Δεν διαφωνήσαμε με τις επιδοτήσεις των σιτηρών, ίσα ίσα υποστηρίζαμε τις επιδοτήσεις σιτηρών και ψυχανθών στα ξηρικά, με μόνη προϋπόθεση να μη δίνονται αν στο ίδιο χωράφι υπήρχε η ίδια καλλιέργεια για τα προηγούμενα δύο χρόνια», σημειώνει ο κ. Τσαυτάρης. Για χιλιάδες χρόνια στα ξηρικά -μη αρδευόμενα- χωράφια πολύ ορθά εναλλάσσονταν καλλιέργειες σιτηρών και ψυχανθών: βίκου, φασόλια, φακές, λαθούρια, τριφύλλια, ή δευτερευόντως και καπνός, διασφαλίζοντας

Ο αριθμός των ζώων βιολογικής εκτροφής

Είδος Ζώου	Σύνολο
Βοοειδή (σύνολο)	23.109
Βοοειδή που προορίζονται για σφαγή	5.259
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	2.362
Άλλα βοοειδή	15.488
Χοίροι (σύνολο)	42.991
Χοίροι πάχυνσης	11.435
Θηλυκοί χοίροι αναπαραγωγής	13.630
Άλλοι χοίροι	17.926
Πρόβατα (σύνολο)	288.923
Θηλυκά πρόβατα αναπαραγωγής	225.403
Άλλα πρόβατα	63.520
Αιγοειδή (σύνολο)	226.556
Θηλυκές αιγες αναπαραγωγής	173.326
Άλλα αιγοειδή	53.230
Πουλερικά (σύνολο)	368.689
Κοτόπουλα κρεοπαραγωγής	241.771
Όρνιθες ωοπαραγωγής	124.103
Άλλα πουλερικά	2.815
Γαλοπούλες	2.131
Πάπιες	300
Χίννες	100
Άλλα	284
Μέλισσες (αριθμός κυψελών)	13.695

τροφές για τον άνθρωπο και ζωοτροφές για την κτηνοτροφία. Εξάλλου, τα όσπρια ήταν κύριο συστατικό της Ελληνικής Διατροφής. Ωστόσο, οι επιδοτήσεις για παράδειγμα μόνο των σιτηρών στα ξηρικά χωράφια, οδήγησαν στη μονοκαλλιέργεια αποκλειστικά σχεδόν σιτηρών, με όλες τις δυσάρεστες συνέπειες της μονοκαλλιέργειας.

Μεγάλη η εισαγωγή οσπρίων από το εξωτερικό

Τα ψυχανθή μας εξαφανίστηκαν μαζί και με την κτηνοτροφία. Μόνη σχεδόν λευκωματώχος τροφή και ζωοτροφή έγινε το εισαγόμενο ψυχανθές, η σόγια. Η Ελλάδα, μια χώρα που θέλει να λέγεται «γεωργική» κατανάλωσε 11.800 τόνους φακές, εκ των οποίων οι 11.200 ήταν εισαγόμενες ποσότητες! Επ' αυτού η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συμφωνεί με την προσπάθεια και άλλων φορέων, οργανώσεων κ.λπ. για την ενίσχυση των ψυχανθών αλλά και για την επανεξισορρόπηση της διατροφής, βάζοντας πάλι τα όσπρια, ως ουσιώδες στοιχείο της Μεσογειακής Διατροφής. Βέβαια, το ζητούμενο κατά τον κ. Τσαυτάρη είναι η Μεσογειακή Διατροφή που πράγματι συμβάλλει στην καλή υγεία των καταναλωτών, να υποστηρίζει ταυτόχρονα και τα προϊόντα της ελληνικής γης και όχι μόνο τη φακή, τα φασόλια κ.α. από την Τουρκία, τη Συρία ή άλλες χώρες της Μεσογείου. Στις προτεραιότητες που τίθενται, λοιπόν, είναι η ενίσχυση της κτηνοτροφίας και η εξισορρόπηση του ισοζυγίου, έναντι της φυτικής παραγωγής.

«Νούμερο ένα προτεραιότητα της πολιτικής μας είναι η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και η ενίσχυση της παραγωγής ζωικών προϊόντων», δήλωσε χαρακτηριστικά ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης.

Επίσης, με δεδομένο ότι τα ψυχανθή εξαφανίστηκαν... μαζί με την κτηνοτροφία, ο ίδιος τόνισε ότι παράλληλη δράση και αναγκαία είναι η ενίσχυση των ψυχανθών οσπρίων, για την κάλυψη των αναγκών σε ζωοτροφές και μείωση του κόστους παραγωγής. Σε κάθε περίπτωση, το ζητούμενο πλέον είναι να αρθούν οι στρεβλώσεις του παρελθόντος, οι οποίες ανέτρεψαν την ισορροπία φυτικής και ζωικής παραγωγής που προϋπήρχε, οδηγώντας σε ένα γιγάντιο έλλειμμα ζωικής παραγωγής στη χώρα, με εξαίρεση την ιχθυοπαραγωγή. Εξάλλου, στα εκτατικά τμήματα της κτηνοτροφίας, όπως η αιγοπροβατοτροφία με τη μορφή που γίνεται χρειάζεται ελάχιστη προσπάθεια να χαρακτηριστεί ως βιολογική με σημαντικότερες δυνατότητες, δεδομένης της μεγάλης ζήτησης διεθνώς για τα βιολογικά προϊόντα.

Παράλληλη δράση και αναγκαία στην κατεύθυνση αυτή είναι η ενίσχυση των ψυχανθών οσπρίων που καλλιεργούνται, χωρίς ουσιαστικά λιπάνσεις και φυτοφάρμακα, τα οποία αν συνδυαστούν σε αμειψισπορά στα ξηρικά χωράφια, τότε εξασφαλίζονται οι ανάγκες για βιολογικές ζωοτροφές. Επίσης, για τη διεύρυνση του παραγωγικού κτηνοτροφικού τομέα σημαντικό ρόλο θα παίξει η αξιοποίηση του πολλαπλασιαστικού υλικού στη ζωική παραγωγή με τις ντόπιες και άλλες φυλές.

Απουσία εγχώριων ζωοτροφών
Σε μια χώρα, όπως η Ελλάδα, που θέλει να πλέγεται γεωργική, μόνη ζωοτροφή έγινε πλέον η εισαγόμενη σόγια.

Το Ζητούμενο για το ΥΠΑΑΤ
Βασικός στόχος του υπουργού είναι η Μεσογειακή Διατροφή να υποστηρίζει τα προϊόντα της ελληνικής γης.

Της Έλενας Ταγκαλάκη

Παλεύει το αιγοπρόβειο, ασθμαίνει το αγελαδινό

Με όχημα τη φέτα, κρατά καλά η παραδοσιακού ακόμα τύπου ελληνική αιγοπροβατοτροφία, σε αντίθεση με τη φθίνουσα πορεία των μεγάλων και πλέον σύγχρονων μονάδων της αγελαδοτροφίας στη χώρα μας

Η παραγωγή γάλακτος για τον μέσο Ευρωπαϊκό πολίτη είναι ταυτόσημη με την παραγωγή αγελαδινού γάλακτος. Ωστόσο, στην Ελλάδα η κατάσταση είναι αρκετά διαφορετική, καθώς η παραγωγή του αιγοπρόβειου γάλακτος αποτελεί σχεδόν το 60% (1.150.000 τόνοι) της συνολικής παραγωγής, ενώ το υπόλοιπο 40% είναι αγελαδινό (περίπου 800.000 τόνοι).

Οι Έλληνες μαζί με τους Γάλλους κατέχουν τις πρώτες θέσεις στην κατά κεφαλήν κατανάλωση τυροκομικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά η φέτα (παράγεται αποκλειστικά από αιγοπρόβειο γάλα) κατέχει σημαντική θέση στο διαιτολόγιο του Έλληνα, κάτι που ερμηνεύει και την πολύ σημαντική παραγωγή αιγοπρόβειου γάλακτος στη χώρα μας.

Βέβαια, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια για εκσυγχρονισμό, η παραγωγή αιγοπρόβειου γάλακτος γίνεται με αρκετά παραδοσιακό τρόπο, υπό δύσκολες συνθήκες, ενώ το εισόδημα των αιγοπροβατοτρόφων έχει μειωθεί δραματικά μετά τις τελευταίες ιλιγγιώδεις αυξήσεις στις τιμές των σιτηρών.

Ο αριθμός των αιγοπροβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΚ, εί-

ναι αντίστοιχα 9.000.000 και 4.500.000 κεφάλια, που αντιπροσωπεύουν αντίστοιχα περίπου το 10% και το 48% του συνολικού πληθυσμού αιγοπροβάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η εξέλιξη και η σημερινή κατανομή του πληθυσμού των αιγοπροβάτων στη χώρα μας είναι αποτέλεσμα των επεμβάσεων και των αλλαγών, που σημειώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Η ανεξέλεγκτη διασταύρωση και η απρογραμματιστή εφαρμογή της τεχνικής σπερματέγχυσης είχαν ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τον αντιπρόεδρο του ΣΕΚ Ελευθέριο Γίτσα, τη μείωση του πληθυσμού, ακόμη και την εξαφάνιση ορισμένων φυλών, με αποτέλεσμα οι διασταυρωμένοι και εκφυλισμένοι τύποι, που δημιουργήθηκαν, να αποτελούν το 90% του πληθυσμού της χώρας. Ο συνολικός αριθμός προβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα, σε καθαρά ποίμνια δεν υπερβαίνει τα 700.000 κεφάλια. Από τις συνολικά 26 ελληνικές φυλές, οι έξι έχουν εξαφανιστεί, ενώ οι υπόλοιπες έχουν κύρια κατεύθυνση το γάλα, τα αρνιά και τα κατσίκια. Αντίστοιχα, η πλειοψηφία των αιγών αποτελεί έναν εγχώριο, ποικιλόμορφο πληθυσμό, που ονομάζεται ελληνική αίγα.

Σήμερα, εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα γενετικής

βελτίωσης που αφορά συνολικά 20.000 - 25.000 αιγοπρόβατα, εντόπιων φυλών, κυρίως το Χιώτικο στη Μακεδονία, το Καραγκούνικο, το Μυτιληνικό, τη Φριζάρτα και τη γίδα Σκοπέλου

Κλειστό επάγγελμα η γαλακτοπαραγωγός αγελαδοτροφία

Σε αντίθεση με την αιγοπροβατοτροφία, η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος γίνεται με πολύ πιο σύγχρονο τρόπο και το μέσο μέγεθος των αγελαδοτροφικών εκμεταλλεύσεων έχει αυξηθεί σημαντικά σε σύγκριση με τις αναπτυγμένες γαλακτοπαραγωγικά χώρες του Ευρωπαϊκού Βορρά. Θα πρέπει να τονιστεί ότι την τελευταία 20ετία η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος αποτελεί ένα κλειστό επάγγελμα, υπό την έννοια ότι κανείς δεν μπορεί να ξεκινήσει μια μονάδα παραγωγής αγελαδινού γάλακτος, αν πρώτα δεν έχει εξασφαλίσει τα δικαιώματα παραγωγής (ποσοτώσεις). Για την ιστορία αναφέρουμε ότι στα μέσα της δεκαετίας του '80 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '90 είχαμε μια αλματώδη αύξηση της παραγωγής αγελαδινού γάλακτος, απόρροια της αύξησης στην κατανάλωση των γαλακτοκομικών και ιδιαίτερα του φρέσκου γάλακτος.

Ο συνολικός αριθμός του πληθυσμού των προβάτων που εκτρέφονται στην Ελλάδα, σε καθαρά ποίμνια δεν υπερβαίνει τα 700.000 κεφάλια.

Η Κομισιόν, στο πλαίσιο των αλλαγών της ΚΑΠ, έχει ήδη ανακοινώσει την οριστική κατάργηση του καθεστώτος των ποσοτώσεων στο αγελαδινό γάλα το 2015.

Τα αιγοπρόβατα σήμερα

Η εξέλιξη και η σημερινή κατανομή του πληθυσμού των αιγοπροβάτων στη χώρα μας είναι αποτέλεσμα των επεμβάσεων και των αλλαγών, που σημειώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Έτσι, η αύξηση αυτή της παραγωγής διαμόρφωσε νέες υποδομές στην αγελαδοτροφία, με τον εκσυγχρονισμό των μονάδων για καλύτερη ποιότητα και παραγωγικότητα γάλακτος, χωρίς όμως να χάνεται, στη συντριπτική πλειοψηφία, η οικογενειακή μορφή των εκμεταλλεύσεων. Η Κομισιόν, στο πλαίσιο της φιλελευθεροποίησης της ΚΑΠ, έχει ήδη ανακοινώσει την οριστική κατάργηση του καθεστώτος των ποσοτώσεων το 2015, μέσω σταδιακών αυξήσεων των ποσοτήτων που έχει δικαίωμα να παράγει κάθε κράτος-μέλος. Ήδη, σε εφαρμογή της πολιτικής αυτής, το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας ανακοίνωσε την αύξηση των ποσοτώσεων στην Ευρώπη κατά 2% από τον Απρίλιο του 2012.

Υπέρ ή κατά των ποσοτώσεων στο γάλα;

Η πολιτική αυτή, βέβαια, συναντά αρκετές αντιδράσεις από χώρες όπως η Γερμανία και η Αυστρία, ενώ η Γαλλία κρατά μια στάση ουδετερότητας. Υπέρ της κατάργησης των ποσοτώσεων τάσσονται χώρες όπως Βρετανία, Ολλανδία, Σουηδία και Ιταλία, που προφανώς βλέπουν ευκαιρίες επέκτασης στην ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά γαλακτοκομικών, για την οποία το καθεστώς των ποσοτώσεων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα. Από την πλευρά τους οι αγελαδοτρόφοι σε διάφορες χώρες αντιδρούν, φοβούμενοι τη μείωση των τιμών γάλακτος αλλά και την απώλεια ενός σημαντικού περιουσιακού στοιχείου, όπως είναι το δικαίωμα παραγωγής αγελαδινού, που είναι άμεσα εμπορεύσιμο.

Πάντως, η χώρα μας την τελευταία τριετία, αδυνατεί ελέω -αλλά όχι μόνο- της κρίσης να πιάσει το στόχο της εθνικής ποσότωσης (800.000 τόνοι). Για στατιστικούς λόγους αναφέρουμε, με βάση τα στοιχεία του ΕΛΟΓΑΚ, ότι οι ποσότητες που παραδόθηκαν ανήλθαν για το 2007 στους 717.000 τόνους, για το 2008 στους 706.000 τόνους, για το 2009 στους 686.000 τόνους, ενώ για το 2010 είναι ακόμη λιγότεροι κ.ο.κ.

Η κατάσταση πλέον για την ελληνική κτηνοτροφία είναι οριακή, με τους παραδοσιακούς να σβήνουν χρόνο με τον χρόνο και με τους ημισταλισμένους να μένουν μόνο για ένα μεροκάματο.

Χρειάζεται δουλειά η ελληνική κτηνοτροφία

Του Ελευθέριου Γίτσα*

Η ελληνική κτηνοτροφία είναι γνωστό πλέον ότι δεν είναι ανταγωνιστική. Το ότι διατηρεί σήμερα κάπως ικανοποιητικές τιμές, στο μεν αιγοπροβαίο οφείλεται μόνο στη φέτα και τα άλλα 20 περίπου ΠΟΠ προϊόντα, στο δε αγελαδινό αυξήθηκε η τιμή του λόγω μεγάλης μείωσης της παραγόμενης ποσότητας πανευρωπαϊκά. Η αύξηση αυτή της τιμής του αγελαδινού, οδηγεί τους κτηνοτρόφους σε αύξηση του ζωικού τους κεφαλαίου, με αποτέλεσμα μόλις αυξηθεί η παραγωγή, οι τιμές να πέσουν και πάλι στα οριακά επίπεδα των τελευταίων ετών. Από την άλλη, βλέπουμε παντού διαμαρτυρίες από τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι με το ζόρι μένουν στις εκτροφές τους ελπίζοντας να αλλάξει κάτι γρήγορα, προκειμένου να επιβιώσουν. Η κατάσταση είναι οριακή με τους παραδοσιακούς να σβήνουν χρόνο με τον χρόνο και με τους ημισταλισμένους και εν μέρει εκσυγχρονισμένους να μένουν μόνο για ένα μεροκάματο. Οι δε σταβλισμένοι, και επιχειρηματικά οργανωμένοι, λειτουργούν τα τελευταία δύο χρόνια χωρίς να εξυπηρετούν τις υποχρεώσεις τους στις τράπεζες, δεδομένου ότι δεν περισσεύει τίποτα πέραν της εξυπηρέτησης του αυστηρά μειωμένου κοστολογίου της εκτροφής. Κι ενώ το κράτος μας τα γνωρίζει όλα αυτά, τα δυο τελευταία χρόνια μόλις και μετά βίας μπόρεσε να νομοθετήσει, και εξαντλήθηκε σε αυτή την προσπάθεια, ώστε να δοθεί λύση στο θέμα των αδειών λειτουργίας. Μακάρι το πρόβλημα της μη ανταγωνιστικότητας να ήταν μόνο οι άδειες λειτουργίας. Άλλα, είναι κι άλλα προβλήματα, και μάλιστα τα περισσότερα αφορούν τις δομές της σημερινής παραγωγικής διαδικασίας, οι οποίες είναι πια ξεπερασμένες και αναποτελεσματικές και πρέπει επειγόντως να αλλάξουν ώστε να

σταματήσει ο κατήφορος και να αρχίσει η ανοδική πορεία του κλάδου, που τόσο πολύ ανάγκη έχουμε σαν χώρα.

1 Μεγάλο κόστος ζωοτροφών και λοιπών εφοδίων. Μόνο με μια ριζική αλλαγή στον τρόπο εκτροφής, που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, αντιμετωπίζεται αυτό το πρόβλημα, αφού ως γνωστό, ζωοτροφές και εφόδια αποτελούν το 80% του κόστους λειτουργίας μιας εκτροφής. Το κόστος αγοράς αυτών έχει ανεβεί παρά πολύ τα τελευταία χρόνια. Μάλιστα, όσο μεγαλώνει η ζήτηση για παραγωγή ζωικών προϊόντων και παράλληλα μειώνεται η παραγωγή ζωοτροφών, αυτό μάλλον θα χειροτερεύει. Προτείνεται η μετατροπή των σταβλισμένων και εντατικών εκτροφών, βοοειδών και αιγοπροβάτων, σε βοσκήσιμα εντατικά είτε με τη χρήση τεχνητού πολυφυτικού λειμώνα, είτε με τη χρήση φυσικού βοσκοτόπου με συγκεκριμένες προδιαγραφές βοσκοικανότητας και δυνατότητα βελτίωσης. Η μέχρι σήμερα, και για πολλά χρόνια, τακτική των κτηνοτροφών να κατασκευάζουν τους στάβλους σε έκταση κοντά στα μέρη που κατοικούν και να τροφοδοτούνται με ζωοτροφές, τις οποίες αγοράζουν από αγρότες ή ιδιοπαράγουν, είναι ο κυριότερος λόγος του σημερινού αδιεξόδου. Ένα κόστος, πολύ μεγάλο πια, διαμορφωμένο από μεγάλο και ακριβό μηχανολογικό εξοπλισμό, μεγάλους αποθηκευτικούς χώρους, πολλές αγροτοώρες, πολλά καύσιμα και συντηρήσεις μηχανημάτων, μεταφορές, απώλειες ποσοτικές και κυρίως ποιοτικές από την έκθεση τους στον ήλιο και τις βροχές. Πρέπει, λοιπόν, ο στάβλος να κατασκευάζεται σε χώρο όπου υπάρχει ικανή αρδευόμενη έκταση, η οποία θα μπορεί να μετατραπεί σε λειμώνα, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τα ζώα να έχουν πολύ και κυρίως ποιοτική χορτονομή όλο το έτος. Αν είναι φυσικός βοσκότοπος, πρέπει να είναι οριοθετημένος και

όχι κοινόχρηστος, να είναι γνωστή η βοσκοικανότητά του, το είδος και η αξία της σαν τροφή, και να γνωρίζουμε αν όλος ή μέρος αυτού μπορεί να ποτιστεί και να βελτιωθεί με λίπανση.

Αυτό που αλλάζει δεν είναι άλλο από την αντικατάσταση των χονδροειδών (ενσίρωμα καλαμποκιού ή ξηρά μηδική) με βοσκήσιμο χόρτο, σπαρμένο και αποτελούμενο από τέσσερα ψυχανθή πρωτεϊνούχα, δυο τρία αγρωστώδη και τρία με τέσσερα αρωματικά. Με αυτή την αλλαγή πετυχαίνουμε τα εξής:

- α)** Επάρκεια χορτονομής, ποιοτικής και ισόρροπης ως προς την ποικιλία.
- β)** καθημερινή άσκηση και έκθεση στον ήλιο του ζώου
- γ)** ευζωία του ζώου και αύξηση της παραγωγικής του ζωής
- δ)** λιγότερο προσωπικό, άρα και αγροτοώρες.
- ε)** ποιοτικότερα προϊόντα και ταυτόχρονα δυνατότητα χρήσης πιστοποιήσεων
- ζ)** πολύ λιγότερο μηχανολογικό εξοπλισμό, καύσιμα, συντηρήσεις, αντικατάσταση, μικρότερους αποθηκευτικούς χώρους και χρήση πολύ λιγότερων μεταφορικών μέσων
- η)** μείωση εκπομπής αερίων και μηδενική χρήση νιτρικών και χημικών στα λιβάδια, ώστε να πληρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι λειτουργίας
- θ)** αποσυμφόρηση του στάβλου
- ι)** μεγάλη αύξηση της στρεμματικής απόδοσης των εκτάσεων και πολύ λιγότερη κατανάλωση νερού για άρδευση και τέλος,
- κ)** μικρής κλίμακας αναδιάρθρωση της καλλιεργούμενης αγροτικής γης.

Να σημειωθεί ότι έχει υπολογιστεί πώς το κόστος της χορτονομής, με αυτό τον τρόπο, είναι μειωμένο τουλάχιστον 50%.

Στα παραπάνω προσθέτουμε και τα εξής:

2 Οδηγίες για την κατασκευή εγκαταστάσεων με γνώμονα την οικονομικότητα των υλικών κατασκευής και οδηγίες για τη λειτουργικότητά τους.

3 Ευκολότερη πρόσβαση σε αναπτυξιακά προγράμματα (Σχεδία Βελ-

τίωσης, κλπ) που αφορούν κατασκευή εγκαταστάσεων, αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού και ζωικού κεφαλαίου.

4 Λύση του θέματος των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας

5 Επιλογή ζώων από εγχώριες φυλές, λόγω ανθεκτικότητας και προσαρμοστικότητας στον ελλαδικό χώρο, αλλά και δικαιώματος να συμμετάσχουν στην παρασκευή προϊόντων ΠΟΠ.

6 Πρόγραμμα επιμόρφωσης του κτηνοτρόφου, ώστε μαζί με τα αλλά βασικά που εφαρμόζει, να εντάξει σε μόνιμη βάση, και την εφαρμογή των βασικών εκείνων δράσεων που θα βελτιώνουν γενετικά χρόνο με τον χρόνο τις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις των ζώων.

7 Προγράμματα εκρίζωσης ζωνοδόων.

8 Καθετοποίηση εκμεταλλεύσεων με στόχο την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων ζωικών προϊόντων.

9 Συμμετοχή σε συνεταιριστική οργάνωση, οργανωμένη με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, ώστε να λυθεί μέρος του προβλήματος της επάρκειας, της συντήρησης και του αυξημένου κόστους εφοδίων ζωοτροφών. Ακόμα, η οργάνωση μπορεί να παρέχει στα μέλη της, όταν παραστεί ανάγκη, πίστωση αποπληρωμής αγορών, χρηματοδότηση εξασφαλισμένη με την παραγωγή του, μεταποίηση και διασφαλισμένη πώληση των προϊόντων του και υπηρεσίες όπως εκπαίδευση, πιστοποιήσεις, δηλώσεις ΟΣΔΕ, φορολογικές, κλπ.

10 Συμμετοχή σε οργανώσεις εκπροσώπησης του κλάδου, όπως ΣΕΚ, ΠΑΣΕΓΕΣ, Διεπαγγελματικές και άλλες μικρότερες τοπικές ενώσεις, ώστε να πάψουν τώρα και στο εξής, σχετικοί και άσχετοι, να αποφασίζουν για ότι αφορά αυτόν χωρίς αυτόν.

*Αντιπρόεδρου του Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ

Το πρότυπο AGRO 7 κατά τροποποιημένων

Σε λίγους μήνες θα είναι έτοιμο το πρότυπο πιστοποίησης ζωικών προϊόντων AGRO 7. Τη διαδικασία της διαβούλευσης ολοκλήρωσε στις 6 Αυγούστου ο ΕΛΓΟ «Δήμητρα», με σκοπό να μπει γρήγορα σε εφαρμογή το πρότυπο που αφορά επιχειρήσεις παραγωγής ζωοτροφών, εκτροφής ζώων/πουλερικών/ιχθύων και παραγωγής και διάθεσης στην αγορά προϊόντων ζωικής προέλευσης. Μέσω του AGRO 7 παρέχεται η δυνατότητα να πιστοποιηθούν για την εφαρμογή των απαραίτητων απαιτήσεων, προκειμένου τα τελικά προϊόντα ζωικής προέλευσης να φέρουν εθνικό σήμα πιστοποίησης, που να βεβαιώνει ότι προέρχονται από ζώα που δεν εκτρέφονται με γενετικά τροποποιημένες ζωοτροφές.

Του Γιώργου Ξένου

Στόχος είναι τα προϊόντα αυτά μέσω της πιστοποίησης και της ειδικής σήμανσής τους να διακρίνονται έναντι των υπολοίπων, εξασφαλίζοντας την εγγυημένη πληροφόρηση του καταναλωτή και προσδίδοντας συγκριτικό πλεονέκτημα σε όλες τις επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην παραγωγή τους.

Γενικές απαιτήσεις πιστοποίησης

Οι απαιτήσεις για να πιστοποιηθεί μία επιχείρηση με το πρότυπο Agro 7 επί της διαδικασίας περιλαμβάνουν αίτηση που θα συνοδεύεται υποχρεωτικά τουλάχιστον από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α)** ΑΦΜ της επιχείρησης.
  - β)** ορισμός του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης.
  - γ)** άδεια λειτουργίας από την αρμόδια αρχή ή και τεκμηρίωση εγγραφής σε σχετικά μητρώα επιχειρήσεων του ΥΠ.Α.Α.Τ. Επιπλέον, στην περίπτωση επιχειρήσεων τροφίμων, κωδικός που έχει αποδοθεί από αρμόδια αρχή στην εν λόγω επιχείρηση.
  - δ)** περιγραφή των εγκαταστάσεων της επιχείρησης.
  - ε)** κατάλογος των προμηθευτών:
    - πρώτων υλών/πρόσθετων υλών/ προμιγμάτων ζωοτροφών (όσον αφορά τις επιχειρήσεις ζωοτροφών),
    - ζωοτροφών (όσον αφορά τις μονάδες εκτροφής)
    - ζώων (όσον αφορά τα σφαγεία)
    - προϊόντων ζωικής προέλευσης (γάλα, κρέας, ψάρια), (όσον αφορά τις λοιπές επιχειρήσεις που εμπλέκονται στην εφαρμογή του προτύπου AGRO 7).
  - στ)** συνεργαζόμενες επιχειρήσεις για οποιοσδήποτε δραστηριότητες (π.χ. συντήρηση, αποθήκευση), πριν τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά.
- Ακολούθως, ο Φορέας αφού προβεί σε αξιολόγηση της αίτησης και των σχετικών δικαιολογητικών που υποβάλλονται με αυτήν, πραγματοποιεί Επιθεώρηση Αξιολόγησης στις εγκαταστάσεις του ενδιαφερόμενου, όπως περιγράφεται στον Κανονισμό Πιστοποίησης, που εκδίδει ο Φορέας. Η Επιθεώρηση αυτή αφορά την εξακρίβωση της δυνατότητας της συγκεκριμένης επιχείρησης να

**Πίνακας αριθμού εκτρεφόμενων ζώων/
πουλερικών ανά είδος μονάδας εκτροφής**

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΤΡΟΦΗΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
κοτόπουλα εκτροφής	10.000 κοτόπουλα πάχυνσης
ωστόσοκες όρνιθες	6.000 ωστόσοκες όρνιθες
χοίροι πάχυνσης (>30kg)	200 παχυνόμενοι χοίροι (30-100 kg)
χοιρομπότερες με τα παράγωγά τους	50 χοιρομπότερες με παράγωγα
αιγοπρόβατα	50 ενήλικα ζώα (>1 έτους) με τα παράγωγά τους
μοσχάρια πάχυνσης	15 μοσχάρια πάχυνσης (6-24 μηνών)
αγελάδες με τα παράγωγά τους	10 αγελάδες με τα παράγωγά τους κάτω των 6 μηνών

ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ

Προϋπόθεση για να πιστοποιηθεί μία μονάδα είναι να διαθέτει έναν κατώτατο αριθμό εκτρεφόμενων ζώων, σύμφωνα με τον υπό διαβούλευση πίνακα. Η μορφή του θα οριστικοποιηθεί μετά την επεξεργασία των προτάσεων όσων φορέων συμμετείχαν.

” Σε κάθε επιχείρηση, που διαπιστώνεται ότι συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του **AGRO 7** χορηγείται πιστοποιητικό τριετούς ισχύος

συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 7.

Επιπλέον, διενεργούνται Επιθεωρήσεις Επιτήρησης και αιφνιδιαστικές ή έκτακτες Επιθεωρήσεις, σύμφωνα με τον σχετικό Κανονισμό Πιστοποίησης, που εκδίδει ο Φορέας, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής τήρηση των απαιτήσεων του προτύπου AGRO 7, καθώς και η ορθή χρήση σημάτων και ενδείξεων που χρησιμοποιούνται στην επισήμανση ή και διαφήμιση των προϊόντων.

Μη συμμόρφωση

Οι μη συμμορφώσεις που διαπιστώνονται κατά τις Επιθεωρήσεις κατατάσσονται ανάλογα με τη βαρύτητά τους σε Κύριες ή Απλές Μη Συμμορφώσεις. Στην περίπτωση επαναλαμβανόμενης Απλής Μη Συμμόρφωσης εντός του τρέχοντος έτους πιστοποίησης, τότε η απλή μη συμμόρφωση λογίζεται ως Κύρια και διαχειρίζεται ανάλογα.

Πιστοποιητικό

Σε κάθε επιχείρηση, που διαπιστώνεται ότι συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 7 χορηγείται Πιστοποιητικό τριετούς ισχύος, σύμφωνα με τον σχετικό Κανονισμό Πιστοποίησης που εκδίδει ο Φορέας και εντάσσεται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Επιχειρήσεων που τηρεί ο ΕΛΓΟ «Δήμητρα» στο πλαίσιο της επίβλεψης των αναγνωρισμένων Φορέων Πιστοποίησης. Η διάρκεια ισχύος του Πιστοποιητικού μπορεί να είναι μικρότερη, αν ζητηθεί από την επιχείρηση ή αν κριθεί απαραίτητο λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών αυτής. Στην περίπτωση κατά την οποία μια μονάδα εκτροφής αποτελείται από συνεργαζόμενους παραγωγούς-μέλη, το Πιστοποιητικό απονέμεται σε κάθε μεμονωμένο παραγωγό και όχι στη μονάδα εκτροφής.

Στις παρακάτω επιχειρήσεις χορηγείται επιπλέον Πιστοποιητικό Προϊόντων, το οποίο εκδίδεται πριν τη διοχέτευση των προϊόντων στην αγορά και με διάρκεια ισχύος ένα έτος:

α) μονάδες εκτροφής ζώων γαλακτοπαραγωγής ή πουλερικών κρεατοπαραγωγής ή ωοπαραγωγής ή ιχθύων,

β) επιχειρήσεις εμπορίας μη προσυσκευασμένων προϊόντων (γάλα, κρέας, αυγά, ψάρια)

γ) επιχειρήσεις τυποποίησης/συσκευασίας γάλακτος, κρέατος, αυγών και ιχθύων, δ) επιχειρήσεις προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας (γάλα, κρέας, αυγά, ψάρια) και ε) σημεία λιανικής πώλησης κρέατος.

Στο Πιστοποιητικό Προϊόντων αναγράφονται το είδος των προϊόντων και το είδος συσκευασίας τους ή η περιγραφή τους, καθώς και η συνολική προεκτιμημένη ποσότητα παραγωγής κάθε είδους για τη συγκεκριμένη διάρκεια ισχύος.

Προεκτίμηση παραγωγής

Η ποσότητα της προεκτιμημένης παραγωγής έχει ποσοστό ανοχής +/-10% και ξεχρεώνεται με την εγγραφή των παραστατικών πώλησης σε τυποποιημένο έγγραφο, το οποίο υποβάλλεται από την επιχείρηση στο Φορέα Πιστοποίησης, μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος του Πιστοποιητικού Προϊόντων και το αργότερο εντός ενός μηνός από τη λήξη αυτού.

Στην περίπτωση που η παραχθείσα ποσότητα υπερβαίνει περισσότερο του 10% την προεκτιμημένη παραγωγή, εκδίδεται συμπληρωματικό Πιστοποιητικό, μετά όμως από τεκμηριωμένη αίτηση της επιχείρησης. Στο Πιστοποιητικό Προϊόντων του σημείου λιανικής πώλησης κρέατος δεν αναγράφονται οι ποσότητες προσυσκευασμένου κρέατος που εισέρχονται στο σημείο πώλησης και προορίζονται για εμπορία ως έχουν (χωρίς να υποστεί και η συσκευασία τους άνοιγμα ή μεταβολή). Υποχρέωση σήμανσης των προϊόντων με το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης φέρουν οι επιχειρήσεις που έχουν την ευθύνη της συσκευασίας των προϊόντων ζωικής προέλευσης (γάλα, κρέας, ψάρια, αυγά) και έχουν πιστοποιηθεί ως προς τις σχετικές απαιτήσεις του προτύπου AGRO 7, καθώς και τα πιστοποιημένα κατά το πρότυπο AGRO 7 σημεία λιανικής πώλησης του κρέατος.

Τέλος, μεταξύ της εν λόγω επιχείρησης και του Φορέα υπογράφεται Σύμβαση, στην οποία περιγράφονται οι όροι πιστοποίησης, χρήσης σημάτων και ενδείξεων, καθώς και οι οικονομικοί όροι.

Του Πέτρου Αλεξανδρή

Τα κάτω... πάνω φέρνει η ΚΑΠ στις ενισχύσεις κτηνοτρόφων

Διαπραγματεύσιμος ο ορισμός για τους
βοσκότοπους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Με βάση τις εκτάσεις των βοσκότοπων και όχι με τον αριθμό των ζώων θα ορίζονται τα δικαιώματα των κτηνοτρόφων μετά το 2013. Δηλαδή, ο δικαιούχος της κοινοτικής ενίσχυσης θα πρέπει να ξεχάσει τα «ειδικά» δικαιώματα, που είχε μέχρι τώρα και που αφορούσαν το αριθμό των ζώων, τα οποία δίδανε κάθε χρόνο. Από το 2014 θα πρέπει να δηλώνει ότι κατέχει, ενοικιάζει ή του έχει παραχωρηθεί συγκεκριμένη έκταση βοσκότοπου, η οποία μάλιστα θα πρέπει να πληρεί και κάποιες προϋποθέσεις για να μπορεί να παίρνει τα χρήματα ο παραγωγός κάθε χρόνο.

Το πιο δύσκολο κομμάτι, το οποίο δεν έχει αποσαφηνιστεί ούτε από τους Ευρωπαίους, ούτε από την ελληνική πλευρά, είναι το πώς θα γίνει η μετατροπή των ειδικών δικαιωμάτων σε εκτατικά και στη συνέχεια ποιο θα είναι το ποσό ανά στρέμμα, το οποίο θα μοιραστεί στους βοσκότοπους, που θα πληρούν τις ελάχιστες περιβαλλοντικές προϋποθέσεις. Το πρόβλημα είναι ότι για να χρηματοδοτηθούν με επιδότηση οι βοσκότοποι, θα πρέπει να μειωθούν τα κονδύλια τα οποία αντιστοιχούσαν σε άλλες καλλιεργούμενες εκτάσεις, καθώς υπήρχαν μέχρι τώρα πολλά στρέμματα βοσκότοπων, που δεν συνυπολογίζονταν στο τελικό ποσό των ενισχύσεων. Το σκεπτικό του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης της χώρας μας, που μελέτησε ξεχωριστά το θέμα των βοσκότοπων, έχει ως εξής: «Η μεταφορά πόρων από τους βοσκότοπους στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, που περιλαμβάνεται

σε αρκετά από τα σενάρια που μελετήθηκαν, αιτιολογείται από τη σημαντικά μεγαλύτερη έκταση βοσκότοπων που θα λαμβάνεται πλέον υπόψη στις άμεσες ενισχύσεις, από το 2013, σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση. Παρά την ανάγκη ενθάρρυνσης της κτηνοτροφίας στην Ελλάδα, ένα υψηλό δικαίωμα ενίσχυσης στις εκτάσεις βοσκότοπων μπορεί να οδηγήσει σε συγκέντρωση των ενισχύσεων, σε κερδοσκοπικές κινήσεις, σε μη ορθολογικές εξελίξεις στις αξίες γης και ιδιαίτερα των βοσκότοπων. Σε κάθε περίπτωση, η ένταξη μεγάλων εκτάσεων βοσκότοπων στις ενισχύσεις, που επιτρέπει η νέα ΚΑΠ, υπαγορεύει ένα ορθολογικό και διαφανές καθεστώς διαχείρισης των βοσκότοπων από το 2014».

Ενίσχυση 15 ευρώ το στρέμμα; Γ' αυτό και εμμέσως πλην σαφώς προτείνεται από την Ομάδα Εργασίας του ελληνικού υπουργείου, σε περίπτωση που προκριθεί το

δυναμικό υβριδικό μοντέλο κατανομής των ενισχύσεων, να υπάρχει ξεχωριστή ζώνη για τους βοσκότοπους, η οποία θα απολαμβάνει ενίσχυσης περίπου 15 ευρώ το στρέμμα, δηλαδή όσο προκύπτει και ο σημερινός μέσος όρος.

Στο τριζωνικό σενάριο που θα συνοδεύεται από μία ξεχωριστή ζώνη βοσκότοπων, το δυναμικό υβριδικό μοντέλο που εξετάζει, μεταξύ άλλων, το ΥΠΑΑΤ περιλαμβάνει σύγκριση των πόρων ανά νομό μεταξύ:

- α) της παρούσας κατάστασης, δηλαδή των πόρων που είναι διαθέσιμοι σήμερα (σύμφωνα με τα στοιχεία του 2011) για τον 1ο Πυλώνα (ενιαία ενίσχυση), έπειτα από μείωση λόγω των ειδικών καθεστώτων (μικροί αγρότες, Νέοι Αγρότες, περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα), ώστε οι συγκρίσεις τη νέα προγραμματική περίοδο να γίνουν σε ίδια βάση, και
- β) της μελλοντικής κατάστασης, δηλαδή των πόρων που θα είναι διαθέσιμοι το 2014 κατά τον 1ο χρόνο εφαρμογής της περιφερειοποίησης έπειτα από μείωση λόγω των ειδικών καθεστώτων (μικροί αγρότες, νέοι αγρότες, περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα) και έπειτα από εφαρμογή της περιφερειοποίησης σύμφωνα με τις παραδοχές του σεναρίου αυτού.

Με τις παραδοχές του σεναρίου αυτού προκύπτει ότι 22 από τους νομούς εντάσσονται στην Περιφέρεια 1, 12 νομοί στην Περιφέρεια 2 και 17 νομοί στην Περιφέρεια 3. Η πρώτη ζώνη (Περιφέρεια 1) είναι αυτή με το μέσο όρο των κοινοτικών ενισχύσεων κάτω από το 95% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Η δεύτερη ζώνη (Περιφέρεια

ΩΣ ΤΟ 2019 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑ ΤΟ ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Τα μικτά («υβριδικά») μοντέλα συνδυάζουν στοιχεία του ιστορικού και του περιφερειακού μοντέλου. Όλοι οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι λαμβάνουν ένα βασικό κατ' αποκοπίν ποσό ανά επιλέξιμο εκτάριο, καθώς και ένα καθορισμένο ποσοστό των ενισχύσεων που είχαν λάβει κατά την περίοδο αναφοράς. Στο δυναμικό υβριδικό μοντέλο ο συνδυασμός των ιστορικών και κατ' αποκοπίν αξιών μπορεί να μεταβάλλεται συν τω χρόνω και να εξελιχθεί σε ένα πλήρως περιφερειακό, κατ' αποκοπίν, μοντέλο. Το ιστορικό και το περιφερειακό (υβριδικό) μοντέλο προβλέπουν ότι μπορεί να εφαρμοστεί η «ρίτρα απροσδόκπτου κέρδους» σε γεωργούς και κτηνοτρόφους που έπαυσαν ή μείωσαν τη δραστηριότητά τους μετά την περίοδο αναφοράς. Η ρίτρα αυτή προβλέπει τη μείωση έως και κατά 90% των δικαιωμάτων τους τα οποία είχαν υπολογιστεί βάσει της δραστηριότητάς τους κατά την περίοδο αναφοράς. Τα έσοδα αυτών των μειώσεων πιστώνονται στο εθνικό απόθεμα.

” Η εξισωτική αποζημίωση, όπως φαίνεται, θα διατηρηθεί ως μέτρο για τις μειονεκτικές περιοχές

2) είναι κοντά στο μέσο όρο, οπότε δεν θα υποστεί μεταβολή μετά το 2013 και η τρίτη ζώνη (Περιφέρεια 3) έχει τα υψηλότερα ποσά ενισχύσεων κατά μέσο όρο, οπότε πρέπει να μεταφερθεί ένα ποσοστό στην πρώτη ζώνη προς εξισορρόπηση της ανισότητας.

Με τη μεταφορά κονδυλίων από την Π3 στην Π1, ώστε να καλυφθεί το 30% του 90% της διαφοράς της μέσης τιμής από τον μέσο όρο της χώρας, απαιτούνται συνολικά να μεταφερθούν περί τα 49.633.100 ευρώ.

Οι παραπάνω τρεις περιφέρειες αφορούν την κατανομή των επιδοτήσεων μετά το 2013 σε όλες τις εκτάσεις, εκτός των βοσκοτόπων. Στην ξεχωριστή ζώνη, σύμφωνα με το επικρατέστερο ελληνικό σενάριο, θα ενταχθούν τα βοσκοτόπια.

Ευκαιρίες επιπλέον χρηματοδότησης

Ξεχωριστή δυνατότητα επιδότησης της διατήρησης του βοσκότοπου του θα έχει ο κτηνοτρόφος σε ειδικές περιοχές με συγκεκριμένα πλεονεκτήματα. Πέρα από την εξισωτική αποζημίωση, που όπως φαίνεται θα διατηρηθεί ως μέτρο για τις μειονεκτικές περιοχές, μέσα από τις διαβουλεύσεις στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα προετοιμάζεται το έδαφος για βελτίωση της πρότασης της Κομισιόν, ώστε να προμηθευτούν, για παράδει-

μα, οι υψηλές φυσικές αξίες εκτάσεις και όσες βοηθούν στην προστασία της βιοποικιλότητας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει σκοπό να δώσει ένα επιπλέον ποσοστό ενίσχυσης, πέραν των 15 ευρώ το στρέμμα, που υπολογίζεται για την Ελλάδα, για όσα λιβάδια αποτελούν μέρος του ορεινού φυσικού τοπίου ή όσα λιβάδια αποτελούνται από αυτοφυή βότανα και άλλα σπάνια χόρτα. Τέτοιου είδους προστατευόμενες εκτάσεις θα μπορούσαν να είναι οι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και τουριστικές αξίας Μαδάρες στα ορεινά της Κρήτης, όπου αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κανένας έλεγχος. Για ποιο λόγο, όμως, η Ευρώπη θεωρεί ότι είναι υποχρεωμένη να διατηρήσει ένα μεγάλο μέρος των μόνιμων βοσκότοπων και να δώσει σχετικά κίνητρα;

Οι επιπτώσεις στην αγορά γης

Όσοι είδαν τις αντιδράσεις της αγοράς τους πρώτους μήνες μετά τη δημοσιοποίηση των προτάσεων της Κομισιόν, έβγαλαν αμέσως το συμπέρασμα ότι αυτόματα θα δημιουργηθεί υψηλή ζήτηση για την αγορά βοσκοτόπων, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι κτηνοτρόφοι να κατοχυρώσουν τα σχετικά δικαιώματα ενίσχυσης. Με μία ψυχραιμότερη ματιά, έγιναν έρευνες που έδειξαν ότι η αύξηση της ζήτησης ήταν προσωρινή και μόνο για περιοχές με μεγάλη συγκέντρωση κτηνοτροφικής δραστηριότητας και περιορισμένες εκτάσεις.

Λιγότεροι κτηνοτρόφοι στην Ευρώπη

Για παράδειγμα, στη Βρετανία, η πτώση του αριθμού των κτηνοτρόφων κατά 10% την τελευταία διετία, απελευθέρωσε ένα σημαντικό αριθμό στρεμμάτων, για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων. Στην Ελλάδα, βλέπουμε μία αντίστοιχη ραγδαία φθίνουσα πορεία του κτηνοτροφικού κλάδου, που συρρικνώνεται σε αριθμό μονάδων και ζώων. Αυτό σημαίνει, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, ότι δεν θα υπάρξει και τόσο μεγάλο πρόβλημα εύρεσης βοσκότοπων. Εξάλλου, οι στρεβλώσεις στον ελληνικό χώρο με μεγαλοϊδιοκτίτες γης που ζουν στις πόλεις και τεράστιες «δασικές» εκτάσεις που μένουν στο έλεος του καθενός εξακολουθούν να αποτελούν πραγματικότητα, τη στιγμή που υπάρχουν πολλές περιοχές, ειδικά στη νησιωτική Ελλάδα, με πολύ περιορισμένο αριθμό βοσκότοπων.

Η διατήρηση του όρου «μόνιμοι βοσκότοποι» ενισχύει το μέτρο της οικολογικής διάστασης.

Η Επιτροπή θα πρέπει να αναγνωρίσει τη συμβολή των ποωδών φυτών.

Φρέσκο φρούτο; ...Έτοιμο!

almme
Growth

100%
φυσικό
προϊόν

Κάθε φορά που θέλετε το αγαπημένο σας φρούτο... προϊόντα από την almme. Όλη η φρεσκάδα και το άρωμα της φύσης γίνονται τώρα η δροσερή απόλαυση για κάθε στιγμή. Δοκιμάστε τα φρεσκοκομμένα φρούτα όπως δεν τα είχατε ποτέ φανταστεί: σε υπέροχο ζελέ ή φρουτοσαλάτα.

Η φύση τελικά έχει τον τρόπο να σας ξαφνιάζει!

almme
Growth

ΚΟΙΝΟΠΡΑΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - ΚΟΥΛΟΥΡΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

ΤΗΛ.: 23310 97700, FAX: 23310 97176, e-mail: almme@otenet.gr, <http://www.almme.gr>

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο ορισμός του βοσκότοπου καίει κτηνοτρόφους σε όλη την Ευρώπη

Η Κομισιόν έχει δεχθεί βελτιώσεις ήδη από τις αρχές του καλοκαιριού

Το θέμα των μόνιμων βοσκότοπων αποτελεί ένα ζήτημα, το οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φαίνεται να προσεγγίζει με ελεύθερο πνεύμα και σημείο κλειδί τη συμπερίληψη των εκτάσεων με ξυλώδη βλάστηση, έστω κι αν σε αυτές δεν κυριαρχούν τα κτηνοτροφικά φυτά. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας, καθώς η ελληνική αιγοπροβατοτροφία σε μεγάλο ποσοστό αξιοποιεί τέτοιες θαμνώδεις εκτάσεις - ειδικά στην περιοχή της Κρήτης. Όμως, στην Ελλάδα το θέμα είναι ακόμα πιο πολύπλοκο από ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς μεγάλο μέρος των βοσκότοπων είτε θεωρούνται (στα χαρτιά) δασικές εκτάσεις είτε δημόσιας χρήσης, οπότε και είτε... καταπατούνται είτε παραχωρούνται. Τα προβλήματα αυτά, βεβαίως, δεν θα φτάσουν ποτέ στις Βρυξέλλες, διότι απλούστατα είναι θέματα που έπρεπε να έχουν λυθεί εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Ο περιορισμός, λοιπόν, των βοσκότοπων στις χορτολιβαδικές εκτάσεις αποκλείει μεγάλες εκτάσεις της Ελλάδας από την ενίσχυση. Ειδικά στα πλαίσια της νέας ΚΑΠ, ο ορισμός των βοσκότοπων αποκτά βαρύνουσα σημασία, καθώς πλέον θεωρούνται επιλέξιμες εκτάσεις και βάση για τον υπολογισμό των ενισχύσεων. Σύμφωνα, λοιπόν, με τον Επίτροπο Γεωργίας Ντασιάν Τσιόλος, η Κομισιόν στη νομοθετική πρότασή της τον Οκτώβριο του 2011, «πρότεινε έναν νέο ορισμό για τους μόνιμους βοσκότοπους». Με τον προτεινόμενο ορισμό, ο οποίος διευρύνει τον υφιστάμενο των «μόνιμων λειμώνων», είναι δυνατόν να θεωρείται μόνιμος βοσκότοπος, η γη στην οποία υπάρχουν μη πώδη κτηνοτροφικά φυτά, εφόσον επικρατούν τα αγρωστώδη και λοιπά πώδη κτηνοτροφικά φυτά».

Να σημειωθεί ότι τα άλλα θέματα, που καλούνται να εξετάσουν όλα τα κράτη-μέλη και η Κομισιόν, είναι το ποιες δραστηριότητες και ποια είδη βοσκότοπων μπορούν να ενταχθούν στο επιπλέον «πράσινο» ποσοστό, που ζητά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ήδη έχουν προκύψει ερωτήματα από μεγάλες βορειοευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες έχουν πολύ μεγάλο αριθμό κτηνοτρόφων όπως:

- Η εκτατική ή η σταυλισμένη κτηνοτροφία είναι πιο καλή για το περιβάλλον;
- Η καλλιέργεια φυτών για ζωοτροφές και κυρίως για την παραγωγή σανού, το οποίο στη συνέχεια αποθηκεύεται σαν «μπάλα», είναι φιλική προς το περιβάλλον και τέλος

Παραμένει άγνωστο ποιες δραστηριότητες και ποια είδη βοσκότοπων θα ενταχθούν στο «πράσινο» ποσοστό ενίσχυσης, το οποίο θα ορίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σημαντικός είναι ο ρόλος των βοσκότοπων για τη βιοποικιλότητα και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και της ελευθέρωσης άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Το ερώτημα αν οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να απολαμβάνουν μεγαλύτερη ενίσχυση, πέραν της εξισωτικής αποζημίωσης, απασχολεί τους Ευρωπαίους.

Ο ευρωβουλευτής, Σπύρος Δανέλλης (δεξιά), αμφισβήτησε την καταλληλότητα του ορισμού της «μόνιμης χορτολιβαδικής έκτασης» αντί του ορθότερου «μόνιμου βοσκότοπου».

www.
agronews

.gr

● Οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να απολαμβάνουν μεγαλύτερη ενίσχυση, ενδεχομένως πέραν της εξισωτικής αποζημίωσης;

Η απάντηση της Κομισιόν

Ο Επίτροπος Γεωργίας Ντάτσιαν Τσιόλος πάει ένα βήμα παραπέρα, λέγοντας ότι η Κομισιόν επιδεικνύει ανοικτό πνεύμα «όσον αφορά τη συμπλήρωση του προτεινόμενου ορισμού των μόνιμων βοσκότοπων με την πιθανή συμπερίληψη ορισμένων εκτάσεων, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο εκτατικών παραδοσιακών κτηνοτροφικών/γεωργικών συστημάτων, με στόχο την αναγνώριση του σημαντικού ρόλου των εκτάσεων αυτών για τη βιοποικιλότητα και την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και της ελευθέρωσης άνθρακα.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, αν θεωρηθούν επιλέξιμες οι εκτάσεις, στις οποίες δεν επικρατούν παραδοσιακά τα αγρωστώδη και λοιπά πώδη κτηνοτροφικά φυτά, ωστόσο παραμένουν κατάλληλα για βόσκηση και αποτελούν μέρος παραδοσιακών κτηνοτροφικών συστημάτων».

Επεκτείνεται ο ορισμός

Σύμφωνα με πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει στο διεθνή τύπο, η Κομισιόν έχει δεχθεί ήδη από τις αρχές του καλοκαιριού ότι οι μόνιμοι βοσκότοποι μπορούν να περιλαμβάνουν περιοχές βλάστησης με μη αυτοφυή φυτά, που χρησιμοποιούνται και για την παραγωγή ζωτροφής για τον χειμώνα. Από την πλευρά τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαφυλάξουν τη διατήρηση των λιβαδιών, με δεδομένο ότι η εγκατάλειψή τους μπορεί να βλάψει το περιβάλλον, ιδιαίτερα εάν χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς. Σύμφωνα με την Κομισιόν, αυτό το μέτρο θα περιλαμβάνει κυρίως τις εκτάσεις βοσκότοπων που δεν έχουν οργωθεί για τουλάχιστον 10 χρόνια και δεν χρησιμοποιούνται για αμειψισπορά με άλλες αροτραίες καλλιέργειες.

Πρόβλημα θα έχουν οι λιβαδικές εκτάσεις με ξυλώδη βλάστηση

Το πρόβλημα της διαφορετικής αντίληψης των νότιων χωρών για το τι είναι βοσκότοπος σε σχέση με το τι εννοούν οι Βορειοευρωπαίοι με την έννοια «βοσκότοπος» έχει τεθεί ήδη με ερώτηση του ευρωβουλευτή Σπύρου Δανέλλης: «Ο περιορισμός των βοσκότοπων στη μορφή των χορτολιβαδικών εκτάσεων αποκλείει από την ενίσχυση μεγάλες εκτάσεις στη χώρα μας, που καλύπτονται στην επιφάνεια του εδάφους με αυτοφυή ξυλώδη ή μικτή βλάστηση και χρησιμοποιούνται για τη βόσκηση αιγοπροβάτων. Οι εκτάσεις αυτές, και από τη φύση τους αλλά και από τη χρήση τους, δηλαδή την εκτατική αιγοπροβατοτροφία, συνιστούν σημαντικό παράγοντα για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, μέσω της αποθήκευσης άνθρακα στο έδαφος. Είναι, λοιπόν, κατ' εξοχήν εκτάσεις που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις πρακτικές του «πρασίνισματος» και να δικαιούνται ενισχύσεις για την προσφορά των δημόσιων αυτών αγαθών». Ο κ. Δανέλλης αμφισβήτησε επίσης τον όρο «μόνιμη χορτολιβαδική έκταση» αντί του ορθότερου «μόνιμου βοσκότοπου».

Μπροστά στο δίλημμα «η εκτατική ή η σταυλισμένη κτηνοτροφία είναι πιο καλή για το περιβάλλον;» στέκεται η Κομισιόν, χωρίς να έχει δώσει ακόμα απάντηση.

Ανάλογα με το πώς θα οριστεί το τι είναι βοσκότοπος, υπάρχει κίνδυνος να καταβάλλονται στο μέλλον «πράσινες» ενισχύσεις ακόμα και σε γήπεδα γκολφ.

ΒΙΟΙ ΑΝΤΙΘΕΤΟΙ ΓΙΑ ΠΡΟΒΕΙΟ ΚΑΙ ΓΙΔΙΝΟ

➤ Αξιόλογη δύναμη σε παγκόσμια κλίμακα παραμένει η ελληνική προβατοτροφία, ενώ σταθερά φθίνουσα πορεία ακολουθεί η αιγοτροφία στη χώρα μας τόσο όσον αφορά τον αριθμό των κτηνοτρόφων όσο και το παραγόμενο γάλα

Του Νίκου Κατσένιου

Η ανάπτυξη της ελληνικής αιγοπροβατοτροφίας στηρίχθηκε στους άφθονους φυσικούς πόρους της πατρίδας μας.

Σημάδια αυξημένης αντοχής ακόμα και στη δύσκολη οικονομική περίοδο που διανύουμε παρουσιάζει ο τομέας της προβατοτροφίας στη χώρα μας, παραμένοντας έτσι μια αξιόλογη δύναμη του κλάδου σε παγκόσμια κλίμακα. Από την άλλη πλευρά, ο κλάδος της

αιγοτροφίας δείχνει να πέζεται, ακολουθώντας σταθερά φθίνουσα πορεία. Την τελευταία δεκαετία, η παραγωγή πρόβειου γάλακτος έχει αυξηθεί σημαντικά, παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των παραγωγών μειώθηκε.

Έτσι η ελληνική παραγωγή πρόβειου γάλακτος από τους 352.000 τόνους το 2002, έφτασε στους 518.000 τόνους πέρυσι, σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του ΕΛΟΓΑΚ. Αντίθετα, η παραγωγή γίδινο γάλακτος από τους 161.000 τόνους που διαμορφώθηκε το 2002, πλέον έχει περιοριστεί στους 132.000 τόνους, ενώ το 2006 παράχθηκε η μεγαλύτερη ποσότητα της δεκαετίας (182.000 τόνοι).

Όσον αφορά τις τιμές, η μέση ετήσια τιμή του πρόβειου γάλακτος διαμορφώθηκε το 2011 στα 94,84 λεπτά το κιλό, σημειώνοντας μικρή υποχώρηση από τα 96,95 λεπτά το κιλό της προηγούμενης χρονιάς. Σημειώνεται πως το 2002 οι τιμές είχαν διαμορφωθεί στα 82,49 λεπτά το κιλό και έκτοτε παρατηρείται μια ήπια ανοδική τάση στην εγχώρια αγορά.

Την ίδια ώρα, άνοδο παρουσιάζει η αγορά του γίδινο γάλακτος, με τις τιμές να διαμορφώνονται στα 56,29 λεπτά το κιλό το 2011, τη στιγμή που το 2002 η τιμή του βρισκόταν στα 49,57 λεπτά το κιλό. Όσον αφορά τις τιμές του πρόβειου κρέατος, το πρώτο εξάμηνο του 2012 κινήθηκαν μεταξύ 4,82 και 5,34 ευρώ το κιλό, ενώ στο γίδινο παραμένουν ελαφρά υψηλότερες μέχρι και τα 6 ευρώ το κιλό.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η διακύμανση στον αριθμό των κτηνοτρόφων που ασχολούνται με το πρόβειο γάλα, αφού από το 2002 μέχρι και το 2006 παρατηρήθηκε μια σημαντική αύξηση από τους 35.310 στους 48.186, ωστόσο στη συνέχεια ακολούθησε μια σημαντική αποχώρηση περίπου 8.000 κτηνοτρόφων από τον κλάδο, με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να μειωθεί στους

40.298 το 2011. Εξαιτίας όμως της αύξησης της αποδοτικότητας των ζώων με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων, η παραγωγή πρόβειου γάλακτος τείνει να σταθεροποιηθεί στους 520.000 τόνους, ποσότητα σημαντικά υψηλότερα από τους 352.082 τόνους που παρήχθησαν το 2002. Αντίθετα οι κτηνοτρόφοι που παράγουν γίδινο γάλα έχουν μειωθεί από 16.696 το 2002, σε 15.098 το 2011, ενώ σημαντική μείωση παρατηρείται και στην παραγωγή.

Στοιχεία για τον κλάδο

Η αιγοπροβατοτροφία (μικρά μηρυκαστικά) αποτελεί παραδοσιακά έναν από τους δυναμικότερους κλάδους στη χώρα μας, συμβάλλοντας

” Ο κύριος όγκος της αιγοπροβατοτροφίας στη χώρα μας έχει ως παραγωγική κατεύθυνση την γαλακτοπαραγωγή

κατά 18% περίπου στο συνολικό αγροτικό εισόδημα. Η παραγωγική αυτή κατεύθυνση στηρίχθηκε στους άφθονους φυσικούς πόρους και προσαρμόστηκε στις ιδιαίτερες κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες της πατρίδας μας. Το γίδινο και πρόβειο κρέας και γάλα είναι δύο βασικές κατηγορίες προϊόντων με μεγάλη οικονομική σημασία, τα οποία και αποτελούν τις κυριότερες πηγές του αγροτικού εισοδήματος των κατοίκων των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Να σημειωθεί ότι ίσως το δυνατότερο σημείο του τομέα είναι η υψηλή ποιότητα του παραγόμενου κρέατος, ως αποτέλεσμα μιας σειράς παραμέτρων που χαρακτηρίζουν την

ΓΡΑΦΟΥΝ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΓΕΛΑΔΟΤΡΟΦΟΙ

➤ Συρρικνώνεται με σταθερούς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια και ο αριθμός των αγελαδοτρόφων και οι κτηνοτροφικές μονάδες γαλακτοπαραγωγής στη χώρα μας, κυρίως λόγω έλλειψης ρευστότητας και υψηλού κόστους

Της Ελένης Δούσκα

Με ανησυχητικούς ρυθμούς συνεχίζεται η συρρίκνωση του κλάδου της αγελαδοτροφίας για τρίτη συνεχόμενη δεκαετία, με αποτέλεσμα να εντείνεται το εμπορικό έλλειμμα στο ισοζύγιο αγελαδινού γάλακτος και μοσχαρίσιου κρέατος. Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του ΕΛΟΓΑΚ, στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων στις αγελάδες κρεοπαραγωγής έφτανε τις 40.556, ενώ οι εκμεταλλεύσεις με αγελάδες γαλακτοπαραγωγής έφταναν τις 85.909. Πλέον οι κρεοπαραγωγικές μονάδες δεν ξεπερνούν τις 8.000, ενώ οι γαλακτοπαραγωγικές είναι μόλις 3.932. Είναι σαφές ότι ως ένα βαθμό η μείωση των εκμεταλλεύσεων οφείλεται στην εντατι-

κοποίηση της αγελαδοτροφίας, ωστόσο η σημαντική υποχώρηση του βαθμού αυτόρκειας στην κατανάλωση κρέατος κατά το ίδιο διάστημα από το 56,8%, στο 30,5% αποδεικνύει πως ο τομέας της αγελαδοτροφίας στη χώρα μας δεν ενέχει πλέον τη θέση που του αξίζει. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του ΕΛΟΓΑΚ, ο αριθμός των αγελαδοτρόφων γαλακτοπαραγωγής τους πρώτους μήνες του 2012, έχει μειωθεί στους 3.932. Αξίζει να σημειωθεί πως πέρυσι οι εκμεταλλεύσεις ήταν 4.259, ενώ στις αρχές του 2000, ξεπερνούσαν τις 12.400. Σημαντική είναι όμως η μείωση που σημειώνεται και στην παραγωγή, αφού την περίοδο 2011-2012 διαμορφώθηκε στους 640.414 τόνους, απέχοντας κατά 220.000 από το όριο της

εθνικής ποσόστωσης. Σημειώνεται πως την περίοδο 2006-2007 εντοπίζεται η μεγαλύτερη παραγωγή της τελευταίας δεκαετίας, η οποία διαμορφώθηκε στους 776.158 τόνους, απέχοντας οριακά από το όριο της ποσόστωσης. Όσον αφορά τις τιμές της αγοράς, παρατηρείται μια αυξημένη πίεση από τις αρχές της χρονιάς,

” Στη γαλακτοπαραγωγή αγελαδοτροφία σημειώνεται ταχεία αύξηση του μεγέθους των μονάδων και αντίστοιχη μείωση του αριθμού των παραγωγών

ωστόσο οι μέσες μηνιαίες τιμές εξακολουθούν να βρίσκονται σε υψηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα περσινά. Η διόρθωση που σημειώνεται συμβαδίζει με τις πιέσεις που επικρατούν και στη διεθνή αγορά, εξαιτίας της περιστασιακής αύξησης της προσφοράς προϊόντος. Έτσι, οι τιμές από τα 47,16 λεπτά το κιλό στις αρχές του χρόνου, διαμορφώνονται πλέον στα 45,10 λεπτά το κιλό, παραμένοντας σταθερά υψηλότερα από τις αντίστοιχες περσινές. Υπενθυμίζεται ότι τον περασμένο Μάιο η τιμή του αγελαδινού γάλακτος βρισκόταν στα 41,46 ευρώ το κιλό. Όσον αφορά τις τιμές του βόειου κρέατος, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΛΟΓΑΚ, διαμορφώνονται στα 4,23 έως 4,33 ευρώ το κιλό στο πρώτο τετράμηνο του 2012, τιμές που είναι οριακά ενισχυμένες από τις αντίστοιχες περσινές.

Ποσότητα (σε τόνους)

ΜΗΝΑΣ.....2011..... 2012
Ιανουάριος ..... 54.256 ..... 54.589
Φεβρουάριος..... 50.580 ..... 51.704
Μάρτιος ..... 56.769 ..... 56.915
Απρίλιος ..... 56.648 ..... 55.403
Μάιος..... 57.686 ..... 56.399
ΣΥΝΟΛΟ ..... 275.939..... 275.010

Τιμή (σε ευρώ)

ΜΗΝΑΣ.....2011..... 2012
Ιανουάριος 0,3998 0,4716
Φεβρουάριος..... 0,4094 0,4723
Μάρτιος 0,4118 0,4633
Απρίλιος 0,4125 0,4535
Μάιος..... 0,4146 0,4510
ΣΥΝΟΛΟ ..... 0,4097..... 0,4622

Πηγή: ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ «ΔΙΑΓΕΤΡΑ»

Τα χαρακτηριστικά του κλάδου

Ο μεγαλύτερος αριθμός βοοειδών ανήκει σε εκμεταλλεύσεις με μέσο μέγεθος πάνω από 50 ζώα. Όσον αφορά τις εκμεταλλεύσεις, η πλειονότητα αυτών εκτρέφει μικρό αριθμό ζώων (1 έως 9) και έπονται οι εκμεταλλεύσεις με 10 έως 19 και με 1 έως 2 ζώα. Οι περισσότερες εκμεταλλεύσεις αυτής της κατεύθυνσης είναι μικτές περιλαμβάνοντας κλάδους φυτικής παραγωγής, ενώ για τη βοοτροφία δε διαθέτουν τον απαιτούμενο μηχανολογικό και κτιριακό εξοπλισμό. Αντίστοιχα τα στοιχεία δείχνουν ότι για τις γαλακτοπαραγωγικές κατεύθυνσης εκμεταλλεύσεις, το 24% των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων συγκεντρώνεται σε εκμεταλλεύσεις με 50 έως 99 ζώα, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (79,8%) του συνόλου αυτών των

” **Σημαντική μείωση στην παραγωγή αγελαδινού γάλακτος, αφού το 2011-2012 κυμάνθηκε στους 640.414 τόνους, απέχοντας κατά 220.000 από το όριο της ποσόστωσης**

εκμεταλλεύσεων εκτρέφει μέχρι 19 γαλακτοπαραγωγές αγελάδες.

Η κρεατοπαραγωγός βοοτροφία στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από μεγάλο αριθμό μονάδων, σχετικά μικρής δυναμικότητας, διεπαρμένον σε όλη τη χώρα. Το ποσοστό συμμετοχής των

Η διόρθωση στις τιμές του αγελαδινού συμβαδίζει με τις πιέσεις που επικρατούν και στη διεθνή αγορά.

συστηματικών μονάδων στο σύνολο της παραγωγής κυμαίνεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Οι βοοτροφικές επιχειρήσεις κρεατοπαραγωγής ασχολούνται συνήθως με την πάχυνση (σε μικρό βαθμό με την αναπαραγωγή) ζώων που εισάγονται σε μικρή ηλικία και εν συνεχεία με την σφαγή αυτών.

Όσον αφορά τον κλάδο της γαλακτοπαραγωγού αγελαδοτροφίας, κύριο χαρακτηριστικό του είναι η ταχεία αύξηση του μεγέθους των μονάδων και η αντίστοιχη μείωση του αριθμού των παραγωγών. Οι Έλληνες αγελαδοτρόφοι είναι ως επί το πλείστον νέοι επιχειρηματίες, που δεν βασίζονται τη βιωσιμότητά τους στις άμεσες επιδοτήσεις της Ε.Ε, έχουν προχωρήσει σε πολύ σημαντικές επενδύσεις συγκριτικά με άλλους κλάδους της οικονομίας και έχουν στόχο τη δημιουργία κτηνοτροφικής παράδοσης για τα διάδοχα μέλη της οικογένειας. Η σύγχρονη ελληνική επιχειρηματική γαλακτοπαραγωγός αγελαδοτροφία συγκεντρώνεται κυρίως στη Μακεδονία (59,3%), τη Θράκη (7,3%) και τη Θεσσαλία (5,1%), ενώ το υπόλοιπο ποσοστό (28,3%) των αγελαδοτροφικών μονάδων κατανέμεται στην Ήπειρο, τη Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο και τα νησιά.

Σ

Του Νίκου Κατσένιου

Παραμένει ακόμα ανταγωνιστική

ε περαιτέρω συρρίκνωση οδηγείται ο κλάδος της χοιροτροφίας, κυρίως υπό την πίεση του υψηλού κόστους των δημητριακών, αλλά και εξαιτίας της ύφεσης στην αγορά που δεν «αντέχει» ανατιμήσεις στο τελικό προϊόν για τον καταναλωτή. Έτσι, πλέον το ποσοστό της εγχώριας κατανάλωσης που καλύπτεται από ελληνικά χοιρινά εξακολουθεί να υποχωρεί με αμείωτους ρυθμούς και βρίσκεται κάτω από το 30%. Η μείωση της παραγωγής οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση του αριθμού των ζώων στις εκμεταλλεύσεις, ενώ παρατηρείται και μείωση των μονάδων εκτροφής. Σύμφωνα με τους χοιροτρόφους, οι τιμές είναι υψηλές αφού διαμορφώνονται στα 1,60 ευρώ το κιλό ζων βάρους, τιμή που αντιστοιχεί σε 1,95-2,00 ευρώ το κιλό σε κρέας (μισόδι), όπως μας πληροφορεί ο επιχειρηματίας-χοιροτρόφος από την Καρδίτσα, Γιώργος Διδάγγελος. Ωστόσο, η σημαντική άνοδος των σιτηρών και της σόγιας έχει μειώσει σημαντικά τα περιθώρια κέρδους και οι επιχειρήσεις βρίσκονται στα όρια της βιωσιμότητας. Ενδεικτικό είναι ότι η σόγια που συμμετέχει κατά 20% στα σιτηρέσια των χοίρων έχει εκτιναχθεί στα 560 ευρώ ο τόνος, τη στιγμή που πέρυσι την ίδια εποχή βρι-

Παρά την αισθητή αύξηση της τιμής χοιρινού, το υψηλό κόστος παραγωγής και η έλλειψη ρευστότητας κρατούν υπό πίεση τον κλάδο

σκόταν στα 335 ευρώ. Εν τω μεταξύ, οι χοιροτρόφοι που έχουν επιλέξει να παραμείνουν στις εκμεταλλεύσεις τους βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα κρίσιμο δίλλημα, στο οποίο δύσκολα δίνεται λύση. Όσοι έχουν τη δυνατότητα επιχειρούν να αυξήσουν την παραγωγικότητα των μονάδων τους, ενώ αρκετοί που βρίσκονται υπό την πίεση της έλλειψης ρευστότητας προτιμούν να παράγουν λιγότερα, μειώνοντας ταυτόχρονα τα έξοδά τους.

Μέση ετήσια κατανάλωση κρέατος ανά κατηγορία (σε τόνους)

Χοιρινό	262.760
Βόειο	216.639
Πουλερικά	184.724
Αιγοπρόβειο	143.454
Παραπροϊόντα	60.292
Λοιπά κρέατα	7.974
Συνολική κατανάλωση.....	875.843

Η εγχώρια παραγωγή χοιρινού κρέατος μειώνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να εισάγεται πάνω από το 70% της ετήσιας κατανάλωσης.

Παραδοσιακά οι τιμές του ελληνικού χοιρινού είναι υψηλότερες από αυτές των ευρωπαϊκών χωρών, καθώς προτιμάται από τους Έλληνες καταναλωτές και θεωρείται ανώτερο ποιοτικά. Μάλιστα, σύμφωνα με τους Έλληνες χοιροτρόφους, η διαφορά αυτή προκαλείται από την καλύτερη διατροφή των χοίρων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι χοιροτρόφοι στη χώρα μας συντηθίζουν να περιέχουν δημητριακά στο 60% του σιτηρέσιου, τη στιγμή που οι Ολλανδοί περιέχουν μόνο 15% δημητριακά και το υπόλοιπο ποσοστό καλύπτεται από φθηνότερα υποπροϊόντα, που μειώνουν το κόστος παραγωγής.

Το προφίλ του κλάδου

Η χοιροτροφία αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική δραστηριότητα του αγροτικού τομέα της Ευρώπης, αφού αποτελεί το 11% της ευρωπαϊκής αγροτικής παραγωγής. Στην Ελλάδα θεωρείται από τους δυναμικούς κλάδους της αγροτικής οικονομίας, καθώς συμβάλλει κατά 30% στη συνολική παραγωγή κρέατος και καλύπτει περίπου το 60% των ετήσιων αναγκών σε χοίρειο κρέας, ενώ συμμετέχει στην Ακαθάριστη Αξία τη Ζωικής Παραγωγής με 10%.

Από το 1995, ο κλάδος εμφανίζει σαφή προσανατολισμό σε επιχειρηματικές δομές και έντονη συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου. Βέβαια, παρά τις βελτιώσεις των τελευταίων ετών, το σύνολο των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων εμφανίζει αδυναμίες, οι οποίες σίγουρα οφείλονται στους μικρούς ρυθμούς επιχειρηματικής εξέλιξης του κλάδου. Οι αδυναμίες αυτές έχουν σαν συνέπεια τη μειωμένη ανταγωνιστικότητα του ελληνικού χοιρινού σε σχέση με το ευρωπαϊκό. Ωστόσο, η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής χοιροτροφίας μπορεί να βελτιωθεί με την αύξηση της παραγωγικότητας ή τη μείωση του κόστους παραγωγής.

Η εγχώρια παραγωγή μειώνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα να εισάγεται πάνω από το 70% της ετήσιας κατανάλωσης. Από τους 320.000 τόνους χοιρινού που καταναλώνονται ετησίως στην Ελλάδα, μόνο οι 110.000 περίπου τόνοι είναι εγχώριας παραγωγής. Οι υπόλοιποι 210.000 τόνοι προέρχονται κυρίως από την Ολλανδία και τη Γαλλία, και λιγότερο από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Υπολογίζεται ότι οι μεγάλες μονάδες (πάνω από 100 χοιρομπότερες) είναι γύρω στις 300, ενώ επιχειρηματικές μορφές (κάτω από 100 χοιρομπότερες) άλλες 300. Αυτές δίνουν περίπου 60.000 χοιρομπότερες, οι οποίες παράγουν περί τα 1.300.000 χοιρινά τα οποία καλύπτουν το 1/3 της εγχώριας κατανάλωσης. Το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής χοιρινού συγκεντρώνεται στις περιφέρειες της κεντρικής Μακεδονίας, της Ηπείρου, της Στερεάς Ελλάδας συμπεριλαμβανομένης της Εύβοιας -εκτός της Αττικής), της Θεσσαλίας, της δυτικής Ελλάδας και της ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

Η μέση απόδοση για τα μικρά χοιρινά στη χώρα μας είναι τα 62 κιλά ανά ζώο, τη στιγμή που το ιδανικό βάρος είναι πάνω από 100 κιλά. Αυτό γίνεται διότι η ζήτηση για ελληνικά χοιρινά είναι πολύ καλή. Για να είναι βιώσιμη μια εκμετάλλευση το βάρος των ζώων που οδηγούνται σε σφαγή, πρέπει να είναι μεταξύ 90-110 κιλών.

Επιπλέον, να σημειωθεί ότι η κάθε χοιρομπότερα θα πρέπει να δίνει προς σφαγή 22-25 ζώα το έτος, ωστόσο -σύμφωνα με στοιχεία της ελληνικής παραγωγής- ο αριθμός αυτός περιορίζεται στα 16-18 ζώα. Η απόδοση των ζωντανών χοίρων σε κρέας και λίπος φτάνει το 70% του βάρους του σώματός τους στις κοινές φυλές και ξεπερνά το 85% στις βελτιωμένες.

Πίνακας 1: Τάξεις μεγέθους των επιχειρήσεων

Νομοί	20-199 χοιρομπότερες		200-399 χοιρομπότερες		≥ 400 χοιρομ/ρες	
	Συνολικός αριθμός εκμ/σεων	Αριθμός εκμ/σεων δείγματος	Συνολικός αριθμός εκμ/σεων	Αριθμός εκμ/σεων δείγματος	Συνολικός αριθμός εκμ/σεων	Αριθμός εκμ/σεων δείγματος
Εύβοιας	12	2	10	3	36	2
Τρικάλων	78	14	8	3	24	3
Αιτωλ/νία	13	4	8	7	20	3
Λάρισας	22	9	11	5	17	2
Καρδίτσας	10	4	5	1	7	2
Δράμας-Ξάνθης	12	3	5	1	6	1
Αττικής-Βοιωτίας	24	4	18	3	12	4
Σύνολο	171	40	65	23	122	17

Πηγή: Στοιχεία της έρευνας

Το δείγμα καθορίστηκε στις 80 χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις, που αποτελεί το 22,4% του συνόλου των χοιροτροφικών επιχειρήσεων των περιοχών που επιλέχθηκαν.

Πίνακας 2: Σύγκριση δαπανών παραγωγής ανά χοιρομπότερα ως προς το μέγεθος εκτροφής

	M ₁ :20-199χοιρ/ρες	M ₂ :200-199χοιρ/ρες	M ₃ :≥400 χοιρ/ρες
Δαπάνες παραγωγής (ευρώ/χοιρομπότερα)	N:40εκμεταλλεύσεις M.O±T.A	N:23εκμεταλλεύσεις M.O±T.A	N:17εκμεταλλεύσεις M.O±T.A
Αμοιβή εργασίας	158,38 ^a ±91,7	131,43 ^c ±73,5	76,80 ^b ±14,6
Διατροφή	1090,13 ^a ±282	1189,58 ^a ±117,3	1123,42 ^a ±128,8
Επίσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου.	62,09 ^c ±33,7	107,64 ^b ±27	127,48 ^a ±21,4
Επίσιες δαπάνες παγίου εξοπλισμού.	349,23 ^a ±87,6	338,94 ^a ±102,4	328,18 ^a ±51
Κτηνιατρικά φάρμακα κ.λπ.	139,96 ^a ±63,3	194,18 ^b ±52	193,26 ^b ±49,4
Σύνολο	1799 ^a ±83,9	1961 ^b ±98,05	1849,14 ^b ±91,4

Κατάταξη των δαπανών παραγωγής ανά χοιρομπότερα σε σχέση με το μέγεθος της εκτροφής των εκμεταλλεύσεων, με μέσους όρους που δεν διαφέρουν στατιστικά σημαντικά.

Πίνακας 3: Φορτία των στοιχείων του κόστους παραγωγής

Στοιχεία κόστους	Παραγοντικά Φορτία
X ₁ ύλες	0,974
X ₂ επίσιες δαπάνες Ζωικού κεφαλαίου	0,965
X ₃ επίσιες δαπάνες Μονίμου κεφαλαίου	0,957
X ₄ Φάρμακα	0,871
X ₅ προμήγματα	0,833
X ₆ έδαφος	0,740
X ₇ ξένη εργασία	0,641
X ₈ οικογενειακή εργασία	0,586

Η σχετική βαρύτητα των επιμέρους δαπανών, όπως αυτή δηλώνεται μέσω των παραγοντικών φορτίων, φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Τη μεγαλύτερη επίδραση στον καθορισμό του σύνθετου κόστους έχουν οι δημητριακοί καρποί (X₁), (πρώτες ύλες διατροφής), ενώ τη μικρότερη η εργασία (X₈). Έτσι, ο περιορισμός ή η μείωση του κόστους των δημητριακών καρπών, που αναδεικνύεται ως ο βασικότερος παράγοντας διαμόρφωσης του κόστους παραγωγής, θα οδηγήσει στην μείωσή του.

48 - Αγρόκτημα Αύγουστος 2012

Επιμέλεια: Έλενα Ταγκαλάκη

Είναι θέμα διατροφής

Βαρίδι για την ελληνική χοιροτροφία το υψηλό κόστος παραγωγής

Η χοιροτροφία στην Ελλάδα θεωρείται από τους πλέον δυναμικούς κλάδους της αγροτικής οικονομίας, ωστόσο η λειτουργία των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων εμφανίζει αρκετές αδυναμίες, οι οποίες πιθανόν να οφείλονται στη σχετικά μικρή διάρκεια της περιόδου που η ελληνική χοιροτροφία εξελίχθηκε επιχειρηματικά. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής χοιροτροφίας, σε σχέση με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς κλάδους, είναι το υψηλό κόστος παραγωγής, γεγονός που επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Από την ανάλυση των στοιχείων του κόστους, διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες εργασίας μειώνονται με την αύξηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, ενώ οι επίσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου και κτηνιατρικών και λοιπών φαρμάκων αυξάνονται με το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων.

Οι δαπάνες για τη διατροφή φαίνεται να είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας, ενώ φαίνεται να είναι μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας. Επίσης, διαπιστώνεται ότι τη μεγαλύτερη επίδραση στον καθορισμό του συνολικού κόστους έχουν τα δημητριακά ως πρώτη ύλη διατροφής, βασικό μέρος των χορηγούμενων ζωοτροφών.

Από τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ κόστους και απόδοσης παραγωγής, διαπιστώνεται ότι για τις χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις μικρής και μεγάλης δυναμικότητας, το κόστος παραγωγής μειώνεται με την αύξηση της απόδοσης. Στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας, το κόστος παραγωγής αυξάνεται, αποκτά μέγιστη τιμή και στη συνέχεια μειώνεται.

Σκοπός της παρακάτω έρευνας είναι η μελέτη της διαμόρφωσης του κόστους παραγωγής στις ελληνικές χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις και η συναρτησιακή σχέση και πορεία του συνολικού κόστους παραγωγής με την ετήσια συνολική παραγωγή χοίρειου κρέατος, σε σχέση με το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων.

Υλικά και Μέθοδοι για την έρευνα

Για τη διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκαν οι γεωγραφικές περιοχές της Αττικής-Βοιωτίας-Εύβοιας, της Θεσσαλίας, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Δυτικής Ελλάδας, περιοχές που αποτελούν σημαντικά χοιροτροφικά κέντρα της Ελλάδας.

Η μέθοδος δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε, για τον καθορισμό του δείγματος, ήταν η αναλογική στρωματοποιημένη δειγματοληψία. Έτσι, το δείγμα επιλέχθηκε αναλογικά από 12 στρώματα (4 περιοχές και 3 τάξεις μεγέθους). Το μέγεθος του δείγματος καθορίστηκε στις 80 χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις, αριθμός που αποτελεί το 22,4% του συνόλου των χοιροτροφικών επιχειρήσεων των περιοχών που επιλέχθηκαν καθώς και το 9% του συνολικού αριθμού των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων της χώρας (Πίνακας 1). Περιλαμβάνει 43 επιχειρήσεις από τη Θεσσαλία, 5 επιχειρήσεις από την Μακεδονία, 18 επιχειρήσεις από την Αττική-Βοιωτία-Εύβοια και 14 επιχειρήσεις από την Αιτωλοακαρνανία.

Για τη μελέτη και τη σύγκριση των δαπανών παραγωγής, οι χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις χωρίστηκαν, ως προς το μέγεθος της εκτροφής τους (M), σε τρεις κατηγορίες:

α) Κατηγορία M1. Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις μικρής δυναμικότητας, από 20 έως 199 χοιρομπότες. Είναι επιχειρήσεις οικογενειακής οργάνωσης που διαθέτουν αποκλειστικά τον βασικό εξοπλισμό για τη λειτουργία τους.

β) Κατηγορία M2. Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις μεσαίας δυναμικότητας, από 200 έως 399 χοιρομπότες. Διαθέτουν ολοκληρωμένα συγκροτήματα παρασκευής μιγμάτων διατροφής, με διάφορα επίπεδα αυτοματισμού. Εμφανίζουν υψηλό ρυθμό εκσυγχρονισμού και προσανατολισμό στις νέες τάσεις της χοιροτροφίας.

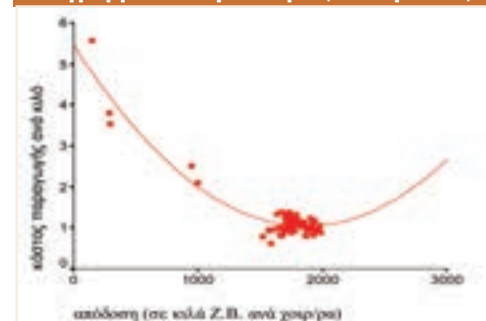
γ) Κατηγορία M3. Περιλαμβάνονται επιχειρήσεις μεγάλης δυναμικότητας, από 400 και άνω χοιρομπότες. Είναι μονάδες βιομηχανικού τύπου, με υψηλό ποσοστό καθετοποίησης. Διαθέτουν ολοκληρωμένα συστήματα συλλογής-επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων, εργαστήρια, αλλαντοποιεία, τυποποιτήρια, σφαγεία.

Σύγκριση τριών υποδειγμάτων: γραμμικού, δευτεροβάθμιου και λογαριθμικού

Υποδείγματα	p	Std. Error	R ² _{adj}
Γραμμικό	0,000	0,298	0,74
Δευτεροβάθμιο	0,000	0,200	0,88
Λογαριθμικό	0,000	0,158	0,668

Σύγκριση τριών υποδειγμάτων, γραμμικού, δευτεροβάθμιου και λογαριθμικού για το σύνολο των εκμεταλλεύσεων.

Διάγραμμα δευτεροβάθμιας συνάρτησης

Όπως προκύπτει, η δευτεροβάθμια συνάρτηση περιγράφει καλύτερα τη σχέση των δύο παραμέτρων.

Δευτεροβάθμια υπόδειγμα συνάρτησης

Υπόδειγμα	R ²	Std. Error	R ² _{adj}	p
$Y = b_0 + b_1X + b_2X^2$	0,88	0,200	0,88	0,000
	Std. Error	T	sig T	
b ₀ =5,642	0,190	29,68	0,000 S*	
b ₁ =-0,005	0,0003	-15,08	0,000 S*	
b ₂ =1,428	1,464	9,75	0,000 S*	

*Στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας α=0,05.
 Η εξίσωση που διαμορφώνεται είναι η εξής:
 $Y = 5,642 - 0,005X + 1,428X^2$
 (0,190) (0,0003) (1,464)

Η σχέση μεταξύ απόδοσης χοιρομπότες και συνολικού κόστους εκτροφής, δείχνει ότι το 88% της μεταβλητότητας του κόστους εκτροφής ερμηνεύεται από την απόδοση της χοιρομπότες (R²=0,88).

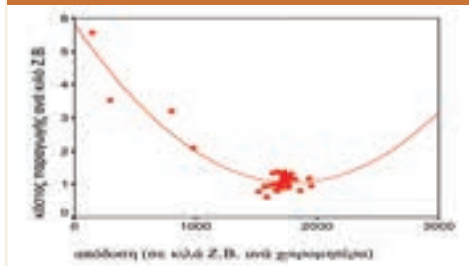
Βασικοί παράγοντες που διαμορφώνουν το συνολικό κόστος παραγωγής σε μια χοιροτροφική εκμετάλλευση, αποτελούν η εργασία, η διατροφή, οι ετήσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου, οι ετήσιες δαπάνες των παγίων περιουσιακών στοιχείων (κτιρίων και μηχανημάτων), και δαπάνες φαρμάκων και εμβολίων.

Σύγκριση 4 υποδειγμάτων: γραμμικού, δευτεροβάθμιου και λογαριθμικού

Υποδείγματα	p	Std.Error	R ²
γραμμικό	0,000	0,359	0,81 ^{adj}
2 ^ο βαθμιού	0,000	0,248	0,91
λογαριθμικό	0,000	0,198	0,717

Στον Πίνακα 6 φαίνεται ότι η δευτεροβάθμια συνάρτηση απεικονίζει καλύτερα τη σχέση των δύο παραμέτρων.

Διάγραμμα δευτεροβάθμιας συνάρτησης

Η σχέση απόδοσης χοιρομήτρας και συνολικού κόστους εκτροφής δείχνει ότι το κόστος εκτροφής εξαρτάται κατά 91% (R²=0,91) από την απόδοση της χοιρομήτρας.

Δευτεροβάθμιο υπόδειγμα συνάρτησης, για το μέγεθος MI

Υπόδειγμα	R	R ²	Std. Error	R ² _{adj}	p
Y=b ₀ +b ₁ X+b ₂ X ₂	0,95	0,91	0,248	0,909	0,000
	Std.Error	T	sig T		
b0=5,84	0,251	23,27	0,000 S*		
b1=-0,006	0,0006	-9,92	0,000 S*		
b2=1,95	2,99	6,534	0,000 S*		

*στατιστικά σημαντικός σε α=0,05.
 Η εξίσωση παλινδρόμησης που διαμορφώνεται είναι η εξής:
 Y=5,84-0,006X+1,95X² (0,251) (0,0006) (2,99)

Το κόστος παραγωγής ανά χιλιόγραμμο Ζ.Β. μειώνεται όσο αυξάνεται η απόδοση. Έτσι, η ταχύτερη αύξηση της απόδοσης σε σχέση με την αύξηση του μεταβλητού κόστους, είναι η αιτία μείωσης του κόστους παραγωγής.

Βασικοί παράγοντες που διαμορφώνουν το συνολικό κόστος παραγωγής σε μια χοιροτροφική εκμετάλλευση, αποτελούν η εργασία, η διατροφή, οι ετήσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου, οι ετήσιες δαπάνες των παγίων περιουσιακών στοιχείων (κτιρίων και μηχανημάτων), και δαπάνες φαρμάκων-εμβολίων. Το ύψος του συνολικού κόστους παραγωγής έχει ιδιαίτερη σημασία, αφού συνδέεται με το επιτυγχανόμενο κέρδος των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων καθώς και με την ανταγωνιστικότητά τους. Με βάση τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία των εκμεταλλεύσεων του δείγματος καθορίστηκαν οι βασικές δαπάνες παραγωγής, ενώ στη συνέχεια ταξινομήθηκαν με βάση το μέγεθός τους. Η πραγματοποίηση της ταξινόμησης, έγινε με τη βοήθεια του μη παραμετρικού ελέγχου Kruskal-Wallis, ο οποίος αποτελεί τον αντίστοιχο μη παραμετρικό έλεγχο της ανάλυσης διακύμανσης (Anova-analysis) με ένα παράγοντα (ανεξάρτητη μεταβλητή). Ως ανεξάρτητη μεταβλητή θεωρήθηκε το μέγεθος της εκμετάλλευσης με τρία επίπεδα M1, M2, M3 και ως εξαρτημένες μεταβλητές τα στοιχεία του κόστους παραγωγής. Να σημειωθεί ότι προτιμήθηκαν οι μη παραμετρικοί έλεγχοι γιατί θεωρήθηκε ότι δεν ισχύει η υπόθεση της κανονικής κατανομής και της ομοιογένειας της διασποράς.

Οι δαπάνες παραγωγής των χοίρων είναι συνάρτηση της συνολικής παραγωγής του χοιρινού κρέατος ανά χοιρομήτρα (απόδοσης), του μέσου αριθμού των χοιρομητέρων σε παραγωγή (μέγεθος της εκμετάλλευσης), της μέσης ημερησίας αύξησης των παχυνόμενων χοίρων, καθώς και από της «μετατρεψιμότητας» της τροφής. Έτσι, πραγματοποιήθηκε διερεύνηση της συναρτησιακής σχέσης της ετήσιας συνολικής παραγωγής κρέατος με το συνολικό κόστος παραγωγής, ως προς το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων.

Πο παραγωγικές οι μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις

Όπως προκύπτει από τη σύγκριση δαπανών παραγωγής ανά χοιρομήτρα ως προς το μέγεθος εκτροφής (Πίνακας 2), η αμοιβή εργασίας είναι μεγαλύτερη στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας (M1), ενώ είναι μικρότερη στις εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας (M3). Στις εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας έχουμε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην απασχόληση του εργατικού δυναμικού. Η εξειδίκευση και ο καταμερισμός της εργασίας, που μπορούν να εφαρμοσθούν σε μια μεγάλη σχετικά εκμετάλλευση ζωικής παραγωγής, συνεπάγονται την παραγωγικότερη απασχόληση του εργατικού δυναμικού, καθόσον οι εργα-

ζόμενοι αναπτύσσουν δεξιότητες σε ορισμένες εργασίες και έτσι γίνονται πιο παραγωγικοί.

Οι μικρές μονάδες έχουν λιγότερο εντατική εκτροφή

Οι επίσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας (M3) και μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας (M1). Οι εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας δίνουν μεγαλύτερη σημασία στην αναβάθμιση του γενετικού τους υλικού, γεγονός που οδηγεί σε υψηλές επίσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου.

Οι δαπάνες για κτηνιατρικά φάρμακα και λοιπά (μεταφορικά, φορτωτικά, δαπάνες ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφώνων, καύσιμα, λιπαντικά κ.ά.) είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας (M2) και μεγάλης δυναμικότητας (M3) και μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας (M1). Οι μικρής δυναμικότητας χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις έχουν λιγότερο εντατικές συνθήκες εκτροφής, κάνουν καλύτερη αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού και άρα οι συνθήκες διαχείρισης των ζώων είναι ευνοϊκότερες, ώστε να απαιτούν μειωμένη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων κ.λπ.

Οι δαπάνες για τη διατροφή φαίνεται να είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας (M2), ενώ φαίνεται να είναι μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας (M1) και μεγάλης δυναμικότητας (M3). Είναι γεγονός ότι οι μεγάλοι μεγέθους χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις δίνουν μεγαλύτερη σημασία στο συντελεστή διατροφής, αφού διαθέτουν ολοκληρωμένα συγκροτήματα παρασκευής μίγμάτων διατροφής, με διάφορα επίπεδα αυτοματισμού. Να σημειωθεί ότι η αξιοποίηση του συντελεστή της διατροφής συνδέεται άμεσα με την αύξηση της παραγωγικότητας των εκτροφών. Οι μικρού μεγέθους χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις προανατολίζονται στη χρήση έτοιμης τροφής-φυράματος, αφού δεν διαθέτουν και τον απαιτούμενο εξοπλισμό για ιδιοπαραγόμενες ζωοτροφές.

Οι επίσιες δαπάνες παγίου κεφαλαίου φαίνεται να είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας (M1) και μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας (M2) και μεγάλης δυναμικότητας (M3).

www.
agronews

.gr

Κερδίστε ένα επιπλέον κιλό

Το μέγεθος των τοκετομοδάων αυξήθηκε ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Πρόκειται για μία θετική τάση, η οποία όμως οδήγησε σε μείωση του βάρους των χοιριδίων κατά τη γέννησή τους και στο βάρος τους κατά τον απογαλακτισμό. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, η Pronimi έχει αναπτύξει το πρόγραμμα διατροφής HeavyPig, το οποίο εστιάζοντας στη διαχείριση των τροφών και των προϊόντων υψηλότερης ποιότητας με ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης επιτυγχάνει καλύτερη ομοιομορφία των τοκετομοδάων. Με αυτό το πρόγραμμα η Pronimi στοχεύει στη μέγιστη κατανάλωση τροφής πριν και μετά τον απογαλακτισμό. Το πρόγραμμα HeavyPig αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη των νεαρών χοιριδίων και προσφέρει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Μία βέλτιστη ανάμειξη από πρώτες ύλες και ειδικά προσθετικά παρέχει μέγιστη απόδοση με αποτέλεσμα:

- Περισσότερη ομοιομορφία των τοκετομοδάων
- Πιο αποτελεσματική χρήση των θαλάμων απογαλακτισμού
- Υψηλότερη ημερήσια αύξηση.

Πίνακας 8: Σύγκριση τριών υποδειγμάτων

Υποδείγματα	p	Std. Error	R ²
γραμμικό	0,0088	0,103	0,250
2 ^ο βαθμίου	0,0098	0,099	0,307
λογαριθμικό	0,0073	0,095	0,262

Στον Πίνακα 8 γίνεται σύγκριση τριών υποδειγμάτων: γραμμικού, δευτεροβάθμιου και λογαριθμικού για το μέγεθος M2.

Λογαριθμικό υπόδειγμα συνάρτησης για το μέγεθος M2

Υπόδειγμα	R	R ²	Std. Error	R ² _{adj}	p
$Y = b_0 + b_1X + b_2X^2$	0,608	0,370	0,099	0,307	0,0098

	Std.Error	T	sig T
b0= -17,01	11,69	-1,455	0,16 NS*
b1= 0,02	0,012	1,602	0,12 NS*
b2= -5,71	3,45	-1,656	0,11 NS*

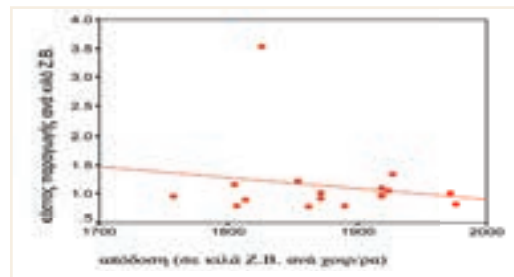
*στατιστικά μη σημαντικός σε α=0,05

Η εξίσωση παλινδρόμησης που διαμορφώνεται είναι η εξής:

$$Y = -17,01 + 0,02X - 5,71X^2 \quad (11,69) \quad (0,012) \quad (3,45)$$

Από τη συνάρτηση αυτή προκύπτει ότι για ένα μικρό διάστημα το κόστος παραγωγής αυξάνεται, αποκτά μία μέγιστη τιμή και στη συνέχεια μειώνεται. Το γεγονός αυτό ερμηνεύεται από το ότι οι χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις του μεγέθους M2, εμφανίζουν υψηλούς ρυθμούς εκσυγχρονισμού και απαιτούν μεγάλα κεφάλαια για εκσυγχρονισμό και για απόκτηση νέων μηχανημάτων και υποδομών. υν στην εθνική ταυτότητα. υν στην εθνική ταυτότητα.

Οι ετήσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου αυξάνονται με την αύξηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, αφού οι εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας διατηρούν ζωικό κεφάλαιο υψηλής γενετικής αξίας.

Διάγραμμα πρωτοβάθμιας συνάρτησης για τις εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας Μ3.

Ως προς το συνολικό κόστος παραγωγής, οι χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας παρουσιάζουν την υψηλότερη τιμή. Είναι γεγονός ότι οι εκμεταλλεύσεις αυτές εμφανίζουν υψηλούς ρυθμούς εκσυγχρονισμού και απαιτούν μεγάλα κεφάλαια για την αναδιοργάνωσή τους.

Ο ρόλος των σιτηρών στο κόστος παραγωγής

Στη συνέχεια αναλύεται το κόστος παραγωγής του χοιρέιου κρέατος στα στοιχεία που συγκροτείται, τα οποία είναι: δημητριακοί καρποί (πρώτες ύλες διατροφής), ετήσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου, ετήσιες δαπάνες μονίμου κεφαλαίου (κτιρίων και μηχανολογικού εξοπλισμού), κτηνιατρικά φάρμακα, προμείγματα διατροφής (βιταμίνες-ιχθυοστοιχεία), αμοιβή εδάφους, ξένη και οικογενειακή εργασία.

Με την εφαρμογή της Ανάλυσης σε Κύριες Συνιστώσες (Principal Component Analysis), διερευνάται ο αριθμός των παραγόντων που μπορεί να ερμηνεύσουν το συνολικό κόστος παραγωγής. Η ανάλυση ανέδειξε ένα παράγοντα που αποτελεί γραμμικό συνδυασμό όλων των στοιχείων του κόστους. Οι οκτώ επιμέρους δαπάνες που αποτελούν το κόστος παραγωγής συνθέτουν ένα μονοδιάστατο παράγοντα, που ερμηνεύει το 69,37% της συνολικής διακύμανσης, με υψηλή εσωτερική συνέπεια (Cronbach's $\alpha=0,868$). Ο παράγοντας αυτός θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα σύνθετο κόστος παραγωγής. Τη μεγαλύτερη επίδραση στον καθορισμό του σύνθετου κόστους έχουν οι δημητριακοί καρποί (X1), (πρώτες ύλες διατροφής), ενώ τη μικρότερη η εργασία (X8), σύμφωνα με τον Πίνακα 3. Έτσι, ο περιορισμός ή η μείωση του κόστους των δημητριακών καρπών, που αναδεικνύεται ως ο βασικότερος παράγοντας διαμόρφωσης του κόστους παραγωγής, θα οδηγήσει στη μείωση του κόστους παραγωγής.

Στη συνέχεια διερευνήθηκε η συναρτησιακή σχέση της ετήσιας συνολικής παραγωγής χοιρέιου κρέατος με το συνολικό κόστος παραγωγής, τόσο για το σύνολο του δείγματος, όσο και ως προς τις κατηγορίες μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Η σχέση μεταξύ απόδοσης χοιρομητέρας και συνολικού κόστους εκτροφής, δείχνει ότι το 88% της μεταβλητότητας του κόστους ερμηνεύεται από την απόδοση της χοιρομητέρας ($R^2=0,88$).

Τελικά διαπιστώνεται ότι το κόστος παραγωγής ανά

Πίνακας 10: Σύγκριση τριών υποδειγμάτων για το μέγεθος Μ3

Υποδείγματα	p	Std. Error	R ² _{adj.}
γραμμικό	0,207	0,101	0,043
2 ^ο βαθμού	0,442	0,104	-0,017
λογαριθμικό	0,212	0,104	0,041

Καμία από τις τρεις συναρτήσεις δεν είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Η πρωτοβάθμια συνάρτηση δείχνει ότι, το κόστος παραγωγής μειώνεται όσο αυξάνει η απόδοση της χοιρομπέτρας και θα μπορούσε ίσως να απεικονίσει καλύτερα τη σχέση των δύο παραμέτρων, αλλά με επιφύλαξη.

κιλό ζώντος βάρους μειώνεται όσο αυξάνεται η απόδοση, κάτι που οφείλεται στον επιμερισμό του σταθερού κόστους μεταξύ ενός αυξανόμενου αριθμού μονάδων παραγόμενου προϊόντος καθώς και από την αυξανόμενη αποτελεσματικότητα των στοιχείων που αποτελείται το μεταβλητό κόστος (π.χ. ζωοτροφές, φάρμακα και λοιπά).

Συμπεράσματα και προτάσεις

Οι χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας εμφανίζουν τη μεγαλύτερη αμοιβή συντελεστών παραγωγής, γεγονός που ερμηνεύεται από τους υψηλούς ρυθμούς εκουγχρονισμού και άρα από το υψηλό κεφάλαιο που απαιτείται για τη λειτουργία τους. Με βάση την πορεία της αμοιβής των συντελεστών παραγωγής βλέπουμε ότι:

- Η αμοιβή της εργασίας μειώνεται με την αύξηση του αριθμού των χοιρομπετρών και άρα του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων.
- Οι ετίσιες δαπάνες ζωικού κεφαλαίου αυξάνονται με την αύξηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων, αφού οι εκμεταλλεύσεις μεγάλης δυναμικότητας διατηρούν ζωικό κεφάλαιο

” Τη μεγαλύτερη επίδραση στον καθορισμό του σύνθετου κόστους παραγωγής μιας χοιροτροφικής μονάδας έχουν οι δημητριακοί καρποί (πρώτες ύλες διατροφής) και τη μικρότερη η εργασία

υψηλής γενετικής αξίας.

● Οι δαπάνες για κτηνιατρικά φάρμακα αυξάνονται σε συνάρτηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Οι μικρής δυναμικότητας χοιροτροφικές μονάδες, με τις ευνοϊκές συνθήκες στη διαχείριση των ζώων, απαιτούν μειωμένη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων.

● Οι δαπάνες για τη διατροφή φαίνεται να είναι μεγαλύτερες στις εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας, ενώ εμφανίζεται να είναι μικρότερες στις εκμεταλλεύσεις μικρής δυναμικότητας. Οι εκμεταλλεύσεις με μεγάλη δυναμικότητα επιδιώκοντας την αύξηση της παραγωγικότητας τους, αυξάνουν τις δαπάνες διατροφής.

Από τη διερεύνηση του κόστους με την Ανάλυση σε Κύριες Συνιστώσες, διαπιστώνεται ότι τη μεγαλύτερη επίδραση στο καθορισμό του έχουν οι δημητριακοί καρποί (πρώτες ύλες διατροφής), που αποτελούν και τη βασική δαπάνη των ζωοτροφών. Η οποιαδήποτε στρατηγική προσπάθεια μείωσης του κόστους παραγωγής στη χοιροτροφία, θα πρέπει να ξεκινήσει πρώτα από τη χρήση των δημητριακών καρπών και τη διερεύνηση για εναλλακτική χρήση οικονομικότερων ή αποδοτικότερων πρώτων υλών διατροφής.

Η επιλογή του κατάλληλου και πιο αποτελεσματικού τρόπου παρασκευής της τροφής, η κατάρτιση ενός καλά ισορροπημένου και οικονομικού σιτηρεσίου, η γνώση της περιεκτικότητας των ζωοτροφών σε θρεπτικά συστατικά, η καταλληλότητα των εγκαταστάσεων ανάμιξης-τροφοδοσίας και αποθήκευσης των ζωοτροφών καθώς και η επιδότηση της αγοράς ζωοτροφών, θα οδηγήσουν στο περιορισμό της δαπάνης αυτής και άρα στη μείωση του κόστους παραγωγής.

Όπως προκύπτει από τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ κόστους παραγωγής και απόδοσης, για εκμεταλλεύσεις μικρής και μεγάλης δυναμικότητας, διαπιστώνεται ότι το κόστος παραγωγής μειώνεται όσο αυξάνεται η απόδοση. Οι μεταβλητές δαπάνες αλλά και οι σταθερές επι-

www.
agronews

.gr

Πώς το nador της topigs μειώνει την οσμή

Η δυσάρεστη οσμή στο κρέας των αρσενικών μη ευνουχισμένων χοίρων είναι ένα χαρακτηριστικό, το οποίο υποβαθμίζει την ποιότητα του κρέατος που προέρχεται από αρσενικά ζώα. Η αιτία του φαινομένου κρύβεται πίσω από τα επίπεδα της σκατόλης (παράγεται στον εντερικό σωλήνα) και της ανδροστενεδιόνης (παράγεται στους όρχεις) στον οργανισμό του ζώου. Ως σήμερα, οι τρόποι αντιμετώπισης της δυσάρεστης οσμής των αρσενικών είναι ο κλινικός ευνουχισμός, ο εμβολιασμός ή η σφαγή των ζώων σε μικρό σωματικό βάρος. Αυτά όμως επιβαρύνουν το κόστος παραγωγής του χοιρινού σε επίπεδο εκτροφής και κατά συνέπεια τον τελικό καταναλωτή. Η TOPIGS παρουσιάζει το πρόγραμμα Nador με τη βοήθεια του οποίου είναι πλέον δυνατή η επιλογή τελικών κήπων των οποίων τα αρσενικά, μη ευνουχισμένα, παράγωγα έχουν έως και 40% μειωμένη οσμή. Η TOPIGS είναι η πρώτη εταιρεία αναπαραγωγής που προσφέρει αυτή τη δυνατότητα στους χοιροτρόφους και στη βιομηχανία χοιρινού κρέατος. Το πρόγραμμα Nador είναι η πρώτη εφαρμογή που αξιοποιεί στη πράξη την γονιδιωματική επιλογή, το πιο σύγχρονο εργαλείο της γενετικής. Με τον τρόπο αυτό, είναι δυνατός ο διαχωρισμός κήπων των οποίων τα αρσενικά παράγωγα έχουν ελάχιστες πιθανότητες να εμφανίσουν δυσάρεστη μυρωδιά.

μεριζόμενες σε περισσότερες μονάδες του παραγόμενου προϊόντος συμβάλλουν στη μείωση του κόστους παραγωγής. Για τις εκμεταλλεύσεις μεσαίας δυναμικότητας, το κόστος παραγωγής αυξάνεται, αποκτά μία μέγιστη τιμή και στη συνέχεια μειώνεται, γεγονός που οφείλεται στους υψηλούς ρυθμούς εκουγχρονισμού καθώς και μεγάλα κεφάλαια που απαιτούνται για εκουγχρονισμό του μονίμου κεφαλαίου.

Με στοιχεία της έρευνας των καθηγητών Σ. Αγγελόπουλου, Β. Σαμοθράκη και Α. Μιχαηλίδη

Ιστορία

Η κτηνοτροφία κατά τον Αριστοτέλη

Ζώσα γεωργία, το κυριότερο στοιχείο πλούτου

Η κτηνοτροφία είναι γνωστή ως δραστηριότητα του ανθρώπου από τη νεολιθική εποχή, με κέντρο ανάπτυξης τη Μέση Ανατολή και την ανατολική Μεσόγειο. Ο άνθρωπος, στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει την απαραίτητη ποσότητα τροφής, ανακάλυψε ότι ήταν δυνατό μερικά ζώα να μην τα σκοτώνει, αλλά να τα πιάνει ζωντανά, ιδιαίτερα την εποχή που ήταν πολλά και να τα κρατά κάπου περιορισμένα, να τα τρέφει και να τα σκοτώνει όταν είχε ανάγκη. Η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας τοποθετείται στην εποχή που άρχισε να αναπτύσσεται και η γεωργία. Έτσι η πρωτόγονη κοινωνία χωρίστηκε σε δύο βασικές ομάδες: τους καθαρά γεωργούς και τους κτηνοτρόφους. Οι γεωργοί έμεναν συνήθως σε ένα τόπο, ενώ οι κτηνοτρόφοι πήγαιναν σε μέρη που είχε χορτάρι. Ο τρόπος αυτός της κτηνοτροφίας λέγεται νομαδικός και ξεκίνησε από χώρες που δεν έχουν όλη την εποχή χορτάρι. Στην αρχή της η κτηνοτροφία απόβλεπε στο να εξασφαλίσει βασικά κρέας για την οικογένεια. Το γάλα δεν το χρησιμοποιούσαν, αλλά ούτε και το θεωρούσαν προϊόν, σε αντίθεση με το μαλλί και το δέρμα.

Η κτηνοτροφία αρχίζει να αποκτά εμπορικό χαρακτήρα με την πλήρη εγκατάσταση των ανθρώπων σε ένα μέρος και τον πλήρη χωρισμό της πρωτόγονης κοινωνίας σε αγρότες και κτηνοτρόφους και ύστερα με τη δημιουργία των άλλων ειδικοτήτων, όπως ο αγγειοπλάστης, ο σπλουργός κ.ά. Τότε, ανάμεσα στις κοινωνικές αυτές ομάδες, αρχίζει μια μεγάλη ανταλλαγή προϊόντων που ο καθένας παράγει. Την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν χρήματα και ως βάση για τις ανταλλαγές, οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τα ζώα. Έτσι, η αξία κάθε αντικειμένου μεταφραζόταν σε ζώα. Γι' αυτό, σε πολλές χώρες και σε πολλούς λαούς, η λέξη ζώο έγινε συνώνυμη με τη λέξη χρήμα. Το αποτέλεσμα ήταν ότι εκείνος που είχε πολλά ζώα μπορούσε ν' αγοράσει τα πάντα. Μπορούσε ακόμη να αποκτήσει και δύναμη πολιτική, αλλά κυρίως οικονομική.

Η κτηνοτροφία ως επάγγελμα ανά τους αιώνες

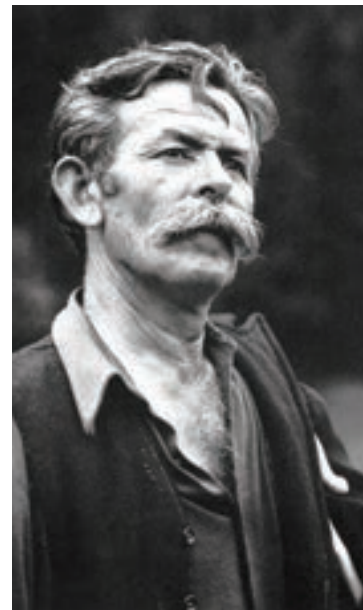
Από αρχαιότατων χρόνων, ο πρωτόγονος άνθρωπος αισθάνθηκε την ανάγκη να εξημερώσει τα αιγοπρόβατα, τα άλογα, τους χοίρους. Στη χώρα μας, η «Ζώσα γεωργία», όπως ονομάζει ο Αριστοτέλης την κτηνοτροφία, ήταν το κυριότερο στοιχείο πλούτου του Έλληνα. Ο Όμηρος με τις περιγραφές του δίνει λεπτομερέστερες πληροφορίες, για την κτηνοτροφική ζωή και στις μεταγενέστερες εποχές η κτηνοτροφία ήταν ο σπουδαιότερος πόρος οικονομίας και πλουτισμού των αγροτών. Στα χρόνια της τουρκοκρατίας αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό η αιγοπροβατοτροφία, ενώ η γεωργία ήταν περιορισμένη λόγω του ορεινού εδάφους. Σημαντική ήταν η αύξηση της, όταν τον 18ο αιώνα οι οικισμοί μεγάλωσαν κι έγιναν κεφαλοχώρια. Αρκετοί μεγαλοκτηνοτρόφοι, τότε, έγιναν πλούσιοι, από το τυρί και το μαλλί, που συγκέντρωναν και μετέφεραν με καραβάνια στην Ευρώπη. Μόνο κατά τη δεκαετία του 1960 άρχισε να μειώνεται ο αριθμός των αιγοπροβάτων και βοοειδών.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΠΟΥ ΚΡΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΑΝ ΕΙΧΕΣ ΖΩΑ, ΕΙΧΕΣ ΔΥΝΑΜΗ

Μέχρι πριν από 100 περίπου χρόνια, η κτηνοτροφία είχε ως αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλίσει τα απαραίτητα κτηνοτροφικά προϊόντα στην οικογένεια και μόνο ένα μικρό μέρος από τα προϊόντα αυτά κατέληγαν να πουληθούν στην αγορά.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

Η γεωργία αντιπροσώπευε την εξημερωμένη, από τον ίδιο κλωρίδα, και η κτηνοτροφία τη δαμασμένη πανίδα, ενώ στα χιλιάδες χρόνια, που ασκούσε την κτηνοτροφία, την ανέπτυξε σε όλες της τις μορφές (οι μαυρόασπρες φωτό από τα αρχεία των αείμνηστων Κώστα Μπαλάφα και Τάκη Τλούπα).

ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΤΡΟΦΗΣ

Όσο η οργάνωση της κοινωνίας προχωρούσε, τόσο άλλαζαν και οι τρόποι της εκτροφής των ζώων. Η σταβλική κτηνοτροφία, με την πιο πρωτόγονη μορφή της, άρχισε να αναπτύσσεται όταν άρχισαν να αναπτύσσονται και οι μόνιμοι οικισμοί.

ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ...
Στο Ράφι

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΟΣ ΤΕΥΧΟΣ 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
▶ **ΚΡΕΑΣ,
ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ**

Η κατανάλωση κρέατος έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο την τελευταία 50ετία

Ψηλά το κρέας Πρωτιά στο χοιρινό

Μολονότι, οι δυτικές χώρες συνεχίζουν να έχουν υψηλότερη κατανάλωση κρέατος κατ' άτομο, χώρες μεσαίων εισοδημάτων, όπως για παράδειγμα η σημερινή Κίνα, οδηγούν την κούρσα... της ζήτησης.

Ο «βασιλιάς» στις διατροφικές προτιμήσεις των καταναλωτών παραμένει το κρέας, το οποίο δεν πτοείται από τις παντός τύπου... κρίσεις, παρά μόνο από τη μόδα των καιρών. Ενδεικτικό είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Διατροφής και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), ότι τα βοοειδή που βρίσκονταν στην κορυφή τη δεκαετία του '60, καλύπτοντας το 40% της κατανάλωσης κρέατος, το 2007 είχαν υποχωρήσει στο 23%, ενώ πλέον το χοιρινό είναι σήμερα η βασική επιλογή κρέατος, με κατανάλωση που φτάνει τους 99 εκατομμύρια τόνους το χρόνο παγκοσμίως. Την ίδια στιγμή, μολονότι οι δυτικές χώρες συνεχίζουν να έχουν υψηλότερη κατανάλωση κρέατος κατ' άτομο, οι χώρες μεσαίων εισοδημάτων, όπως για παράδειγμα η σημερινή Κίνα, οδηγούν την κούρσα... της ζήτησης. Μάλιστα, γενικό συμπέρασμα είναι ότι η κατανάλωση κρέατος στον πλανήτη έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο τα τελευταία 50 χρόνια.

Τα σκήπτρα της κατανάλωσης

Δεν είναι, λοιπόν, οι λάτρεις του χάμπουργκερ Αμερικανοί αυτοί που κρατούν τα σκήπτρα (αν και οι ΗΠΑ είναι δεύτερες στη σειρά) στη λίστα με την κατανάλωση κρέατος. Πρώτο έρχεται

το μικροσκοπικό Λουξεμβούργο, που καθώς φαίνεται... τρώει πολύ κρέας, με 136,5 κιλά κρέας κατ' άτομο το χρόνο, ενώ από τις 177 χώρες που μελετήθηκαν, η Ινδία καταναλώνει τη μικρότερη ποσότητα, με μόλις 3,18 κιλά το άτομο. Αν και η κατανάλωση κρέατος σχετίζεται σε πολλές έρευνες με διάφορα προβλήματα υγείας, δεν είναι αυτό που ενοχλεί περισσότερο τους περιβαλλοντιστές, αλλά οι ρύποι που προέρχονται από τις

τευχθεί μείωση εκπομπών αερίων, που σχετίζονται με την παραγωγή κρέατος, κυρίως νιτρωδών οξειδίων. Καθώς το 80% της ανθρωπογενούς παραγωγής νιτρωδών οξειδίων προ-

Η πεντάδα των «κρεατοφάγων» χωρών

Χώρες	Κιλά/άτομο/έτος
1. Λουξεμβούργο	136
2. ΗΠΑ	125,4
3. Αυστραλία	121
4. Νέα Ζηλανδία	116
5. Ισπανία	110

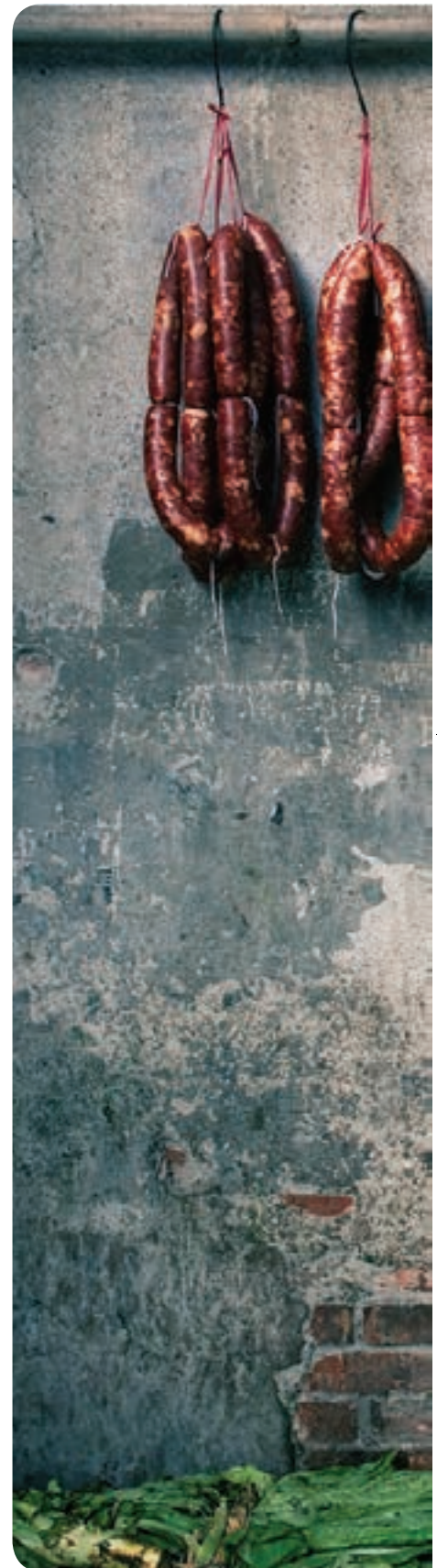
Η πεντάδα των λιγότερο «κρεατοφάγων» χωρών

Χώρες	Κιλά/άτομο/έτος
1. Ινδία	3,2
2. Μπαγκλαντές	4
3. Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό	4,5
4. Μπουρούντι	5
5. Ρουάντα	5,5

Έκθεση του ΟΗΕ, συνιστά τη μείωση της κρεατοφαγίας στο μισό, μέχρι το 2050

διαφορές εκτροφές. Η απεριόριστη κατανάλωση κρέατος στον ανεπτυγμένο κόσμο έχει λάβει τέτοιες διαστάσεις, ώστε η παραγωγή του να έχει μετατραπεί σε σημαντικότατο παράγωγο εκπομπών ρύπων στην ατμόσφαιρα του πλανήτη. Μάλιστα, όπως δείχνει η έκθεση των Ηνωμένων Εθνών, η κρεατοφαγία θα πρέπει να μειωθεί στο μισό έως το 2050, προκειμένου να επι-

έρχεται από την παραγωγή τροφίμων, η δυνατότητα ελέγχου και σταδιακής μείωσης των εκπομπών του, μοιάζει προς το παρόν ευκολότερη από τις αντίστοιχες προσπάθειες για το διοξείδιο του άνθρακα και το μεθάνιο. Η μείωση της κατανάλωσης θα καταστήσει ελέγχιμους τους ρύπους νιτρωδών οξειδίων, αλλά και τους αντίστοιχους του διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτουν

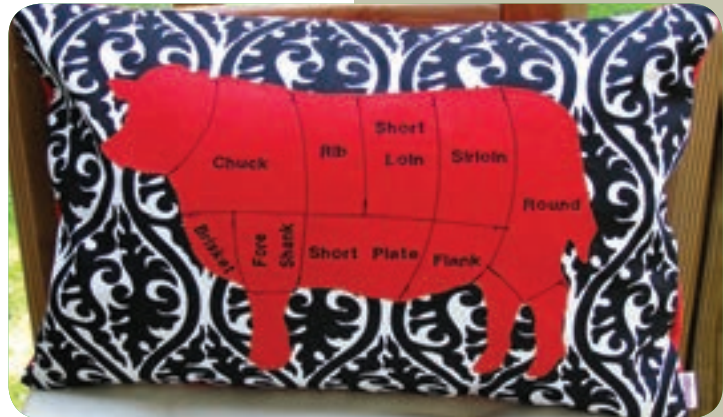

από την παραγωγή και τη μεταφορά των προϊόντων του κρέατος. Οι εισηγητές της έκθεσης αναφέρουν ότι η αλλαγή στον τρόπο παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης και η μείωση της κρεστοφαγίας θα αντιμετωπίσει «μεγάλες προκλήσεις», προκειμένου να ξεπεραστούν τα όποια κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά εμπόδια. Η μεταφορά τροφίμων παίζει κρίσιμο ρόλο στις εκπομπές ρύπων, κυρίως στον ανεπτυγμένο κόσμο.

Σε ...δίαιτα και η αγορά αλλαντικών

Πλήγμα στην αγορά αλλαντικών και κρεατοσκευασμάτων έφερε η μείωση του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος, όπως διαπιστώνει πρόσφατη κλαδική μελέτη της ICAP. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η εταιρεία, στο διάστημα της τελευταίας διαιτίας, η εγχώρια παραγωγή αλλαντικών και κονσέρβας κρέατος εμφάνισε σωρευτική μείωση της τάξεως του 5,5%. Η δε κατανάλωση το 2010 υποχώρησε κατά 3,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ το 2011 σημειώθηκε νέα μείωση (-3,3%). Κατά την πενταετία 2005-2009, η

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.) σε έκθεσή του τον Δεκέμβριο του 2011, αναφέρει ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες η μέση απόσταση που διανύουν τα τρόφιμα, μέχρι να καταλήξουν στο τραπέζι του μέσου ανθρώπου, ξεπερνά τα 8.000 κλμ. Μάλιστα, όπως εκτιμά ο Π.Ο.Υ. το 38% της συνολικής ενέργειας, που καταναλώνεται για την παραγωγή και συσκευασία των τροφίμων στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, πάει στην ουσία χαμένο, αφού περίπου το 40% καταλήγει στα... σκουπίδια. Επιπλέον, η αλλαγή των καταναλωτικών συνθηκών είναι ικανή να επιφέρει σημαντικές μειώσεις στις εκπομπές ρύπων.

εγχώρια αγορά αλλαντικών αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό ανόδου μόλις 0,76%. Την ίδια περίοδο, το συνολικό μέγεθος της εγχώριας αγοράς κρεατοσκευασμάτων παρουσίασε επίσης ανοδική πορεία, ωστόσο το 2011 υποχώρησε κατά 3% περίπου. Τα πλέον δημοφιλή προϊόντα παραμένουν η πάριζα και η μορταδέλα (29% περίπου), ενώ ακολουθούν τα ζαμπόν (χοιρομέρι και ωμοπλάτες) και αλλαντικά πουλερικών. Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η μεγάλη συγκέντρωση στον κλάδο, αφού οκτώ κορυφαίες βιομηχανίες αλλαντικών ελέγχουν το 75% της παραγωγής.

Του Γιάννη Τσατσάκη

ΕΛΑ ΑΣΙΜΟΣΕ...

Αλληλένδετο το μέλλον της αιγοπροβατοτροφίας, με την τύχη της Δωδώνη

ΣΕ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΔΥΝΑΤΟΥΣ λύτες, η επίλυση του οποίου όμως θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό το μέλλον της αιγοπροβατοτροφίας στη χώρα μας, εξελίσσεται η υπόθεση πώλησης της γαλακτοβιομηχανίας Δωδώνη μετά τις τελευταίες εξελίξεις γύρω από την ΑΤΕbank και τις πληροφορίες που βλέπουν το φως της δημοσιότητας για τα σχέδια των επίδοξων «μνηστήρων». Διακρυγμένη πρόθεση της κυβέρνησης παραμένει το ζήτημα να έχει κλείσει το αργότερο μέχρι το τέλος του έτους. Πιστάσο, το ομικλώδες οικονομικό τοπίο στην Ελλάδα, τα «θολά» σημεία των προτάσεων των φερόμενων επενδυτών, αλλά κυρίως το γεγονός ότι πρόκειται για μια επιχείρηση με ρόλο σηματοδότη στην κτηνοτροφία και στην εγχώρια αγορά γάλακτος (και δη του αιγοπρόβειου) περιπλέκουν την κατάσταση και απαιτούν «λεπτούς» χειρισμούς.

Η επόμενη μέρα της «δικοτόμησης» της ΑΤΕbank βρήκε το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της γαλακτοβιομηχανίας στο «κακό» κομμάτι, που βαίνει ολοταχώς προς εκκαθάριση, με την... υποσημείωση ότι –όπως και οι υπόλοιπες μη χρηματοπιστωτικές θυγατρικές– θα μεταφερθεί άμεσα στο ΤΑΙΠΕΔ που με τη σειρά του θα αναλάβει την πώλησή του. Όμως, τα νομικά κενά μιας τέτοιας λύσης και, το κυριότερο, το χρονοβόρο των διαδικασιών, φέρνουν, όπως έχει γράψει σε σχετικό ρεπορτάζ η εφημερίδα Agrenda, πιο κοντά την «παραμονή» των μετοχών που μέχρι πρόσφατα κατείχε η ΑΤΕ στη bad bank, ούτως ώστε να «τρέξει» πολύ πιο γρήγορα το διαγωνισμό ο εκκαθαριστής.

Όταν ο οφειλέτης γίνεται... (επίδοξος) αγοραστής

Αυτός, βέβαια, δε σημαίνει ότι τελειώνουν εδώ και τα προβλήματα. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει μέχρι στιγμής στη δημοσιότητα, αλλά και τις υποδείξεις του πρώην διοικητή της ΑΤΕ Θοδωρή Πανταλάκη –λίγο πριν αποχωρήσει από τη θέση του– η πλέον συμφέρουσα πρόταση έχει κατατεθεί από την κοινοπραξία που έχουν συγκροτήσει η εταιρεία Σίμος, που είναι ο βασικός διανομέας των προϊόντων Δωδώνη και ρωσικό επενδυτικό σχήμα που, μάλιστα, κατέχει την πλειοψηφία με 90%.

Η εν λόγω κοινοπραξία φέρεται να προσφέρει ένα ποσό της τάξης των 25 εκατ. ευρώ σε μετρητά. Πιστάσο, όπως καταγγέλλουν οι ίδιοι οι παραγωγοί και –φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από τους ισολογισμούς– η Σίμος οφείλει στη Δωδώνη τεράστια ποσά, τα οποία δεν ...υπολείπονται πολύ του προσφερόμενου τιμήματος.

Άνθρωποι που γνωρίζουν πρόσωπα και πράγματα γύρω από το εν λόγω σχήμα, κάνουν λόγο για μια καλοστημένη δουλειά την οποία στηρίζουν κατά βάση στελέχη που έχουν διατελέσει κατά το πρόσφατο παρελθόν σε κορυφαίες θέσεις της γαλακτοβιομηχανίας αλλά και της ΑΤΕbank και προβάλλουν ως προπέτασμα καπνού τα ρωσικά κεφάλαια, τα οποία βρίσκονται πίσω από τη συγκεκριμένη πρόταση εξαγοράς της συνεταιριστικής επιχείρησης.

Η συγκεκριμένη πρόταση έχει δυσκολέψει πολύ την εξέλιξη του διαγωνισμού, καθώς στην περίπτωση που αποκαλυφθούν αυτές οι «υπόγειες» διασυνδέσεις, τότε ενδέχεται η απόφαση των «αξιολογητών» να πιναχθεί κυριολεκτικά στον αέρα.

ΣΑΡΑΝΤΗΣ

Ο όμιλος Σαράντη έχει αριθμητικά προσφέρει το υψηλότερο τίμημα των 27 εκατ. ευρώ, όχι όμως σε μετρητά.

ΣΙΜΟΣ

Η κοινοπραξία, που απαρτίζεται από την εταιρεία Σίμος και ρωσικό επενδυτικό σχήμα φέρεται να προσφέρει 25 εκατ. σε μετρητά.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Στον αντίποδα, κερδίζει έδαφος στην τοπική κοινωνία το σχέδιο για δημιουργία ενός κοινού συνεταιρισμού παραγωγών γάλακτος.

Οι άλλοι μνηστήρες

Η έτερη σοβαρή πρόταση φαίνεται να έρχεται από τον όμιλο Σαράντη (ΤΥΡΑΣ). Αριθμητικά, μάλιστα, προκύπτει ότι είναι η υψηλότερη όλων, με το τίμημα να φτάνει τα 27 εκατ. ευρώ, τα οποία ωστόσο δεν προσφέρονται σε μετρητά, κάτι το οποίο προφανώς «μετράει» στις τελικές αποφάσεις του εκκαθαριστή που-όπως όλα δείχνουν- θα αναλάβει να υπογράψει την πώληση.

Σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα, μεταξύ 10 και 15 εκατ. ευρώ, κινούνται οι προτάσεις των υπόλοιπων «μνηστήρων», ήτοι της γαλλικής πολυεθνικής Lactalis και της αμερικανικής Agrofarm. Η τελευταία ελέγχεται από τον 40χρονο Τούρκο (με κουρδική καταγωγή) επιχειρηματία Χαμντί Ουλουκάγια και παράγει το Chobani, που κάνει θραύση στις ΗΠΑ στην κατηγορία του greek style yogurt.

Κάποιες πληροφορίες θέλουν τον Β. Χίτο (εκ των ιδιοκτητών της Zagori Water) να είναι εσχάτως διατεθειμένος να μπει στην «κούρσα» διεκδίκησης της γαλακτοβιομηχανίας Δωδώνη με ένα ποσό της τάξης των 30 εκατ. ευρώ και, μάλιστα, σε μετρητά. Ωστόσο, κάτι τέτοιο προϋποθέτει να κηρυχθεί άγονος ο τρέχων διαγωνισμός, αφού ο γνωστός επιχειρηματίας δεν προσήλθε στη διαδικασία ούτε φυσικά έχει καταθέσει δεσμευτική προσφορά.

Πώληση με ...μεσολαβητή τις Ενώσεις;

Όπως είναι γνωστό, στο διαγωνισμό έχει κατέβει με δική της πρόταση και η κοινοπραξία των ΕΑΣ-μετόχων της Δωδώνη (που, σημειωτέον, έχουν και νομική εκκρεμοδικία με την ΑΤΕ για το ποσοστό των μετοχών). Μια πρόταση που, όμως, φαίνεται να έχει διχάσει την τοπική κοινωνία και να μη γίνεται αποδεκτή από την πλευρά των παραγωγών. Πιο συγκεκριμένα, οι Ενώσεις ζητούν μια πολιτική απόφαση έτσι ώστε η γαλακτοβιομηχανία να περάσει στα χέρια τους έναντι 21 εκατ. ευρώ (ονομαστική αξία των μετοχών της ΑΤΕ), ποσό το οποίο αυτές θα δανείζονταν για έναν χρόνο έως ότου συγκεντρώσουν κεφάλαια με τη μορφή μερίδων από τους κτηνοτρόφους και από κάποιον επενδυτή. Πολλοί κτηνοτρόφοι, αλλά και άνθρωποι της αγοράς, χαρακτηρίζουν την εν λόγω λύση ως ιδιωτικοποίηση με ξένα χρήματα και τις Ενώσεις... διαμεσολαβητές.

Στον αντίποδα, το τελευταίο διάστημα κερδίζει έδαφος στην τοπική κοινωνία το σχέδιο για τη δημιουργία ενός κοινού συνεταιρισμού παραγωγών γάλακτος (Ομάδα Παραγωγών), ο οποίος θα διεκδικήσει την εταιρεία, με βασικό στόχο αυτή να παραμείνει σε συνεταιριστικά χέρια. Με τις διαδικασίες πώλησης, όμως, να βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη είναι αμφίβολο αν τα χρονικά περιθώρια επαρκούν πλέον για να «καρποφορήσει» μια τέτοια πρόταση...

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η διαφανόμενη πώληση της γαλακτοβιομηχανίας Δωδώνη αναμένεται να αλλάξει ριζικά το τοπίο στην αιγοπροβατοτροφία και την κτηνοτροφία γενικότερα. Πρόκειται, άλλωστε, για τη μοναδική βιομηχανία του κλάδου όπου οι παραγωγοί-έστω και διαμέσου των Ενώσεων-έχουν σημαντικό λόγο στα τεκταινόμενα. Και, βέβαια, διαδραματίζει κομβικό ρόλο στις ισορροπίες και τη διαμόρφωση των τιμών στην εγχώρια αγορά του γάλακτος. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι οι Γάλλοι της Lactalis είχαν, σύμφωνα με πληροφορίες, προαναγγείλει κούρεμα τιμών παραγωγού, σε περίπτωση που αποκτούσαν τελικά τον έλεγχο της Δωδώνη.

Γευστικές προτάσεις με άρωμα Κρήτης

Η CRETA FARMS ξεκίνησε από την Κρήτη πριν από 30 χρόνια ως αμιγώς ελληνική εταιρεία και εξελίχθηκε στον μεγαλύτερο πλέον εξειδικευμένο όμιλο επιχειρήσεων κρέατος και αλλαντικών στην Ελλάδα. Με όραμα να κάνει τον κόσμο να τρέφεται καλύτερα, η Creta Farms συνεχίζει την ανοδική της πορεία, η οποία δεν μένει στάσιμη, αλλά ξεπερνά τα ελληνικά σύνορα. Γευστικά, καινοτομικά και υψηλής ποιότητας, τα προϊόντα της Creta Farms ικανοποιούν τις ανάγκες ακόμα και των πιο απαιτητικών καταναλωτών, προσφέροντας ιδιαίτερα γευστικές και εξαιρετικά ποιοτικές διατροφικές προτάσεις, ικανές να στηρίξουν ένα απολαυστικό και ταυτόχρονα θρεπτικό ισορροπημένο διατολόγιο. Πρόσφατα, η Creta Farms προχώρησε

στον εμπλουτισμό του «χαρτοφυλακίου» της με δύο νέα πρωτοποριακά προϊόντα, τα οποία όχι μόνο δεν περιέχουν συντηρητικά, αλλά έχουν και μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι. Πρόκειται για τη νέα γενιά αλλαντικών, καπνιστό φιλέτο γαλοπούλας και ψητό φιλέτο κοτόπουλου, τα οποία συμπληρώνουν τη σειρά «Εν Ελλάδι» της εταιρείας, η οποία πλέον αριθμεί και διαθέτει στην αγορά 34 προϊόντα. Τα νέας γενιάς αλλαντικά της Creta Farms δεν έχουν συντηρητικά, χαρακτηρίζονται από μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι κατά 40% και έχουν μόλις 3% λιπαρά, από τα οποία τα 2% προέρχονται από την προσθήκη εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, που αποτελεί και το βασικό χαρακτηριστικό της σειράς προϊόντων «Εν Ελλάδι».

ΝΕΕΣ ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σύνθετα προϊόντα, όπως τα λουκάνικα, τα μαριναρισμένα φιλέτα, παναρισμένα προϊόντα και τα κατεψυγμένα προϊόντα, απαιτούν κατανόηση της συμβολής του κρέατος στα προϊόντα αυτά.

ΠΙΠΕΡΑΤΑ, ΜΥΡΩΔΑΤΑ ΚΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΑ ΜΕ ΜΕΡΑΚΙ

ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΕΛΙΣΤΡΑ, η επιτυχία μπορεί και πατάει γερά στη δύναμη των ελληνικών προϊόντων και των ανθρώπων της. Εδώ και 22 χρόνια, η εταιρεία επιλέγει οικογενειακές φάρμες και τους δίνει την ευκαιρία να παράγουν για λογαριασμό της παραδοσιακά προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας. Οι άνθρωποι, που βρίσκονται πίσω από την εταιρεία, γυρίζουν την Ελλάδα με στόχο να γνωρίσουν τα παραδοσιακά προϊόντα της κάθε περιοχής.

Με βραβεύσεις από τα πλέον έγκριτα περιοδικά τροφίμων (Προϊόν της Χρονιάς 2010 από το Τρόφιμα και Ποτά και ένα από τα 10 καλύτερα του περιοδικού Gourmet της εφημερίδας Βήμα για το 2012), τα προϊόντα «Απέλιστρα» βρίσκουν τη θέση τους στο τραπέζι των καταναλωτών.

Η «Απέλιστρα» έχει αναπτύξει ένα ισχυρό δίκτυο πωλήσεων, με έντονη παρουσία σε αλυσίδες σούπερ μάρκετ ανά την Ελλάδα (ήδη 12 αλυσίδες Μασούτι διακινούν τα προϊόντα της στη βόρεια Ελλάδα), ενώ υφίσταται και ένα μεγάλο δίκτυο πωλήσεων στη λεγόμενη «μικρή» αγορά, όπως κρεοπωλεία, καταστήματα ντελικατέσσην κ.ά.

Μέσα από μία μεγάλη γκάμα προϊόντων, η επιχείρηση καλύπτει κάθε απαιτητικό ουρανίσκο: Από τα λουκάνικα με πράσο μέχρι το αγριογούρουνο ριγανότο, πιπεράτο ή σκορδάτο, από τα λουκάνικα κοτόπουλου μέχρι τα ψημισμένα κερκυραϊκά αλλαντικά, καπνιστά σε σχοίνο και δάφνη φυσικής ωρίμανσης. Ναύμπουλο, σαλάδο κλασικό ή άπαχο, σουτζούκι, πανσέτα ολόκληρη ή τεμαχισμένη, αλλά και το ονομαστό Κασέρι Τρικάλων (ΠΟΠ) από τα Μετέωρα, συνθέτουν μια αρωματική παλέτα γεύσεων.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΦΕΤΑΣ

ΠΕΔΙΟ ΔΟΞΗΣ ...λαμπρόν, το οποίο ωστόσο εξακολουθούν να λυμαινόνται κατά κύριο λόγο ξένες εταιρείες και παραγωγοί προσφέρει για την ελληνική κτηνοτροφία και την οικονομία γενικότερα η αύξηση της διεθνούς ζήτησης για φέτα.

Σε πρόσφατο άρθρο τους, οι New York Times, επικαλούμενη σχετική μελέτη της McKinsey, «έβλεπαν» στο διάσημο ελληνικό τυρί, όπως και στο ελαιόλαδο, δύο προϊόντα που «θα μπορούσαν να σώσουν την Ελλάδα». Κι αυτό γιατί, όπως σημείωναν, η ελληνική φέτα κατέχει σήμερα μόλις το 28% της παγκόσμιας αγοράς λευκού τυριού, η οποία εκτιμάται στα 1 δισ. ευρώ.

Βέβαια, τα πράγματα είναι σαφώς καλύτερα σε σχέση με το —πρόσφατο— παρελθόν.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι πριν από τρία χρόνια οι ελληνικές εξαγωγές κυμαίνονταν στους 12.000 τόνους σε ετήσια βάση, όμως το 2011 σχεδόν τριπλασιάστηκαν αγγίζοντας τους 35.000 τόνους. Μάλιστα, η θετική δυναμική φαίνεται ότι διατηρείται και τη φετινή χρονιά καθώς, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τα οποία επεξεργάστηκε ο ΟΠΕ, το πρώτο δίμηνο ο όγκος των εξαγωγών

φέτας και τυριών γενικότερα αυξήθηκε κατά 9,26% σε σχέση με τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο του 2011. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι φανερό ότι οι εγχώριες επιχειρήσεις και η πολιτεία δεν έχουν εκμεταλλευτεί, στο βαθμό που θα μπορούσαν, το αποκλειστικό branding της φέτας που —τουλάχιστον όσον αφορά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης— έχουν αναγνωρίσει οι Βρυξέλλες στη χώρα μας. Οι προσπάθειες που τώρα ξεκινά το ΥΠΑΑΤ, σε συνδυασμό με τους παραγωγικούς φορείς, για κατοχύρωση ως ΠΟΠ και σε παγκόσμιο (εκτός από ευρωπαϊκό) επίπεδο είναι ένα σημαντικό βήμα, ώστε να «κτυπηθούν» τα λευκά τυριά που πιστοποιητικοί οργανισμοί της Τουρκίας, της Ινδίας, της Κίνας ακόμα και του Καναδά βαφτίζουν και εν συνεχεία πωλούν ως «φέτα» στη διεθνή αγορά. Χρειάζονται, όμως, ταυτόχρονα κι επενδύσεις στην τυποποίηση, τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων, στο μάρκετινγκ, την προβολή και, βεβαίως, στηστήριξη των κτηνοτρόφων που παράγουν την πρώτη ύλη (αιγοπρόβειο γάλα) και οι οποίοι δοκιμάζονται σήμερα από την έλλειψη ρευστότητας και την αύξηση του κόστους παραγωγής.

Όταν τα αθηναϊκά έχουν όνομα

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΓΕΥΣΗ, το φρέσκο κρέας και ο συνεχής έλεγχος των πρώτων υλών αποτελούν τη συνταγή της επιτυχημένης προσπάθειας, που ξεκίνησε το 1938 ο αλλαντοποιός Δημήτρης Σχινάς, η οποία συνεχίζεται μέχρι και σήμερα από την τρίτη γενιά της οικογένειας. Σε ένα υπεράσύγχρονο εργαστήριο παραγωγής στο Ασπρόχωμα Καλαμάτας, η Χριστίνα Σχοινιά έχει αναλάβει από το 2004 μαζί με τον σύζυγο της Γιώργο Βρυώνη το τιμόνι της αλλαντοβιομηχανίας «ΣΧΙΝΑΣ» και προσθέτει νέες παραδοσιακές γεύσεις.

Ταυτόχρονα, η επιχείρηση εξασφαλίζει την ποιότητα, εφαρμόζοντας Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων (HACCP), με κωδικό Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκεκριμένο από τον ΕΦΕΤ, IMP 350, ακολουθώντας αυστηρά τα πρότυπα και τις διαδικασίες ασφάλειας και υγιεινής, όπως αυτά ορίζονται από την Ελληνική νομοθεσία. Να σημειωθεί ότι η λιανική πώληση των προϊόντων γίνεται στο κεντρικό κατάστημα της Αλλαντοποιίας στην Κεντρική Αγορά της Καλαμάτας και όλα τα προϊόντα παράγονται υπό την προσωπική επίβλεψη του κ. Βρυώνη.

Πηλιορείτικο λουκάνικο

Η ΜΕΓΑΛΗ ΖΗΤΗΣΗ για παραδοσιακό Πηλιορείτικο λουκάνικο έφερε την επέκταση της επιχείρησης Σγαρδώνη. Η επιχείρηση Γ. Σγαρδώνης & Σία λειτουργούσε ως κρεοπωλείο από το 1998 στο πανέμορφο και καταπράσινο βουνό των Κενταύρων στις Μηλιές Πηλίου, προσφέροντας στους πελάτες της μια ποικιλία παρασκευασμάτων και φρέσκων κρεάτων, όπως το λουκάνικο και το μπουμπάρι αλλά και άλλα παραδοσιακά εδέσματα. Λόγω της μεγάλης ζήτησης —και εκτός περιοχής— η επιχείρηση εκσυγχρονίστηκε και μεταφέρθηκε στους πρόποδες του Πηλίου στην περιοχή Κορόπης (18 χλμ από την πρωτεύουσα του νομού Μαγνησίας, τον Βόλο), ενώ επεκτάθηκε ως εργαστήριο εμπορικής εκμετάλλευσης τυποποίησης, τεμαχισμού και παρασκευής προϊόντων με βάση το κρέας νωπών και κατεψυγμένων, με δυνατότητα διάθεσης χονδρικής και λιανικής πώλησης. Στις καινούργιες εγκαταστάσεις τα προϊόντα παράγονται με όλους τους απαραίτητους και αυστηρούς ελέγχους υγιεινής, αναλύσεις και μικροβιολογικούς ελέγχους, ενώ η εταιρεία διαθέτει πιστοποιητικό ISO : 22000 : 2005 και το οποίο εφαρμόζει εντατικά.

Από τη φάρμα του χωριού Κολλίνες στην Τρίπολη

Καλό ελληνικό βιολογικό κρέας

Η ΑΡΚΑΔΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΦΑΡΜΑ (A farm) είναι το εγχείρημα δύο νέων ανθρώπων από το χωριό Κολλίνες, που μετουσίωσαν ένα όνειρο ζωής για τη δημιουργία ενός οικολογικού πάρκου στην ευρύτερη περιοχή της Τρίπολης. Η κτηνοτροφική φάρμα έβαλε μπροστά τις μηχανές τον Νοέμβριο του 2001 —μέσω επενδυτικού προγράμματος— ξεκινώντας με λίγα ζώα βιολογικής εκτροφής και στην πορεία

εξελίχθηκε σε μία υπερσύγχρονη μονάδα παραγωγής ζωικών βιολογικών προϊόντων, μεγέθους 6.630 τ.μ. σε μία έκταση 25.000 στρεμμάτων. Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες στη χώρα πιστοποιημένες κτηνοτροφικές φάρμες βιολογικής εκτροφής (έχει πιστοποιηθεί από τον φορέα ΔΗΟ), η οποία αποφάσισε να μπει στις αγορές της Αθήνας τον Νοέμβριο του 2010, ιδρύοντας μια πρότυπη μπουτίκ κρέατος στα νότια προάστια, και δη στην Άνω Γλυφάδα. Οι εγκαταστάσεις της φάρμας περιλαμβάνουν τα κτήρια εκτροφής ζώων, τους αποθηκευτικούς και τους βοηθητικούς χώρους, ενώ τα ζώα μεγαλώνουν στο φυσικό τους περιβάλλον και τρέφονται αποκλειστικά με βιολογικό κριθάρι, καλαμπόκι και σόγια.

Ενδεικτικά, στην Αρκαδική Φάρμα εκτρέφονται περί τα 1.600 αιγοπρόβατα και 500 μοσχάρια, αλλά και γουρούνια και αγριογούρουνα, τα οποία είναι ελεύθερα σε χωρισμένα βοσκότοια και σταυλίζονται μόνο για τον... ύπνο. Την φροντίδα τους και την επίβλεψη έχουν αναλάβει και οι βοσκοί από τα κοντινά χωριά. Στο άμεσο μέλλον, η γκάμα των προϊόντων θα εμπλουτιστεί και με άλλα βιολογικά τρόφιμα από Έλληνες παραγωγούς και σήμερα περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ενός σύγχρονου βιολογικού κρεοπωλείου: από μπριζόλες και φιλέτα μέχρι τις T- bone rib.

ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Στη βιομηχανία κρέατος, οι τάσεις δείχνουν αύξηση της επεξεργασίας, δίνοντας έτσι ιδιαίτερη σημασία στη λειτουργικότητα του κρέατος και στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του.

Κρέας από τις καλύτερες φάρμες

ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ στην τοπική κρητική φυσιογνωμία και την εισαγωγή νέων τρόπων τυποποίησης και διάθεσης παραδοσιακών κρητικών προϊόντων, προχωρά η επιχείρηση KRIVEK A.E. σε δυναμική διείσδυση των προϊόντων της στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Η κρητική επιχείρηση δραστηριοποιείται στον χώρο των τροφίμων από το 1985 με συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη των προϊόντων παραγωγής και εμπορίας της. Βασικό αντικείμενο της δραστηριότητάς της είναι η εισαγωγή, επεξεργασία και διάθεση νωπών και κατεψυγμένων κρεάτων, ζωικών και φυτικών τροφίμων. Η εταιρεία, με βάση την πολυετή εμπειρία της, εφαρμόζει έναν πλήρως πιστοποιημένο πρόγραμμα προμήθειας, επεξεργασίας, συντήρησης, τυποποίησης και διάθεσης των προϊόντων της. Μάλιστα, η τεχνογνωσία του κρέατος τη βοηθά να επιλέγει την καλύτερη ποιότητα πρώτης ύλης από τις καλύτερες φάρμες της χώρας μας.

Πενήντα χρόνια πρότυπο εμπειρίας

ΜΕ «ΟΠΛΟ» την οικογενειακή παράδοση 50 ετών οι αδερφοί Κώστας & Νεκτάριος Χάσικος, ίδρυσαν στα μέσα της δεκαετίας του '80 την επιχείρηση ΑΦΟΙ ΧΑΣΙΚΟΥ ΑΕ, μια επιχείρηση που χαρακτηρίζεται «πρότυπο» στην εμπορία κρέατος. Κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας, η επιχείρηση αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς και επεκτείνεται στην εμπορία κατεψυγμένου κρέατος, ψαριών και λαχανικών, ιδρύοντας μια υπερσύγχρονη αγορά τροφίμων, πρωτοποριακή για τα δεδομένα του Ρεθύμνου. Το 2006 προχωρά στην ίδρυση μιας σύγχρονης βιομηχανίας παραγωγής, επεξεργασίας και τυποποίησης κρεατοσκευασμάτων, αλλαντικών και παραδοσιακών κρητικών προϊόντων. Η εταιρεία με συνεχιζόμενες επενδύσεις, βελτιώνει σημαντικά την παραγωγικότητά της και δρομολογεί διαδικασίες αυτοματισμού και μείωσης κόστους που εξυπηρετούν τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζουν την υλοποίηση των αναπτυξιακών της στόχων.

ΓΈΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΜΕ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΙΚΑΣ, ανταποκρινόμενη με ευελιξία στις ανάγκες του σύγχρονου καταναλωτή και ακολουθώντας τις διατροφικές τάσεις, οι οποίες διαμορφώνονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αναπτύσσει διαρκώς πρωτοποριακά προϊόντα, τόσο σε γεύση όσο και σε συσκευασία. Από τις premium σειρές προϊόντων Black Line και Vigneur, τις σειρές βιολογικών προϊόντων, τις κλασικές σειρές, τα παριζάκια, τα προϊόντα click racks για άνεση και ευκολία, τις σειρές junior για τα μικρά παιδιά, η αλλαντοβιομηχανία καλύπτει όλες τις τάσεις της αγοράς, καθώς και τις σύγχρονες διατροφικές ανάγκες του Έλληνα καταναλωτή.

Οι νέες συσκευασίες της αλλαντοβιομηχανίας ΝΙΚΑΣ είναι αποτέλεσμα μιας πολυετούς έρευνας, ενώ έχουν σχεδιαστεί βάσει του ευρωπαϊκού συστήματος Ενδεικτικής Ημερήσιας Πρόσληψης (Gross Daily Average), σύμφωνα με το οποίο αναγράφεται όχι μόνο η περιεκτικότητα των αλλαντικών σε λιπαρά, αλλά και σε θερμίδες, υδατάνθρακες, σάκχαρα και αλάτι, δίνοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα στον καταναλωτή για την διατροφική αξία κάθε προϊόντος που παράγεται.

Σταθερά προσανατολισμένη στην πελατοκεντρική της φιλοσοφία, η εταιρεία ΝΙΚΑΣ επιμελήθηκε σχολαστικά την εικόνα των νέων συσκευασιών στην παραμικρή τους λεπτομέρεια, καταλήγοντας σε ένα ελκυστικό αποτέλεσμα υψηλής αισθητικής και άρτιου σχεδιασμού που αντικατοπτρίζει απόλυτα το ξεχωριστό, ποιοτικό περιεχόμενό τους και το μεράκι με το οποίο παρασκευάζονται τα πιο αγαπημένα αλλαντικά.

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΣΤΟ ΑΓΝΟ ΚΡΕΑΣ

ΤΟΣΟ Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ διαδικασία όσο και τα προϊόντα της Φάρμας Μητσόπουλος φέρουν ευκρινώς τη σφραγίδα της εμπειρίας, της επιστημονικής κατάρτισης και της καινοτομίας- στοιχεία που έχουν χαρίσει στην εταιρεία την εμπιστοσύνη του καταναλωτή, αλλά και μια ισχυρή θέση στην αγορά.

Η ιστορία της Φάρμας Μητσόπουλος ξεκινάει το 1964, όταν ο Δημήτρης Μητσόπουλος δημιούργησε μια οικογενειακής μορφής κτηνοτροφική μονάδα.

Από τότε πολύ νερό κύλησε στο αυλάκι, η οικογενειακή επιχείρηση ανδρώθηκε και στο πέρασμα του χρόνου εξελίχθηκε σε μια σύγχρονη, πρότυπη και πλήρως κατετοπιημένη μονάδα.

Στο Καλέντζι Κορινθίας, όπου εδρεύει η Φάρμα

Μητσόπουλος, κάτω από άριστες περιβαλλοντικές συνθήκες, παράγονται οι χοίροι αναπαραγωγής, γνωστοί για τις αποδόσεις τους, την άριστη υγιεινή τους κατάσταση, την ανθεκτικότητα και την ικανότητα προσαρμογής τους.

Σε όλα τα ζώα χορηγείται καθημερινώς φρεσκοαλεσμένη τροφή, η οποία παράγεται στον ιδιόκτητο μύλο της εταιρείας, από επιλεγμένους δημητριακούς καρπούς και πάντοτε κάτω από την αυστηρή επίβλεψη των αρμοδίων.

ΜΕ ΑΡΩΜΑ, ΜΕΡΑΚΙ ΚΑΙ Ω-3 ΛΙΠΑΡΑ

ΜΕ ΕΜΠΕΙΡΙΑ πλέον των τριάντα ετών, η Φάρμα Κουτσιώφτη αποτελεί σημείο αναφοράς στην παραγωγή νόστιμου και υγιεινού κρέατος, αφού είναι μια πρωτοποριακή μονάδα στον τομέα της.

Πρόκειται για μία οικογενειακή επιχείρηση που ιδρύθηκε το 1976 από τον Γεώργιο Κουτσιώφτη, με αντικείμενο την πάχυνση μόσχων και την εμπορία νωπών κρεάτων. Στην πορεία η επιχείρηση επεκτάθηκε από τους υιούς Στέργιο και Δημήτριο, με την επωνυμία «Φάρμα Κουτσιώφτη».

Η εμπειρία, η επιστημονική κατάρτιση, η σωστή διαχείριση αλλά και η ανάγκη για ποιοτικό και υγιεινό κρέας επέφεραν τη δημιουργία νέων εκσυγχρονισμένων σταυλικών εγκαταστάσεων μεγαλύτερης δυναμικότητας, οι οποίες

βρίσκονται στο Μακροχώρι Ημαθίας, στη θέση «Παπά Βρύση» και μετρούν σήμερα σε δυναμικότητα πάνω από 950 μόσχους. Παράλληλα με την αύξηση της παραγωγής, δημιουργήθηκε και το δίκτυο διανομής νωπών κρεάτων, το οποίο συνεχίζει ακόμα να αναπτύσσεται.

Το μοσχάρι «Άρωμα» αποτέλεσε αντικείμενο διετούς καινοτόμου ερευνητικού προγράμματος της επιτροπής Ερευνών του ΑΠΘ, που έγινε στο πλαίσιο συνεργασίας της φάρμας με την Κτηνιατρική Σχολή. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι με την κατάλληλη διατροφή επιτεύχθηκε ο εμπλουτισμός του βόειου κρέατος ή του κρέατος

Τα
προϊόντα
Άρωμα είναι
αποτέλεσμα
έρευνας

μόσχου με ω-3 λιπαρά οξέα, βιταμίνη Ε και αντιοξειδωτικά. Να σημειωθεί ότι το προϊόν είναι κατοχυρωμένο με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Το αυθεντικό σαλάμι Λευκάδος

ΧΕΙΡΟΝΑΚΤΙΚΑ με τον παραδοσιακό τρόπο γίνονται και σήμερα οι περισσότερες εργασίες παρασκευής του αυθεντικού σαλαμιού Λευκάδος, που ξεκίνησε το 1964 από την οικογένεια Κατωπόδη-Ντελημάρη. Η ποιότητα των υλικών και ο παραδοσιακός τρόπος παραγωγής αναγνωρίστηκαν και η οικογένεια δημιούργησε μια κάθετη μονάδα επεξεργασίας και παραγωγής αλλαντικών και λουκανίκων υψηλής ποιότητας και εκλεκτής γεύσης. Η εταιρεία από το 2002 διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις και πολυάριθμο έμπειρο προσωπικό με μακρόχρονη πείρα, που φροντίζει για το καλύτερο γευστικό αποτέλεσμα, καθώς και πιστοποιητικό ποιότητας HACCP. Παρά τα σύγχρονα μέσα, οι περισσότερες εργασίες παραγωγής συνεχίζουν να γίνονται χειρωνακτικά με τον παραδοσιακό τρόπο, όπως η απονεύρωση και απολίπωση του κρέατος, προκειμένου να έχει το σαλάμι τη σωστή ποσότητα λίπους. Αυτός ο παραδοσιακός, αλλά και χρονοβόρος, τρόπος παρασκευής έχει ως αποτέλεσμα τη μειωμένη παραγωγή, η οποία δυστυχώς δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στη ζήτηση.

Παστουρμάς από το παλιά

ΜΙΚΡΗ, ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, κάτω από τις συνταγές της παράδοσης προσφέρουν στους μερακλήδες της γεύσης γνήσιο παστοურμά και σουτζούκι, με τη σφραγίδα της ποιότητας που φέρει το όνομα Αραπιάν. Η εταιρεία Αραπιάν, ιδρύθηκε το 1935 από τον Σαρκίς Αραπιάν, ο οποίος με νοσταλγία και αγάπη για τις γεύσεις που έφερε μαζί του από τις χαμένες πατρίδες, έστησε ένα μικρό εργαστήριο στην παλιά Κοκκινιά και άνοιξε το μικρό κατάστημα της οδού Ευριπίδου, από όπου και ξεκίνησε να προμηθεύει τους Αθηναίους και την επαρχία με παστοურμά και σουτζούκι. Σήμερα, η τρίτη γενιά της οικογενειακής επιχείρησης, ο Φάνης Θεοδωρόπουλος συνεχίζει την παράδοση της οικογένειας, έχοντας μεταφέρει την παραγωγή του παστοურμά σε σύγχρονες εγκαταστάσεις στην Προουτσάνη Δράμας, στους πρόποδες του όρους «Φαλακρό». Η επιλογή του μέρους αυτού δεν ήταν τυχαία, αφού εκεί εντοπίζονται οι καλύτερες γεωκλιματικές συνθήκες για την παρασκευή και ωρίμανση παραδοσιακών αλλαντικών, όπως είναι ο παστοურμάς και το σουτζούκι.

Ο ΚΑΒΟΥΡΜΑΣ ΒΡΗΚΕ ΘΕΣΗ

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ του Ζέλιου Μπόρα ξεκίνησε να δραστηριοποιείται με την εμπορία χοιρινού ντόπιου κρέατος από μία μικρή μονάδα στη Λιβαδιά Σερρών. Το 1987, η μονάδα επεκτάθηκε στην καθετοποίηση της παραγωγής και τα προϊόντα της άρχισαν αργά – αργά να εδραιώνονται στις συνειδήσεις των κατοίκων της περιοχής. Στα μέσα του 1990, η επιχείρηση προχώρησε στην επέκταση των εγκαταστάσεων του κρεοπωλείου και απέκτησε τον δικό της ιδιόκτητο χώρο 180 τ.μ., διατηρώντας παράλληλα ένα μικρό εργαστήριο – τυποποιτήριο στην περιοχή. Το 2001 ο ιδιοκτήτης του κρεοπωλείου σκέφτηκε να κάνει ένα βήμα παραπέρα και να δοκιμάσει την τύχη του με το βουβαλίσιο κρέας.

Άλλωστε, η περιοχή της Κερκίνης έχει τα περισσότερα κοπάδια βουβαλίων στην Ελλάδα. Η απόφαση πάρθηκε και έγιναν οι πρώτες συνομιλίες με τους παραγωγούς ως προς τους τρόπους διάθεσης του βουβαλί-

σιου κρέατος. Αρχικά, μάλιστα, τα πράγματα δεν ήταν ενθαρρυντικά για το εγχείρημα αυτό, καθώς οι καταναλωτές δεν προτιμούσαν το βουβαλίσιο κρέας. Ο Ζέλιος Μπόρας, είπε να δοκιμάσει την τύχη του, όπως χαρακτηριστικά είπε, σε ένα νέο προϊόν. Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα του κρέατος, πριν τη σφαγή τα ζώα μεταφέρονταν έξω από το νερό. Από την πρώτη δοκιμή προέκυψε ένα ποιοτικό κρέας, ωστόσο η αμφιβολία παρέμενε διάχυτη. Τελικά, η λύση δόθηκε με ένα έτοιμο προϊόν. Το κρέας μετατράπηκε σε καβουρμά, ο οποίος διατηρούνταν αναλλοίωτος για αρκετό χρονικό διάστημα. Το πείραμα πέτυχε και ο καβουρμάς άρχισε να αποκτά «θαυμαστές». Στην πορεία, το σερραϊκό προϊόν επεκτάθηκε πέρα από τα στενά σύνορα της πόλης των Σερρών.

ΑΠΟΚΤΑ ΟΠΑΔΟΥΣ

Πολύ νερό κύλησε στο αυλάκι από τότε που ο καβουρμάς Μπόρας εμφανίστηκε στην αγορά.

ΝΤΟΠΙΑ - ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

Στο πρότυπο κρεοπωλείο ΦΑΡΜΑ ΒΟΥΒΟΥΣΑ θα βρείτε κρεατικά εγγυημένης ποιότητας που είναι συνδυασμός παραδοσιακών μεθόδων εκτροφής και υψηλής τεχνολογίας.

Adv: Green Box

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

Φάρμα Βουβούσα

Κεντρικό κατάστημα:
Φαλήνη Λάρισας,
τηλ.: 2410 941459,
κιν.: 6936 859182

Αγροφύλαξ

> Το γεγονός της εβδομάδας ήταν αναμφίβολα η καταστροφή της Χίου! Το μαστιχόδεντρο, το δέντρο που πληγώναμε, δεν έχει πια δάκρυα... και γι' αυτό έχουμε όλες τις ευθύνες μας! Προσωπικά, ως αγροφύλαξ, τις αναλαμβάνω στο ακέραιο! Είναι σαφές ότι κι αυτή τη φορά η Πολιτεία οφείλει ένα μεγάλο συγγνώμη στους μαστιχοκαλλιεργητές, τους ελαιοκαλλιεργητές, τους μελισσοκόμους και τους κτηνοτρόφους του νησιού!

> Άλλοι, αρμοδιότεροι από μένα, θα μας πουν σε λίγο καιρό ποιο είναι το πραγματικό μέγεθος της καταστροφής, ωστόσο δεν έχει και πολύ μεγάλη σημασία αν κάπκαν τελικά 4.000 ή 5.000 στρέμματα με μαστιχόδεντρα και άλλα τόσα με ελιές. Αυτό που τώρα έχει σημασία είναι ο συντονισμός όλων των αρμοδίων, ώστε μέσα απ' αυτή τη βιβλική καταστροφή να μπου οι βάσεις μιας μεγάλης αναγέννησης!

> Υπάρχει τρόπος! Στην περίπτωση, μάλιστα, της μαστίχας τα πράγματα είναι πιο εύκολα! Το προϊόν είναι μοναδικό και ζητείται απ' όλο τον κόσμο! Ευτυχώς, αυτά τα χρόνια έχει γίνει πολλή δουλειά και έχουν διαμορφωθεί τα δίκτυα για τη διακίνηση του προϊόντος στη διεθνή αγορά! Αρκεί η μείωση της παραγωγής που θα προκύψει μέχρι την ανασύσταση των μαστιχόδεντρων να μην είναι αφορμή για την εγκατάλειψη της προσπάθειας!

> Οι γνωρίζοντες το θέμα υποστηρίζουν πως είναι ευκαιρία, με τη βοήθεια και της Πολιτείας, να τεθεί σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εγκατάστασης νέων φυτειών, έτσι ώστε σε λίγα χρόνια το νησί να δώσει το μέγιστο των δυνατοτήτων του στον τομέα της μαστιχοκαλλιέργειας! Τρόποι υπάρχουν, πολιτική βούληση και συντονισμός χρειάζεται!

> Προς το παρόν, πάντως, αυτό που βιώνουμε είναι

η κακή πλευρά των πολιτικών ταγών και της δημόσιας διοίκησης! Γιατί, τι άλλο μπορώ να πω όταν μαθαίνω ότι ο μέχρι τώρα ειδικός γραμματέας αρνείται να παραιτηθεί και να δώσει τη θέση του στον επόμενο που επελέγη για τη συγκεκριμένη θέση, μόνο και μόνο γιατί θέλει να πάρει και την «αποζημίωση» που με βάση το «ορεπγον» δικαιούται! Και είναι μεγάλη πανάθεμά τη! Γύρω στις 150.000 ευρώ!

> Απ' ότι μαθαίνω, μάλιστα, στην υπόθεση αυτή έχει και ισχυρές «πλάτες» ο ειδικός μας! Ολόκληρο το σύστημα της Μεσογείων, αλλά και ολόψυχη τη βοήθεια της πρώην υπουργού! Τον περιμάζεψαν, τον σπούδασαν, τον διόρισαν στην Κομισιόν, τον έκαναν ειδικό γραμματέα, τώρα θα τον αφήσουν να φύγει χωρίς αποζημίωση; Άλλωστε, από την τσέπη τους τα βάζουν; Τον ιδρώτα σου «διαχειρίζονται», κατακαπνέμε αγρότη!

> Τέλος τα... δάκρυα για τα μαστιχόδεντρα της Χίου, μετά την καταστροφή.

Bovillage.

Κάθε μέρα στο πλευρό σας!

- Για τον γαλλικό κλάδο, προτεραιότητα είναι να βρίσκεται πάντα στο πλευρό σας.
  - Προσφέροντάς σας πάντα προϊόντα προσαρμοσμένα στις ανάγκες σας.
  - Ικανοποιώντας πάντα σταθερά τις παραγγελίες σας.
  - Στήριζοντας πάντα την ανάπτυξη των πωλήσεών σας.
- Ένα προϊόν ποιότητας: κρέας από νεαρό μοσχάρι, αποτέλεσμα παραδοσιακής εκτροφής και υψηλής τεχνολογίας.

**Bovillage: η μάρκα ποιότητας της Γαλλίας,
πάντα στο πλευρό σας!**

Πρόγραμμα της INTERBEV. Γαλλική Ένωση Ζώων Ζώων & Κρέατος

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.bovillage.eu

Πρόγραμμα διατροφής χοιριδίων της Provimi

Περισσότερα από 150 εκατομμύρια χοιρίδια παγκοσμίως εκτρέφονται ετησίως με τροφές χοιριδίων της Provimi

Η Provimi ανέπτυξε το νέο πρόγραμμα διατροφής με βάση τις ανάγκες της αγοράς. Η Provimi έχει μεταφέρει τις ανάγκες αυτές σε τρεις παράγοντες επιτυχίας οι οποίοι συνθέτουν το νέο πρόγραμμα διατροφής. Το νέο πρόγραμμα διατροφής χοιριδίων βασίζεται σε νέες τεχνολογίες διατροφής, περιλαμβάνοντας καινοτόμα συστατικά και προγράμματα διατροφής τα οποία βασίζονται στην παγκόσμια έρευνα και ανάπτυξη.

Provimi Συστηματική Α.Ε.
Λεωφ. Νέου & Γκαρδικής 193 90 PO Box 6553, Greece
T +30 210 5593042 F +30 210 5593040 E info@provimi.gr

www.provimi.com.gr

shaping tomorrow's nutrition